

اندونزی: مدیریت محلی روستایی

مجموعه گزارش‌های مطالعات تطبیقی تقسیمات سیاسی-اداری (۴)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مسلسل: ۲۰۳۵۷
کد موضوعی: ۲۶۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار:
۱۴۰۳/۱۰/۲۴

عنوان گزارش:

اندونزی: مدیریت محلی روستایی
مجموعه گزارش‌های مطالعات تطبیقی تقسیمات سیاسی-اداری (۴)

نوع گزارش:

طرح و لایحه □، نظارتی □، راهبردی ■

نام دفتر:

مطالعات سیاسی (گروه سیاست داخلی)

تهیه و تدوین:

فاطمه‌سادات میراحمدی

اظهارنظرکنندگان:

علی فرنام، محسن بابایی (دفتر مطالعات زیربنایی)

ناظران علمی:

مهدی امیری، حسن کریمی‌فرد

گرافیک و صفحه‌آرا:

زهرا دلاوری

ویراستار ادبی:

سیده مرضیه موسوی راد

تاریخ شروع مطالعه:

۱۴۰۳/۰۴/۰۱

واژه‌های کلیدی:

۱. اندونزی
۲. مدیریت روستا
۳. دهمدار
۴. تأمین مالی
۵. نظارت

فهرست مطالب

۶	چکیده
۷	خلاصه مدیریتی
۸	۱. مقدمه
۹	۲. پیشینه پژوهش
۹	۲-۱. سوابق مطالعاتی در مرکز
۹	۳. قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا
۱۱	۳-۱. اختیارات روستا
۱۲	۳-۲. سازمان‌دهی دولت روستایی
۱۳	۳-۲-۱. نحوه انتخاب ده‌دار
۱۵	۳-۲-۲. اختیارات، حقوق و تعهدات ده‌دار
۱۶	۳-۲-۳. عزل ده‌دار
۱۸	۳-۲-۴. ساختار و تشکیلات روستا
۱۹	۳-۲-۵. مجمع مشورتی روستا
۱۹	۳-۲-۶. شورای روستا
۲۱	۳-۳. حقوق و وظایف جوامع روستایی
۲۱	۳-۴. مقررات روستا
۲۲	۳-۵. مالیه و دارایی‌های روستا
۲۲	۳-۵-۱. مالیه روستا
۳۰	۳-۵-۲. دارایی‌های روستا
۳۱	۳-۶. توسعه روستا و نواحی روستایی
۳۱	۳-۶-۱. توسعه روستا
۳۴	۳-۶-۲. توسعه نواحی روستایی
۳۵	۳-۶-۳. خدمات اطلاعاتی روستا و توسعه نواحی روستایی
۳۶	۳-۷. بنگاه‌های اقتصادی روستا
۳۷	۳-۸. همکاری‌های روستایی
۳۸	۳-۹. نهادهای جامعه روستا و نهادهای سنتی روستا
۳۹	۳-۱۰. توانمندسازی جامعه روستایی
۴۰	۳-۱۱. نظارت بر عملکرد روستا
۴۲	۴. دلالت‌های سیاستی
۴۷	۵. نتیجه‌گیری
۴۸	منابع و مآخذ

فهرست شکل

شکل ۱. اختیارات روستا در اندونزی طبق قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا و آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور ۱۲

فهرست جداول

۱۰	جدول ۱. عناوین بخش‌ها و فصول قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا
۱۴	جدول ۲. فرایند انتخابات ده‌داران در اندونزی طبق ماده (۴۱) آیین‌نامه اجرایی قانون
۲۳	جدول ۳. نحوه تخصیص اعتبارات روستا طبق ماده (۷۲) قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا

اندونزی: مدیریت محلی روستایی

مجموعه گزارش‌های مطالعات تطبیقی تقسیمات سیاسی - اداری (۴)

چکیده

استفساریه قانون مذکور و آیین‌نامه‌های مرتبط با آن، تلاش دارد تصویری شفاف از نحوه اداره روستا در اندونزی را ارائه دهد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد در نتیجه اصلاحات صورت گرفته در قالب قانون ۲۰۱۴/۶، روستا در اندونزی فقط به‌عنوان پایین‌ترین سطح تقسیمات اداری اندونزی مطرح نیست، بلکه به‌عنوان یک شخصیت حقوقی مستقل با مقامات و حقوق خود شناخته می‌شود. پیش‌بینی ترتیبات نهادی قوی برای حکمرانی روستایی، منابع مالی پایدار، ساز و کارهایی برای مشارکت جامعه محلی در امر اداره و توسعه روستایی و نیز تدوین برنامه‌های توسعه میان‌مدت و سالیانه برای توسعه روستاها از جمله نقاط مثبت قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستاست.

فقدان متولی واحد و پراکندگی تدبیر امور روستایی بین قوانین و نیز دستگاه‌های اجرایی متعدد، نبود هماهنگی هم‌افزا و لازم‌الاجرا بین این دستگاه‌ها و به تعبیری کلی تر ضعف نظام سیاستگذاری و برنامه‌ریزی روستایی و فقدان برنامه عملیاتی نظام‌مند برای توسعه متوازن روستایی مبتنی بر آرمان‌های انقلاب اسلامی از جمله چالش‌های مدیریت روستایی کشور طی دهه‌های اخیر بوده است. یکی از مواردی که می‌تواند در اصلاح حکمرانی روستایی به‌ویژه از طریق قانونگذاری مؤثر باشد، بررسی تجربیات سایر کشورها در این خصوص است. گزارش حاضر که چهارمین گزارش از سلسله گزارش‌های مطالعات تطبیقی تقسیمات سیاسی - اداری است، با بررسی «قانون ۲۰۱۴/۶ جمهوری اندونزی درباره روستا»،

بیان / شرح مسئله

مدیریت محلی روستاهای کشور، عمدتاً هزینه‌زا، تمرکزگرا و بخشی‌نگر است که به نارضایتی روستاییان و پیامدهایی همچون مهاجرت از روستاها به شهرها و کلان‌شهرها منجر شده است. یکی از مواردی که می‌تواند در اتخاذ یک الگوی کارآمد مدیریت روستایی یاری‌کننده باشد، توجه به تجربیات سایر کشورها در خصوص نحوه اداره روستاهاست. گزارش حاضر به بررسی قوانین کشور اندونزی در این زمینه می‌پردازد. انتخاب کشور اندونزی، گذشته از شکل حکومت تک‌ساخت و تعداد بالای جمعیت روستایی آن، به این دلیل است که این کشور در دنیا به دلیل سیاست‌های تمرکززدایی عمیق شناخته می‌شود.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

مهم‌ترین نکات مستخرج از قانون ۲۰۱۴/۶ جمهوری اندونزی درباره روستا، استفساریه قانون مذکور و آیین‌نامه‌های مربوط به آن به شرح زیر است:

■ با تصویب «قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا»، روستا در اندونزی نه به عنوان یک ناحیه اداری ذیل ریجنسی، بلکه یک **شخصیت حقوقی مستقل** با مقامات و حقوق خود تلقی می‌شود که حق تنظیم و اداره امور خود براساس ابتکار عمل جامعه محلی را دارد.

■ تجربه تمرکززدایی اندونزی حاکی از اهمیت بالای وجود **پایه‌های قانونی مستحکم و ترتیبات نهادی قوی** است که به وضوح وظایف، نقش‌ها و مسئولیت‌ها را در تمام سطوح دولت برای تحقق حکمرانی کارآمد در سطح محلی تعیین می‌کند. در اندونزی سه نهاد در سطح ملی متولی امور روستاهاست: ۱. **وزارت امور داخله** به امور دولت‌های روستایی رسیدگی می‌کند، ۲. **وزارت روستاها، توسعه مناطق محروم و مهاجرت و وظیفه تنظیم و نظارت بر توسعه روستاها و توانمندسازی جامعه روستایی** را برعهده دارد، ۳. **وزارت دارایی** امور مربوط به بودجه روستاها را برعهده دارد.

■ قانون، شیوه انتخاب و عزل و شرح وظایف دو شاخه **اجرائی** (دهدار و دستگاه اداری روستا) و **مشورتی** (شورای روستا) را شرح داده است. همچنین قانون شرحی دقیق از **ساختار و تشکیلات دولت روستا**، نحوه انتصاب کارکنان دولت روستا و وظایف آنها ارائه کرده است. شایان ذکر است که دهدار در اندونزی به صورت

مستقیم توسط مردم انتخاب می‌شود.

■ **قانون روستا در اندونزی**، چگونگی روابط دولت روستایی را در سطح **عمودی** (با سطح بالایی دولت) و **افقی** (روابط با شورای روستا و بوروکراسی محلی) تعیین کرده است. روستا در اندونزی دارای خودمختاری مطلق نیست. با وجود اختیارات گسترده‌ای که به دولت‌های روستایی داده شده است، دولت مرکزی، استانی و شهر/ریجنسی، همچنان **هدایت و نظارت** بر روستاها را برعهده دارند.

■ در قانون ۲۰۱۴/۶، یک **مجمع مشورتی** با حضور همه **ذی‌نفعان** در روستا و از ترکیب **شورای روستا، دولت روستا و عناصر جامعه روستا** (نمایندگان اصناف، مشاغل و...) برای بحث در مورد **موضوعات راهبردی** مربوط به ساماندهی دولت روستا پیش‌بینی شده است. مجمع مذکور، **بالاترین نهاد تصمیم‌گیری** روستاست که باید تصمیمات مهم دولت روستا را تأیید کند. مهم‌ترین براینده وجود این مجمع، کاهش احتمال خطر فساد است.

■ قانون ۲۰۱۴/۶ و آیین‌نامه‌های وابسته به آن، دارای احکامی مفصلی در خصوص مالیه روستاست. درآمدهای اصلی روستا در اندونزی عبارتند از: منابع درآمدی خود روستا؛ **انتقالات مالی از ریجنسی‌ها** (بخشی از درآمد حاصل از مالیات‌های منطقه‌ای و عوارض شهر/ریجنسی و تخصیص اعتبارات روستا که بخشی از اعتبارات متوازن‌سازی دریافت شده توسط ریجنسی/شهر) است. و **تخصیص اعتبارات از بودجه دولت درآمدی هزینه‌ای دولت مرکزی**.

قانون، ریجنسی‌ها را ملزم کرده که **حداقل ۱۰ درصد** مالیات و عوارض منطقه‌ای و **۱۰ درصد** اعتبارات متوازن‌سازی دریافت شده پس از کسر اعتبارات تخصیص خاص، را به روستاها انتقال دهند. همچنین میزان بودجه‌ای که دولت مرکزی مستقیماً به روستاهای کل کشور اختصاص می‌دهد، **۱۰ درصد اعتبارات انتقالی به مناطق کشور** را تشکیل می‌دهد که براساس سازوکار **تخصیص پایه** و نیز **تخصیص براساس جمعیت، نرخ فقر، مساحت و سطح دشواری جغرافیایی** روستاهای هر شهر/ریجنسی تخصیص می‌یابد. **۳۰ درصد** بودجه صرف امور جاری یعنی، اجرای عملیات دولت روستا و حقوق و مزایای کارکنان، هزینه‌های شورای روستا و... و **۷۰ درصد** عمدتاً صرف توسعه روستا می‌شود.

■ هر روستا در اندونزی، دارای یک **برنامه توسعه میان‌مدت** برای

برای ایران مدنظر قرار گیرد ضرورت رویکرد هم‌زمان از بالا به پایین و پایین به بالا برای ایجاد حکمرانی محلی کارآمد روستایی است. تحقق دو رویکرد مزبور در ایران، صرف‌نظر از ترتیبات نهادی قدرتمند در سطح ملی، نیازمند وجود قانونی است که جایگاهی مستحکم برای روستا در نظام اداری - سیاسی کشور قائل باشد و مدیریت روستایی را با همه ابعاد آن در نظر بگیرد. چنین قانونی ضرورتاً باید شامل مفادی از جمله قائل شدن شخصیت مستقل برای روستاها، نحوه انتخاب/انتصاب شاخه اجرایی و مقرر کردن روستا، وظایف و اختیارات روستا، ساختار و تشکیلات دولت روستا، تأمین مالی و پیش‌بینی بودجه روستایی؛ نحوه نظارت دولت مرکزی و دولت‌های محلی بر روستاها، شفافیت فرایند اداره روستا، پیش‌بینی ساز و کاری نظام‌مند برای توانمندسازی جوامع روستایی، مشارکت جوامع روستایی در اداره و توسعه روستاست. همچنین شایسته است فصلی مستقل برای بودجه (هزینه‌ای و تملک‌داری سرمایه‌ای) مناطق روستایی در لویح بودجه سنواتی در نظر گرفته شده و ساز و کاری قانونی اتخاذ شود که همه روستاهای کشور از سهمی عادلانه در این بودجه برخوردار باشند.

یک دوره شش‌ساله و یک برنامه توسعه سالیانه (برنامه کاری دولت روستا) است که در واقع شرح برنامه توسعه میان‌مدت روستا برای یک دوره یک‌ساله است. برنامه میان‌مدت توسعه روستا حداکثر طی سه‌ماه پس از معارفه دهمدار مقرر می‌شود. بودجه روستا با توجه به برنامه‌های مذکور تدوین و تصویب می‌شود. برنامه میان‌مدت توسعه روستا هماهنگ با سیاست‌های برنامه‌ریزی توسعه شهر/ریجنسی است. در واقع برنامه میان‌مدت توسعه روستا، نقش هماهنگ‌کننده میان سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه دولت روستا با سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه دولت در سطح منطقه‌ای و مرکزی است.

پیشنهاد راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

مفروض اساسی سیاست پس‌زمینه تدوین و تصویب قانون ۲۰۱۴/۶ در اندونزی این است که روستاها به‌عنوان پایین‌ترین سطح مدیریت دولتی در اندونزی باید توانمند شوند. دولت اندونزی برای توانمندسازی روستاها به یک رویکرد ترکیبی از «بالا به پایین» و از «پایین به بالا» قائل است. آنچه از تجربه اندونزی برمی‌آید که می‌تواند به‌عنوان درس آموخته‌ای

۱. مقدمه

در کشور ما، فقدان متولی واحد تخصصی، مقتدر و پاسخ‌گو و پراکندگی تدبیر امور روستایی بین قوانین و نیز دستگاه‌های اجرایی متعدد، نبود هماهنگی هم‌افزایی این دستگاه‌ها و به تعبیری کلی‌تر ضعف نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی روستایی و فقدان برنامه عملیاتی نظام‌مند برای توسعه متوازن روستایی، ساختار و تشکیلات ضعیف از جمله چالش‌های مدیریت روستایی کشور طی دهه‌های اخیر بوده است [۱]. مدیریت محلی روستاهای کشور، مدیریتی عمدتاً هزینه‌زا، تمرکزگرا، بخشی‌نگر و غیرپاسخ‌گو است که به نارضایتی روستاییان و پیامدهایی همچون مهاجرت از روستاها به شهرها و کلان‌شهرها منجر شده است [۲]. یکی از راهکارهایی که همواره طی دهه‌های اخیر برای رفع چالش‌های مذکور ارائه شده، اعمال مدیریت یکپارچه روستایی بوده است. با این حال، طرح‌های پیشنهادی در این زمینه نیز نقایص فراوان داشته و به‌خصوص دچار عدم جامعیت و عدم پیش‌بینی همه‌ابعاد یک الگوی حکومت محلی کارآمد برای روستاها بوده‌اند. یکی از مواردی که می‌تواند در اتخاذ یک الگوی کارآمد حکومت محلی برای روستا یاری‌کننده باشد، توجه به تجربیات سایر کشورها در این زمینه است.

در این راستا، گزارش حاضر به بررسی قوانین کشور اندونزی در خصوص مدیریت محلی روستایی می‌پردازد. شایان ذکر است که از زمان شروع اصلاحات در اواخر دهه ۱۹۹۰، اندونزی سیاست تمرکززدایی بلندپروازانه‌ای را اجرا کرده است. یکی از اهداف سیاست مذکور، تقویت توسعه منطقه‌ای از پایین، با دادن اختیارات بیشتر به دولت‌های محلی است. با این حال، با تصویب «قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا» [۳]، روستا، تبدیل به یک مقیاس مهم جدید تمرکززدایی در اندونزی شده است [۴]. قانون ۲۰۱۴/۶، چارچوب قانونی گسترده‌ای را برای گسترش سیستم حکمرانی غیرمتمرکز در سطح روستاها ارائه کرده است. همچنین مقررات دولتی ۲۰۱۴/۴۳، مقررات دولتی

۲۰۱۴/۶ و مقررات دولتی ۲۰۱۵/۲۲ و استفساریه‌های آنها، دستورالعمل‌های اجرایی دقیق‌تری را برای اجرای قانون ۲۰۱۴/۶ ارائه کرده‌اند. اهداف چندگانه و صریح برنامه تمرکززدایی در سطح روستا در کشور اندونزی، به رسمیت شناختن حقوق و وظایف دیرینه روستاها، تقویت ارائه خدمات در روستاها به‌عنوان پایین‌ترین سطح اداری دولت و کاهش نابرابری اجتماعی و فقر است [۵]. به عبارت دیگر قانون ۲۰۱۴/۶، نه تنها بخشی جدایی‌ناپذیر از روند مداوم تمرکززدایی، تقویت مردم‌سالاری و اصلاحات سیاسی اندونزی بوده، بلکه همچنین جزء اصلی ابتکار کلی دولت اندونزی برای کاهش فقر و ترویج رشد اقتصادی فراگیر است [۶]. گزارش حاضر به این مسئله می‌پردازد که طبق قانون و مقررات فوق‌الذکر یک روستا در اندونزی چگونه اداره می‌شود؟

۲. پیشینه پژوهش

۲-۱. سوابق مطالعاتی در مرکز

است که شماره‌های پیشین آن «روند تکثیری قلمرویی در اندونزی: دلایل و پیامدها» (شماره مسلسل ۱۹۷۸۲)؛ «اندونزی: چگونگی تشکیل، انحلال و ادغام مناطق در قوانین موضوعه» (شماره مسلسل ۱۹۷۸۷) و «اندونزی: چگونگی تشکیل، انحلال و ادغام «روستا» در قوانین موضوعه» (شماره مسلسل ۱۹۹۸۴) نام دارد. سه گزارش پیشین در خصوص اندونزی عمدتاً ناظر بر وجه نخست نظام تقسیمات سیاسی-اداری در اندونزی بوده است. گزارش حاضر به وجه دوم و ملزومات آن، البته در مقیاس روستا اختصاص دارد. بررسی‌های صورت گرفته حاکی از خلأ ادبیات پژوهشی درباره بررسی قوانین کشور اندونزی در خصوص چگونگی مدیریت روستایی است.

هرگونه پژوهشی در خصوص نظام تقسیمات سیاسی-اداری لزوماً باید دربرگیرنده دو وجه اصلی باشد. نخستین وجه این است که واحدهای سیاسی-اداری براساس چه شاخص‌ها و فرایندهای ایجاد می‌شوند و وجه دوم این است که قدرت و اختیارات چگونه میان سطوح مختلف دولت ملی، منطقه‌ای و محلی تقسیم می‌شود و این اختیارات تا چه میزان است؟ تاکنون گزارش‌هایی در خصوص نظام تقسیمات کشوری چین (شماره مسلسل ۱۵۷۴۲) و ژاپن (۱۶۳۵۳) در مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر شده است. همچنین گزارش حاضر چهارمین گزارش از سلسله گزارش‌های مطالعات تطبیقی تقسیمات سیاسی اداری در خصوص اندونزی

۳. قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا

ریجنسی‌ها، به کچامتان تقسیم می‌شود که در واقع واحدهای اداری دولتی کوچکتر هستند. کچامتان‌ها خود به روستاها (کلوراهان و/یا دسا) تقسیم می‌شوند. اصطلاح دسا عمدتاً برای ریجنسی‌ها و اصطلاح کلوراهان بیشتر برای شهرها به کار می‌رود. قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا از (۱۶) بخش و (۱۲۲) ماده تشکیل

همان‌گونه که در گزارش قبل بیان شد، حکومت تک‌ساخت جمهوری اندونزی به استان‌ها تقسیم می‌شود. این استان‌ها به ریجنسی‌ها (کابوپاتن) و شهرداری‌ها (کوتا) تقسیم می‌شوند.^۱ در واقع شهرداری و ریجنسی یک سطح یکسان در نظام تقسیمات سیاسی اندونزی محسوب می‌شوند. محدوده شهرداری/

۱. ریجنسی و شهرداری سطح دوم نظام تقسیمات سیاسی اندونزی را تشکیل می‌دهند. ریجنسی، عمدتاً تشکیل شده از نواحی روستایی بوده و ممکن است فقط حدود ۲۵ درصد از جمعیت آنها به‌عنوان شهری دسته‌بندی شوند. در حالی که جمعیت شهرداری‌ها به‌طور متوسط ۹۰ درصد شهری است. همچنین از منظر مساحت ریجنسی‌ها نسبت به شهرداری‌ها، وسیع‌تر هستند. بنابراین تمایز میان شهرداری و ریجنسی بر این اساس است که آیا مدیریت دولتی، واقع در یک منطقه روستایی (ریجنسی) است یا یک منطقه شهری (شهرداری). همچنین میان شهرداری و ریجنسی، گذشته از جنبه‌های جمعیت‌شناختی، تفاوت‌هایی از منظر وسعت، تراکم و اقتصاد آنها نیز وجود دارد. شهرداری‌ها، دارای فعالیت‌های اقتصادی غیرکشاورزی و جمعیت شهری متراکم هستند. شایان ذکر است که یک ریجنسی توسط یک «ریجنس» و یک شهر توسط یک «شهردار» رهبری می‌شود که به‌عنوان رئیس دولت محلی محسوب می‌شوند. برای اطلاعات بیشتر رجوع شود به گزارش «اندونزی: چگونگی تشکیل، انحلال و ادغام مناطق در قوانین موضوعه» (شماره مسلسل ۱۹۷۸۷).

قلمرویی که دارای اختیار برای تنظیم و مدیریت امور دولتی و منافع جامعه براساس ابداعات جامعه، حقوق خاستگاه و/یا حقوق سنتی هستند که در سیستم دولتی حکومت تک‌ساخت اندونزی به رسمیت شناخته شده و مورد احترام هستند».

شده است. جدول ۱ بخش‌ها و فصول قانون را نشان می‌دهد. همان‌گونه که در گزارش قبل بیان شد، بند «۱» ماده (۱) قانون ۲۰۱۴/۶ روستا (در زبان اندونزیایی دسا) به‌طور کلی را بدین شرح تعریف کرده است: «واحدهای جامعه قانونی دارای مرزهای

جدول ۱. عناوین بخش‌ها و فصول قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا [۳]

بخش	عنوان بخش و فصل‌های ذیل آن
اول	مقررات کلی (مواد ۱-۴)
دوم	موقعیت و انواع روستا (مواد ۵-۶): شامل دو فصل با عناوین موقعیت و انواع روستاها.
سوم	ترتیب روستا (مواد ۷-۱۷)
چهارم	اختیارات روستا (مواد ۱۸-۲۲)
پنجم	سازمان‌دهی دولت روستا (مواد ۲۳-۶۶): شامل ۸ فصل با عناوین دولت روستا؛ ده‌دار؛ انتخاب ده‌دار؛ عزل ده‌دار؛ دستگاه (تشکیلات) روستا؛ شورای روستا؛ مجمع مشورتی روستا و درآمد دولت روستا.
ششم	حقوق و تعهدات روستاها و جوامع روستایی (مواد ۶۷-۶۸)
هفتم	مقررات روستا (مواد ۶۹-۷۰)
هشتم	مالیه روستا و دارایی‌های روستا (مواد ۷۱-۷۷): شامل دو فصل با عناوین مالیه روستا و دارایی‌های روستا.
نهم	توسعه روستا و توسعه نواحی روستایی (مواد ۷۸-۸۶): شامل سه فصل با عناوین توسعه روستا؛ توسعه نواحی روستایی و سیستم اطلاعاتی روستا و توسعه نواحی روستایی.
دهم	بنگاه‌های اقتصادی متعلق به روستا (مواد ۹۰-۸۷)
یازدهم	همکاری‌های روستایی (مواد ۹۱-۹۳): شامل دو فصل با عناوین همکاری‌های بین‌روستایی و همکاری با اشخاص ثالث.
دوازدهم	نهادهای اجتماعی روستا و نهادهای سنتی روستا (مواد ۹۴-۹۵): شامل دو فصل با عناوین نهادهای اجتماعی روستا و نهادهای سنتی روستا.
سیزدهم	مقررات ویژه روستاهای سنتی (مواد ۹۶-۱۱۱): شامل چهار فصل با عناوین ترتیب روستای سنتی؛ اختیارات روستای سنتی؛ دولت روستای سنتی و مقررات روستای سنتی.
چهاردهم	راهبری و نظارت (مواد ۱۱۲-۱۱۵)
پانزدهم	مفاد انتقالی (مواد ۱۱۶-۱۱۸)
شانزدهم	خاتمه (مواد ۱۱۹-۱۲۲)

جمهوری اندونزی به‌منظور تحقق عدالت برای همه مردم اندونزی؛ (پ) حفظ و ترویج آداب و رسوم، سنت‌ها و فرهنگ جامعه روستایی؛ (ت) تشویق ابتکارات، جنبش‌ها و مشارکت جوامع روستایی برای توسعه پتانسیل‌ها و دارایی‌های روستا به‌منظور رفاه مشترک؛ (ث) ایجاد یک دولت روستایی حرفه‌ای، کارآمد، مؤثر، باز و مسئول؛

طبق ماده (۴) قانون ۲۰۱۴/۶، هدف از احکام قانون روستا عبارت است از: «الف) به رسمیت شناختن و احترام به روستاهای موجود به‌همراه تنوع آنها قبل و بعد از تشکیل حکومت تک‌ساخت جمهوری اندونزی؛ (ب) شفاف کردن وضعیت و قطعیت حقوقی روستاها در قانون اساسی

طبق بند «۱» ماده (۳۴) آیین‌نامه اجرایی قانون (مقررات دولتی ۲۰۱۴/۴۳ [۸]، اختیارات روستا براساس «حقوق خاستگاه»، حداقل شامل موارد زیر است: نظام سازمان‌دهی جامعه بومی؛ توسعه نهادی جامعه؛ توسعه نهادها و قواعد سنتی (بومی)؛ مدیریت زمین‌های خزانه روستا؛^۴ توسعه نقش جوامع روستایی.

همچنین طبق بند «۲» ماده (۳۴) آیین‌نامه مذکور، اختیارات در مقیاس محلی روستا شامل: مدیریت مکان‌های پهلوگیری قایق؛ مدیریت بازار روستا؛ مدیریت حمام‌های عمومی؛ مدیریت شبکه آبیاری؛ مدیریت محیط مسکونی جامعه روستا؛ توسعه سلامت جامعه و مدیریت پست‌های خدماتی یکپارچه؛^۵ توسعه و مربی‌گری کارگاه‌های هنری و آموزشی؛ مدیریت کتابخانه‌های روستا و باغ‌های مطالعه؛^۶ مدیریت مخازن آب روستا؛ مدیریت آب آشامیدنی در مقیاس روستا؛ احداث جاده‌های بین سکونتگاه‌های روستا تا نواحی کشاورزی.

طبق قانون ۲۰۱۴/۶، اجرای اختیارات براساس حقوق خاستگاه و اختیارات محلی در مقیاس روستا، مندرج در بندهای «الف» و «ب» ماده (۱۹) توسط روستا «تنظیم» و «مدیریت» می‌شود (ماده (۲۰))، اما پیش از آن، طبق ماده (۳۷) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت‌های منطقه‌ای شهر/ریجنسی شناسایی و فهرست کردن اختیارات براساس حقوق خاستگاه و اختیارات در مقیاس محلی روستا را با مشارکت روستا انجام می‌دهند. براساس نتایج شناسایی و فهرست مذکور، ریجنت/شهردار، مقررات ریجنت/شهردار در خصوص لیست اختیارات طبق حقوق خاستگاه و اختیارات محلی در مقیاس روستا را مطابق با مقررات وضع می‌کند. سپس مقررات ریجنت/شهردار توسط دولت روستا و از طریق وضع مقررات روستا در خصوص اختیارات بر مبنای حقوق خاستگاه و اختیارات در مقیاس محلی روستا مطابق با وضعیت، شرایط و نیازهای محلی پیگیری می‌شود.

اجرای اختیارات واگذار شده و اجرای سایر اختیارات از سوی دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی، یا دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی مندرج بندهای «پ» و «ت» ماده (۱۹) توسط روستا «مدیریت»

ج) تقویت خدمات عمومی به روستاییان برای تسریع تحقق رفاه عمومی؛

ح) افزایش تاب‌آوری اجتماعی و فرهنگی جوامع روستایی به‌منظور ایجاد جوامع روستایی توانمند در حفظ وحدت اجتماعی به‌عنوان بخشی از تاب‌آوری ملی؛

خ) پیشبرد اقتصاد جوامع روستایی و غلبه بر شکاف‌های توسعه ملی؛ ج) تقویت جامعه روستایی به‌عنوان عامل^۱ توسعه».

در گزارش پیشین («اندونزی: چگونگی تشکیل، انحلال و ادغام «روستا» در قوانین موضوعه») به شاخص‌ها و فرایندهای ایجاد، انحلال، ادغام و تغییر وضعیت روستا در نظام تقسیمات سیاسی-اداری اندونزی پرداخته شد. در این گزارش به نحوه مدیریت روستا مندرج در بخش‌های سوم، چهارم، پنجم، ششم، هفتم، هشتم، نهم، دهم، یازدهم، دوازدهم و چهاردهم قانون ۲۰۱۴/۶، آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور و سایر مقررات مربوطه پرداخته می‌شود. شایان ذکر است که در گزارش حاضر نیز تأکید بر روستا از نوع دسا است. لذا گزارش حاضر به مقررات ویژه روستاهای سنتی اندونزی مندرج در بخش سیزدهم قانون ورود پیدا نکرده است.

۱-۳. اختیارات روستا

بخش چهارم قانون «اختیارات روستا» نام دارد. «اختیارات روستا شامل: اداره دولت روستا، تحقق توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جامعه روستا براساس ابتکارات جامعه، حقوق خاستگاه و آداب و رسوم روستا است» (ماده (۱۸) قانون).

طبق ماده (۱۹) قانون، اختیارات روستا عبارتند از:

الف) اختیارات براساس حقوق خاستگاه؛^۲

ب) اختیارات محلی در مقیاس روستا؛^۳

پ) اختیارات واگذار شده توسط دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی یا دولت منطقه‌ای ریجنسی/شهر؛

ت) سایر اختیارات تعیین شده توسط دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی یا دولت منطقه‌ای ریجنسی/شهر مطابق با قوانین و مقررات.

1. Subject

۲. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: منظور از «حقوق خاستگاه» حقوقی است که میراثی ماندگار و ابتکارات روستا یا ابتکارات جامعه روستایی مطابق با توسعه زندگی اجتماعی، از جمله نظام‌های سنتی سازمان اجتماعی، نهادها و قوانین عرفی، زمین‌های خزانه و موافقت‌نامه‌ها در زندگی جامعه روستایی است.

۳. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: مقصود از اختیارات محلی در مقیاس روستا، اختیار تنظیم و مدیریت منافع جامعه روستایی است که توسط روستا انجام شده یا روستا به‌صورت توانمند و مؤثر قادر به انجام آن است یا به‌دلیل توسعه روستا و ابتکار جامعه پدید آمده است.

۴. زمین‌های خزانه روستا (Tanah Kas Desa) به انگلیسی (Treasury Land)، زمینی متعلق به سلطان یا شاهزاده (Paku Alaman) است که براساس حقوق عرفی اعطا شده توسط وی، مدیریت کاربری آن برای مدتی معین به دولت روستا اعطا می‌شود. چنین زمین‌هایی عمدتاً در روستاهای سنتی وجود دارند.

5. Integrated Service Post Management

6. Reading Garden

دولت مرکزی و/یا دولت منطقه‌ای برای روستاها، شامل اجرای دولت روستا، اجرای توسعه روستا، توسعه جوامع روستایی و توانمندسازی جامعه روستا، همراه با تأمین هزینه است.

می‌شود (ماده (۲۱)). طبق ماده (۳۸) آیین‌نامه اجرایی قانون، اختیارات مذکور مطابق با مقررات قانونی واگذار می‌شود. طبق ماده (۲۲) قانون ۲۰۱۴/۶ واگذاری اختیارات از سوی

شکل ۱. اختیارات روستا در اندونزی طبق قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا و آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور

اختیارات بر اساس حقوق خاستگاه:

توسط روستا «تنظیم» و «مدیریت» می‌شود با این حال شناسایی و فهرست کردن اختیارات بر اساس حقوق خاستگاه توسط دولت‌های منطقه‌ای شهر/ریجنسی با مشارکت روستا انجام می‌شود.

نظام سازماندهی جامعه بومی؛ توسعه نهادی جامعه؛ توسعه نهادها و قواعد سنتی (بومی)؛ مدیریت زمین‌های خزانه روستا؛ توسعه نقش جوامع روستایی

اختیارات محلی در مقیاس روستا:

توسط روستا «تنظیم» و «مدیریت» می‌شود با این حال شناسایی و فهرست کردن اختیارات محلی در مقیاس روستا توسط دولت‌های منطقه‌ای شهر/ریجنسی با مشارکت روستا انجام می‌شود.

مدیریت مکان‌های پهلوگیری قایق؛ مدیریت بازار روستا؛ مدیریت حمام‌های عمومی؛ مدیریت شبکه آبیاری؛ مدیریت محیط مسکونی جامعه روستا؛ توسعه سلامت جامعه و مدیریت پست‌های خدماتی یکپارچه؛ توسعه و مربی‌گری کارگاه‌های هنری و آموزشی؛ مدیریت کتابخانه‌های روستا و باغ‌های مطالعه؛ مدیریت مخازن آب روستا؛ مدیریت آب آشامیدنی در مقیاس روستا؛ واحداث جاده‌های بین سکونتگاه‌های روستا تا نواحی کشاورزی

اختیارات واگذار شده توسط دولت مرکزی و دولت‌های منطقه‌ای:

توسط روستا «مدیریت» می‌شود.

طبق مقررات قانونی تعیین می‌شود.

سایر اختیارات تعیین شده توسط دولت مرکزی و دولت‌های منطقه‌ای مطابق با قوانین و مقررات:

توسط روستا «مدیریت» می‌شود.

طبق مقررات قانونی تعیین می‌شود.

مأخذ: نگارنده.

۲-۳. سازمان‌دهی دولت روستایی

دولت روستا «دهدار»^۱ یا فردی است که با نام دیگری به وی اشاره می‌شود و توسط کارکنان^۲ روستا مورد کمک قرار می‌گیرد.^۳ سازمان‌دهی دولت روستا بر اساس اصول قطعیت حقوقی؛^۴ مدیریت منظم دولتی؛^۵ منافع عمومی منظم؛^۶ باز بودن؛ تناسب؛

بند «۲» ماده (۱) مندرج در بخش اول قانون بیان می‌دارد: «دولت روستا اداره امور دولتی و منافع جوامع محلی در سیستم حکومت تک‌ساخت جمهوری اندونزی است». طبق ماده (۲۵)، منظور از

۱. در متن قانون از عبارت رئیس روستا (Kepala Desa (village head)) استفاده شده که در این گزارش به دهدار ترجمه شده است. دهدار در این گزارش متفاوت از دهدار در نظام تقسیمات سیاسی-اداری ایران است.

2. Officials

3. Legal Certainty

4. Orderly Implementation of Government

5. Orderly Public Interests

۶. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: منظور از تناسب، اصلی است که توازن بین حقوق و تعهدات اجرای دولت روستا را اولویت قرار می‌دهد.

سایر شرایط مندرج در مقررات منطقه‌ای (ماده (۳۳)).^۷ در خصوص شرایط رأی‌دهندگان، طبق قانون، ساکنان روستا که در روز رأی‌گیری انتخاب‌دهدار ۱۷ سال سن دارند و/یا از دواج کرده‌اند به‌عنوان رأی‌دهنده تعیین می‌شوند (ماده (۳۵)).

فرایند برگزاری انتخابات بدین صورت است که برای انجام انتخابات‌دهدار، کمیته انتخابات‌دهدار تشکیل می‌شود (بند «۴» ماده (۳۴)). شایان ذکر است که شورای روستا، کمیته انتخابات‌دهدار را تشکیل می‌دهد که کمیته‌ای مستقل و بی‌طرف است. کمیته مذکور، شامل عناصری از کارکنان دولت روستا، نهادهای اجتماعی و شخصیت‌های عمومی^۸ جامعه روستاست (ماده (۳۲)). کمیته انتخابات‌دهدار وظیفه انجام‌گزینه‌ش و غربالگری نامزدها براساس الزامات مشخص، انجام رأی‌گیری، تعیین نامزد منتخب و تدوین گزارش در مورد اجرای انتخابات‌دهداری را برعهده دارد (بند «۵» ماده (۳۴)). هزینه انتخابات^۹ دهدار از بودجه درآمدی و هزینه‌های ریجنسی/شهر تأمین می‌شود (بند «۶» ماده (۳۴)).

کاندیداهایی که شرایط مندرج در ماده (۳۳) را برآورده کنند توسط کمیته انتخابات روستا، به‌عنوان کاندید دهدار تعیین می‌شوند (بند «۱»). کاندیداهای مذکور مطابق با شرایط اجتماعی و فرهنگی جامعه روستا در یک مکان عمومی به جامعه روستا معرفی می‌شوند (بند «۲»). کاندیداهای دهداری می‌توانند با توجه به شرایط اجتماعی و فرهنگی جامعه روستا و مفاد قوانین و مقررات، تبلیغات انتخاباتی را انجام دهند (بند «۳» ماده (۳۶)). نامزدی که بیشترین آرا را در انتخابات به‌دست آورده باشد، نامزد منتخب است. کمیته انتخابات‌دهدار، نام نامزد منتخب را حداکثر ۷ روز پس از تعیین به شورای روستا ارائه می‌دهد. شورای روستا، حداکثر طی ۷ روز پس از دریافت گزارش کمیته انتخابات، باید نام نامزد منتخب را به

حرفه‌ای بودن؛ پاسخ‌گویی؛ اثربخشی و کارایی؛ خرد محلی؛^۱ تنوع^۲ و مشارکتی بودن انجام می‌شود (ماده (۲۴)). در ادامه به نحوه انتخاب و وظایف و اختیارات دهدار و ... پرداخته می‌شود:

۱-۲-۳. نحوه انتخاب دهدار

دهدار، به‌صورت مستقیم توسط ساکنان روستا انتخاب می‌شود (بند «۱» ماده (۳۴)). دوره تصدی دهدار ۶ سال از زمان معارفه است^۳ (بند «۱» ماده (۳۹)). دهدار می‌تواند حداکثر ۳ (سه) دوره متوالی یا غیرمتوالی خدمت کند^۴ (بند «۲» ماده (۳۹)).^۵ انتخابات‌دهداران، به‌طور هم‌زمان در سراسر نواحی ریجنسی/شهر برگزار می‌شود (ماده (۳۱)).

کاندیداهای دهدار باید این شرایط را داشته باشند: شهروند جمهوری اندونزی؛ ایمان به خداوند متعال؛ حمایت و عمل به پانکاسیلا،^۶ اجرای قانون اساسی ۱۹۴۵ جمهوری اندونزی، دفاع و حفظ یکپارچگی حکومت تک‌ساخت جمهوری اندونزی و وحدت در عین کثرت؛ حداقل تحصیلات تکمیل شده در دبیرستان یا معادل آن؛ حداقل ۲۵ سال سن در زمان ثبت‌نام؛ تمایل به نامزد شدن به‌عنوان دهدار؛ ثبت‌نام به‌عنوان ساکن روستا و اقامت در روستای مربوطه به مدت حداقل ۱ (یک) سال قبل از ثبت‌نام؛ عدم گذراندن محکومیت زندان در زمان ثبت‌نام؛ عدم محکومیت براساس رأی دادگاهی که دارای اعتبار قانونی دائمی است، برای ارتکاب جرم کیفری که مجازات آن حبس حداقل ۵ (پنج) سال یا بیشتر است، مگر اینکه ۵ (پنج) سال از اتمام مجازات حبس گذشته باشد و اعلام صادقانه و علنی سابقه محکومیت فرد به مردم و عدم تکرار جرم؛ عدم محرومیت از حق رأی، مطابق حکم دادگاهی که دارای اعتبار قانونی دائمی است؛ سالم باشد؛ عدم خدمت به‌عنوان دهدار برای ۳ دوره و

۱. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: منظور از خرد محلی، اصلی است که تأکید می‌کند در تعیین سیاست‌ها باید نیازها و منافع جامعه روستا در نظر گرفته شود.

۲. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: منظور از تنوع، اجرای دولت روستایی به نحوی است که علیه گروه‌های خاص جامعه تبعیض قائل نشود.

۳. طبق بند «۴» ماده (۴۸) آیین‌نامه اجرایی قانون، در صورتی که دهدار قبل از پایان دوره تصدی استعفا دهد یا از سمت خود برکنار شود، این‌گونه تلقی می‌شود که دهدار یک دوره تصدی را برعهده گرفته است.

۴. طبق ماده (۴۲)، آیین‌نامه اجرایی قانون، به دهداری که برای انتخاب مجدد نامزد می‌شود، از زمانی که به‌عنوان نامزد تعیین می‌شود تا زمان تکمیل اجرای مرحله تعیین به‌عنوان نامزد منتخب، مرخصی داده می‌شود (بند «۱»). در صورتی که دهدار به مرخصی برود، دبیر روستا، وظایف و تعهدات دهدار را انجام می‌دهد.

۵. طبق بند «۳» ماده (۴۸) آیین‌نامه اجرایی قانون، این مقرر در سراسر اندونزی اعمال می‌شود.

۶. پانکاسیلا پنج اصل ایدئولوژی حکومت اندونزی طبق قانون اساسی کشور مذکور است که عبارتند از: باور به یگانگی خداوند، انسانیتی عادلانه و متمدن، وحدت اندونزی، دمکراسی به رهبری خرد مشورت/نماینده‌گی و عدالت اجتماعی برای همه مردم اندونزی.

۷. شایان ذکر است که طبق ماده (۴۳) آیین‌نامه اجرایی قانون، کارمندان دولتی که برای انتخابات‌دهدار نامزد می‌شوند باید مجوز کتبی از مقام مسئول مدیریت پرسنل (The Personnel Management Official) مربوطه دریافت کنند (بند «۱»). در صورتی که یک کارمند دولتی مطابق بند «۱» به‌عنوان دهدار انتخاب و منصوب شود، شخص مربوطه در حین انجام وظیفه به‌عنوان دهدار، بدون ضایع شدن حقوق وی به‌عنوان کارمند دولت، موقتاً از سمت خود برکنار می‌شود.

۸. در استفساریه قانون در توضیح این جزء آمده است: منظور از شخصیت عمومی یک شخصیت مذهبی، آموزشی و سایر شخصیت‌های اجتماعی است.

۹. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: هزینه‌های انتخابات‌دهدار که از بودجه درآمدی و هزینه‌های شهر/ریجنسی تأمین می‌شود برای تهیه برگه‌های رأی، صندوق‌های رأی، سایر تجهیزات، حق‌الزحمه کمیته و هزینه‌های معارفه دهدار است.

شهردار، منصوب می‌شود (ماده (۳۸)).
شایان ذکر است که آیین‌نامه اجرایی قانون (ماده (۴۱))، فرایند انتخابات دهمداران را در چهار مرحله به صورت جزئی تر تشریح کرده است که شامل: الف) آماده‌سازی، ب) نامزدی، پ) رأی‌گیری و د) تعیین دهمدار است.
جدول ۲ مشروح اقداماتی که در هر مرحله باید انجام شود را نشان می‌دهد:

ریجنت/شهردار ارائه دهد. ريجنت/شهردار نامزد منتخب را طی حداکثر ۳۰ روز از تاریخ دریافت نتایج انتخابات از کمیته انتخابات دهمداری^۱ در قالب حکم ريجنت/شهردار، برای تبدیل به دهمدار تأیید می‌کند. در صورت بروز اختلاف بر سر نتایج انتخابات دهمدار، ريجنت/شهردار موظف است اختلاف را در مهلت ۳۰ روز حل و فصل کند (بند «۱» ماده (۳۷)). نامزد منتخب، توسط ريجنت/شهردار یا مقام منصوب وی حداکثر طی ۳۰ روز پس از صدور حکم ريجنت/

جدول ۲. فرایند انتخابات دهمداران در اندونزی طبق ماده (۴۱) آیین‌نامه اجرایی قانون [۸]

مرحله	نام	مشروح اقدامات
مرحله اول	آماده‌سازی	مرحله آماده‌سازی شامل فعالیت‌های زیر است: الف) ابلاغ پایان مدت تصدی دهمدار توسط شورای روستا به دهمدار فعلی، ۶ ماه قبل از پایان دوره مسئولیت. ب) کمیته انتخابات دهمداری، توسط شورای روستا ۱۰ روز پس از ابلاغ پایان دوره مسئولیت دهمدار تشکیل می‌شود. پ) گزارش نهایی دوره تصدی دهمدار، ظرف مدت سی روز بعد از ابلاغ پایان دوره تصدی، به شهردار/ریجنت ارائه می‌شود. ت) برنامه‌ریزی برای هزینه انتخابات توسط کمیته از طریق چامات، به ريجنت/شهردار ارائه می‌شود. ث) تصویب هزینه‌های انتخابات از سوی ريجنت/شهردار، طی مدت ۳۰ روز، بعد از ارائه توسط کمیته.
مرحله دوم	نامزدی	مرحله نامزدی شامل فعالیت‌های زیر است: الف) اعلام و ثبت نامزدهای احتمالی طی مدت ۹ روز. ب) تحقیق در مورد کامل بودن الزامات اداری، ^۲ شفافیت و نیز تعیین و اعلام اسامی نامزدها طی مدت ۲۰ روز. پ) تعیین حداقل دو نفر و حداکثر پنج نفر نامزدهای دهمدار مندرج در بند «ب». ت) تعیین فهرست دائمی رأی‌دهندگان ^۳ برای اجرای انتخابات دهمدار. ث) اجرای تبلیغات نامزدهای دهمدار طی مدت سه روز. ج) دوره ممنوعیت تبلیغات به مدت سه روز.
مرحله سوم	رأی‌گیری	مرحله رأی‌گیری شامل فعالیت‌های زیر است: الف) اجرای رأی‌گیری و شمارش آرا. ب) تعیین نامزدی که بیشترین آرا را به دست آورده است.
مرحله چهارم	تعیین دهمدار	مرحله تعیین شامل فعالیت‌های زیر است: الف) گزارش کمیته انتخابات در مورد نامزدهای منتخب حداکثر طی هفت روز پس از رأی‌گیری به شورای روستا ارائه می‌شود. ب) گزارش شورای روستا در مورد نامزدهای منتخب حداکثر طی هفت روز پس از دریافت گزارش کمیته به شهردار/ریجنت ارائه می‌شود. پ) شهردار/ریجنت حداکثر طی ۳۰ روز از زمان دریافت گزارش شورای روستا، ^۴ یک حکم در خصوص تأیید و انتصاب دهمدار صادر می‌کند. ت) شهردار/ریجنت یا دیگر مقام منصوب، ^۵ دهمدار منتخب روستا را حداکثر طی سی روز از زمان صدور حکم تأیید و انتصاب دهمدار، با استفاده از تشریفات، مطابق مقررات قانونی معارفه می‌کند.

1. Panitia Pemilihan Kepala Desa

۲. طبق استفسار به آیین‌نامه اجرایی قانون منظور از کامل بودن الزامات اداری، سندی در مورد الزامات اداری یک نامزد بالقوه است که از جمله دربرگیرنده مدارک تحصیلی از مقطع ابتدایی؛ شناسنامه؛ متن درخواست برای نامزد شدن به‌عنوان دهمدار؛ گواهی سلامتی جسمی از بیمارستان دولتی منطقه مربوطه و غیره است.

3. Permanent Voter List

4. Badan Permusyawaratan Desa

۵. طبق بند «۶» ماده (۴۱)، آیین‌نامه اجرایی قانون منظور از دیگر مقامات منصوب مندرج در بند «ت» معاونان شهرداران/ریجنت‌ها یا رؤسای کچامتان‌ها یا سایر سمت‌هاست.

جمهوری اندونزی و حفظ و یکپارچگی حکومت تک ساخت
اندونزی و وحدت در عین کثرت؛
ب) بهبود رفاه جامعه روستا؛
پ) حفظ صلح و نظم جامعه روستا؛
ث) رعایت و اجرای قوانین و مقررات؛
ث) اجرای زندگی دموکراتیک^۲ و عدالت جنسیتی؛
ج) اجرای اصول حکمرانی روستایی که پاسخ‌گو، شفاف، حرفه‌ای،
مؤثر و کارآمد، پاک و عاری از تبانی، فساد و خویشاوندگرایی است؛
ح) همکاری و هماهنگی با همه ذی‌نفعان در روستا؛
خ) سازمان‌دهی مدیریت کارآمد دولت روستایی؛
چ) مدیریت امور مالی و دارایی‌های روستا؛
د) انجام امور دولتی تحت اختیار روستا؛
ذ) حل اختلافات اجتماعی در روستا؛
ر) توسعه اقتصاد جامعه روستا؛
ز) پرورش و حفظ ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه روستایی؛
ع) توانمندسازی جوامع و نهادهای اجتماعی در روستا؛
غ) توسعه پتانسیل منابع طبیعی و حفظ محیط‌زیست؛
ف) ارائه اطلاعات به جامعه روستاست (بند «۴» ماده (۲۶)).
دهدار در انجام وظایف، اختیارات، حقوق و تعهدات مذکور در
ماده (۲۶) قانون باید: در پایان هر سال مالی و در پایان دوره تصدی
خود یک گزارش در مورد اداره دولت روستا به ریجنت/شهردار ارائه
دهد. همچنین دهدار باید در پایان هر سال مالی گزارش مکتوب
اطلاعات اداره دولت روستا را به شورای روستا ارائه دهد و اطلاعات
مکتوب در خصوص اداره دولت روستا را در پایان هر سال مالی برای
جامعه روستا ارائه و یا انتشار دهد (ماده (۲۷) قانون).
گزارش اداره دولت روستا، از طریق رئیس کچامتان و یا مقام
منصوب دیگر باید حداکثر طی سه ماه بعد از سال مالی به شهردار
ارائه شود. گزارش اداره دولت روستا، مندرج در بند «۱»، باید
حداقل شامل موارد زیر باشد:
الف) پاسخ‌گویی در خصوص اداره دولت روستا؛
ب) پاسخ‌گویی در خصوص اجرای توسعه؛
پ) اجرای توسعه جامعه و اجرای توانمندسازی جامعه.
گزارش اداره دولت روستا به‌عنوان داده‌هایی برای ارزیابی و مبنایی
برای راهنمایی و نظارت توسط شهردار/ریجنت استفاده می‌شود
(ماده (۴۹) آیین‌نامه اجرایی قانون).

۲-۲-۳. اختیارات، حقوق و تعهدات دهدار

طبق بند «۱» ماده (۲۶) قانون، دهدار مسئول سازمان‌دهی دولت
روستا، انجام توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جامعه
روستاست. در انجام وظایف مذکور، دهدار دارای اختیارات زیر است:
الف) رهبری اداره دولت روستا؛
ب) انتصاب و عزل کارکنان دولت روستا؛
پ) کنترل قدرت برای مدیریت امور مالی و دارایی‌های روستا؛
ت) تنظیم مقررات روستا؛
ث) تعیین بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا^۱؛
ج) تقویت زندگی جامعه روستا؛
ح) ایجاد صلح و نظم در جامعه روستا؛
خ) تقویت و بهبود اقتصاد روستا و نظام بخشیدن به آن به‌منظور
دستیابی به یک اقتصاد مولد برای حداکثر شکوفایی رفاه جامعه روستا؛
چ) توسعه منابع درآمد روستا؛
د) پیشنهاد و پذیرش انتقال بخشی از دارایی‌های دولتی برای
بهبود رفاه جامعه روستا؛
ذ) توسعه زندگی اجتماعی و فرهنگی جامعه روستا؛
ر) استفاده از تکنولوژی مناسب؛
ز) هماهنگی توسعه روستا در یک شیوه مشارکتی؛
ع) نمایندگی روستا در داخل و خارج از دادگاه^۲ یا تعیین نماینده
قانونی برای نمایندگی روستا مطابق با مفاد قوانین و مقررات؛
غ) انجام سایر اختیارات مطابق با مفاد مقررات قانونی (بند «۲»
ماده (۲۶) قانون).
در انجام وظایف مندرج در بند «۱» ماده (۲۶) قانون، دهدار دارای
حقوق زیر است:
الف) پیشنهاد ساختار سازمانی و رویه‌های کاری دولت روستا؛
ب) ارائه پیش‌نویس و ایجاد مقررات روستا؛
پ) دریافت درآمد ماهیانه ثابت، مزایا و سایر دریافت‌های قانونی و
همچنین بیمه درمانی؛
ت) کسب حمایت قانونی برای سیاست‌های اجرا شده؛
ث) صدور دستورات برای اجرای سایر وظایف و تعهدات به کارکنان
دولت روستا (بند «۳» ماده (۲۶) قانون).
همچنین در انجام وظایف مندرج در بند «۱» ماده (۲۶) قانون،
دهدار موظف به:
الف) حمایت و اجرای پانکاسیلا، اجرای قانون اساسی ۱۹۴۵

۱. بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا (APB) برنامه مالی سالیانه دولت روستاست.

نمایندگان مناطق جمهوری اندونزی، پارلمان‌های استانی و شهری/ریجنسی اندونزی و سایر مناصب مشخص شده در قوانین و مقررات؛ (د) شرکت و/یا مشارکت در تبلیغات انتخابات عمومی و/یا انتخابات سران منطقه‌ای؛ (ذ) نقض سوگند/تعهد رسمی؛ (ر) ترک وظیفه برای ۳۰ (سی) روز کاری متوالی بدون دلیل روشن و غیرقابل توجیه.

۳-۲-۳. عزل دهمدار

دهمدار به دلیل: الف) فوت؛ ب) درخواست خود دهمدار و یا پ) عزل، از سمت خود کناره‌گیری می‌رود^۱ (بند «۱» ماده (۴۰)). عزل دهمدار به دلایل زیر انجام می‌شود: الف) پایان دوره تصدی؛ ب) ناتوانی در انجام وظایف به صورت مستمر، یا غیبت دائمی^۲ به مدت ۶ ماه؛ پ) برآورده نکردن سایر الزامات به عنوان یک نامزد برای مقام دهمدار؛ ت) نقض ممنوعیت‌ها به عنوان دهمدار (بند «۲» ماده (۴۰) قانون). عزل دهمدار، توسط ریجنت/شهردار تعیین می‌شود^۳ (بند «۳» ماده (۴۰) قانون). قانون (بند «۴» ماده (۴۰)) مقررات بیشتر در این خصوص را موقوف به مقررات دولتی کرده است. همچنین چنانچه دهمدار، متهم به جرمی باشد که مجازات آن حداقل ۵ سال حبس است (ماده (۴۱) قانون)، یا مظنون به اقدامات مجرمانه فساد، تروریسم، خیانت و/یا اقدامات جنایتکارانه علیه امنیت کشور باشد (ماده (۴۲) قانون) به طور موقت توسط شهردار/ریجنت تعلیق می‌شود. در صورت عزل موقت دهمدار، دبیر روستا تا زمان صدور رأی دادگاهی که دارای اعتبار قانونی دائمی باشد، وظایف و تعهدات دهمدار را انجام می‌دهد (ماده (۴۵) قانون). دهمدار پس از محکومیت بر اساس حکم دادگاهی که دارای اعتبار قانونی دائمی است، توسط شهردار/ریجنت عزل می‌شود (ماده (۴۳) قانون). در صورتی که دوره باقی مانده تصدی دهمدار عزل شده، مندرج در ماده (۴۳)، بیش از (یک) سال نباشد، ریجنت/شهردار یک کارمند

گزارش اداره دولت روستا در پایان مدت تصدی دهمدار، حداکثر طی ۵ ماه قبل از پایان دوره مسئولیت، ارائه می‌شود. گزارش مذکور حداقل شامل موارد زیر است: الف) خلاصه‌ای از گزارش‌های سال‌های گذشته؛ ب) برنامه اداره دولت روستا در مدت باقی مانده (۵ ماه) از دوره تصدی؛ پ) نتایج محقق شده و هنوز محقق نشده؛ مواردی که به نظر می‌رسد نیاز به بهبود دارند (ماده (۵۰) آیین‌نامه اجرایی قانون). همچنین دهمدار باید گزارش اطلاعات اداره دولت روستا را حداکثر سه ماه پس از پایان سال مالی به شورای روستا ارائه دهد. گزارش اطلاعات اداره دولت روستا، حداقل شامل اجرای مقررات روستاست. گزارش اطلاعات در مورد اداره دولت روستا، توسط شورای روستا در انجام وظایف نظارت بر عملکرد دولت روستا استفاده می‌شود (ماده (۵۱) آیین‌نامه اجرایی قانون). ماده (۲۹) قانون، دهمدار را از برخی اقدامات منع کرده است که عبارتند از اقدامات:

- الف) مضر برای منافع عمومی؛
- ب) تصمیم‌گیری‌هایی که به نفع خود، اعضای خانواده، سایر طرف‌ها و/یا گروه‌های خاص باشد؛
- پ) سوءاستفاده از اختیارات، وظایف، حقوق و/یا تعهدات؛
- ت) اقدامات تبعیض‌آمیز علیه برخی شهروندان و/یا گروه‌های جامعه؛
- ث) انجام اقداماتی که باعث ایجاد مزاحمت برای گروهی از ساکنان روستا می‌شود؛
- ج) ارتکاب به تبانی، فساد و خویشاوندگرایی، دریافت پول، کالاها و/یا خدمات از طرف‌های دیگر که می‌تواند بر تصمیمات یا اقداماتی که انجام می‌دهد تأثیر بگذارد؛
- ح) تبدیل شدن به مدیر یک حزب سیاسی؛
- خ) عضویت و/یا مدیریت یک سازمان ممنوعه؛
- چ) داشتن سمت‌های هم‌زمان به عنوان رئیس و/یا عضو شورای روستا، عضویت در مجلس نمایندگان خلق جمهوری اندونزی، مجلس

۱. طبق بند «۳» ماده (۵۴) آیین‌نامه اجرایی قانون، در صورت استعفای دهمدار، شورای روستا از طریق رئیس کجامتان یا یا مقام منصوب دیگر به شهر/ریجنت گزارش می‌دهد.

۲. در استفسار به قانون در توضیح این جزء آمده است: منظور از «ناتوانی در انجام وظایف به طور مستمر یا غیبت دائم» این است که دهمدار از بیماری رنج می‌برد که نتیجه آن ناتوانی جسمی و یا روانی در انجام وظایف عادی است که توسط گواهی پزشکی مجاز تأیید شده است و/یا محل آن مشخص نیست.

۳. طبق ماده (۲۸) چنانچه دهمدار به تعهدات مندرج طبق بند «۴» ماده (۲۶) و ماده (۲۷) عمل نکند، مشمول مجازات‌های اداری در قالب اخطار شفاهی و/یا اخطار کتبی خواهد شد. در صورتی که مجازات‌های اداری، اجرا نشود، اقدام به عزل موقت دهمدار می‌شود و می‌تواند با عزل ادامه یابد. همچنین طبق ماده (۳۰) دهمدارانی که ممنوعیت‌های مندرج در ماده (۲۹) را نقض می‌کنند، تحت مجازات اداری در قالب اخطار شفاهی و/یا اخطار کتبی قرار می‌گیرند. در صورتی که مجازات‌های اداری اجرا نشود، اقدام به تعلیق موقت می‌شود و ممکن است با عزل ادامه یابد.

دولتی از دولت منطقه‌ای ریجنسی/شهر را به‌عنوان سرپرست روستا منصوب می‌کند (بند «۱» ماده (۴۶) قانون). سرپرست روستا وظایف، اختیارات، تعهدات و حقوق ده‌دار را مطابق ماده (۲۶) قانون انجام می‌دهد (بند «۲» ماده (۴۶) قانون). در صورتی که مدت باقی‌مانده از دوره تصدی ده‌دار عزل شده، مندرج در ماده (۴۳)، بیش از ۱ (یک) سال باشد، ریجنت/شهر‌دار، یک کارمند دولتی از دولت منطقه‌ای ریجنسی/شهر را به‌عنوان سرپرست روستا منصوب کند (بند «۱» ماده (۴۷) قانون). سرپرست روستا وظایف، اختیارات، تعهدات و حقوق ده‌دار را مطابق ماده (۲۶) قانون، تا زمان انتصاب ده‌دار انجام می‌دهد (بند «۲» ماده (۴۷) قانون). ده‌دار از طریق تبادل نظر (مجمع مشورتی) روستا انتخاب می‌شود، به‌گونه‌ای که الزامات مندرج در ماده (۳۳) قانون را برآورده کند (بند «۳» ماده (۴۷) قانون). تبادل نظر روستا، حداکثر طی ۶ ماه پس از عزل ده‌دار برگزار می‌شود (بند «۴» ماده (۴۷) قانون). طبق آیین‌نامه اجرایی قانون، تبادل نظر روستا با مکانیسم زیر برگزار می‌شود:

الف) قبل از برگزاری جلسه تبادل نظر روستا، فعالیت‌هایی انجام می‌شود که عبارتند از:

۱. تشکیل کمیته انتخاب ده‌دار موقت توسط شورای روستا، حداکثر طی ۱۵ روز از زمان برکناری ده‌دار.
۲. ارائه هزینه‌های انتخابات، از محل بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا، توسط کمیته انتخابات به سرپرست روستا حداکثر طی ۳۰ روز از زمان تشکیل کمیته.
۳. تأیید هزینه‌های انتخابات توسط سرپرست روستا طی حداکثر ۳۰ روز از زمان پیشنهاد کمیته انتخابات.
۴. اعلام و ثبت نام نامزدهای احتمالی ده‌داری توسط کمیته انتخابات ده‌دار طی مدت ۱۵ روز.
۵. بررسی کامل بودن الزامات اداری نامزدهای احتمالی ده‌داری، توسط کمیته انتخابات طی مدت ۷ روز.
۶. تعیین حداقل دو و حداکثر سه نامزد ده‌داری موقت،^۱ توسط کمیته انتخابات، که سپس توسط تبادل نظر روستا [مجمع مشورتی] به‌عنوان نامزدهایی تعیین می‌شوند که حق انتخاب شدن دارند.

ب) شورای روستا، تبادل نظر روستا را برگزار می‌کند که شامل فعالیت‌های زیر است:

۱. مذاکرات تبادل نظر توسط رئیس شورای روستا رهبری می‌شود،

در حالی که اجرای فنی انتخابات توسط کمیته انتخابات انجام می‌شود.

۲. تأیید نامزدهای ده‌دار که حق انتخاب شدن توسط تبادل نظر روستا از طریق مشورت با سازوکار اجماع یا از طریق رأی‌گیری دارند.
۳. انتخاب ده‌دار توسط کمیته انتخابات، بر حسب توافق در مجمع مشورتی روستا، از طریق مشورت با مکانیسم اجماع یا از طریق رأی‌گیری.
۴. گزارش نتایج انتخابات ده‌دار توسط کمیته انتخابات به مجمع مشورتی روستا.
۵. تأیید نامزد منتخب توسط مجمع مشورتی روستا.
۶. گزارش نتایج انتخابات ده‌دار از طریق مجمع مشورتی روستا به شورای روستا طی حداکثر طی ۷ روز پس از اینکه مجمع مشورتی روستا نامزد منتخب ده‌دار را تأیید کرد.
۷. گزارش در مورد نامزد منتخب، به‌عنوان نتیجه تبادل نظر روستا، توسط رئیس شورای روستا حداکثر طی ۷ روز پس از دریافت گزارش از کمیته انتخابات به شهر‌دار/ریجنت.
۸. صدور حکم شهر‌دار/ریجنت در خصوص تأیید نامزد منتخب حداکثر طی ۳۰ روز از دریافت گزارش از شورای روستا.
۹. معارفه ده‌دار روستا توسط شهر‌دار/ریجنت حداکثر طی ۳۰ روز از صدور حکم تأیید انتصاب نامزد منتخب به ترتیب معارفه‌ای که در مقررات قانونی مقرر شده است (ماده (۴۵) آیین‌نامه اجرایی قانون). ده‌دار انتخاب شده از طریق مجمع مشورتی روستا [طبق سازوکار فوق]، وظایف ده‌دار را تا پایان دوره تصدی باقی‌مانده ده‌دار عزل شده انجام می‌دهد^۲ (بند «۵» ماده (۴۷) قانون). شایان ذکر است که در صورت وجود سیاست به تعویق انداختن انتخابات ده‌دار، ده‌دار روستایی که مدت تصدی وی منقضی شده است برکنار و سپس ریجنت/شهر‌دار یک سرپرست موقت ده‌داری منصوب می‌کند. سیاست به تعویق انداختن اجرای انتخابات ده‌داران توسط وزیر تعیین می‌شود. ریجنت/شهر‌دار، سرپرست موقت ده‌داری را از میان کارمندان دولتی شهر‌داری/ریجنسی تعیین می‌کند (بند «۱» ماده (۵۷) آیین‌نامه اجرایی قانون). کارمندان دولتی که به‌عنوان سرپرست ده‌داری منصوب می‌شوند باید حداقل با مدیریت روستایی و حوزه‌های تخصصی آشنایی داشته باشند. سرپرست روستا، وظایف، اختیارات و تعهدات ده‌دار را انجام می‌دهد و از حقوقی مشابه

1. Interim Village Head

۲. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: دوره مسئولیت ده‌داری که از طریق مجمع مشورتی روستا انتخاب شده، از زمانی شروع می‌شود که شخص مربوطه توسط ریجنت/شهر‌دار یا مقام منصوب وی، منصوب شده است.

با دهمدار برخوردار می‌شود (ماده (۵۸) آیین‌نامه اجرایی قانون).

۴-۲-۳. ساختار و تشکیلات روستا

یکی از فصول ذیل بخش پنجم قانون، «دستگاه روستا»^۱ نام دارد. دستگاه روستا شامل: «الف) دبیرخانه روستا؛ ب) مدیر ناحیه‌ای و ج) مدیر فنی»^۲ است (ماده (۴۸) قانون). دستگاه روستا، موظف است که به دهمدار در انجام وظایف و اختیارات خود کمک کند. دستگاه روستا، توسط دهمدار پس از مشورت با رئیس کچامتان از طرف ریجنت/شهردار منصوب می‌شود (ماده (۴۹) قانون).

دبیرخانه روستا، توسط دبیر روستا با کمک کارکنان دبیرخانه که وظیفه کمک به دهمدار در زمینه اداره دولت را دارند، رهبری می‌شود. دبیرخانه روستا، حداکثر شامل سه حوزه کاری است. مقررات مربوط به حوزه‌های کاری توسط آیین‌نامه وزارتی تنظیم می‌شود (ماده (۶۲) آیین‌نامه اجرایی قانون). مدیر ناحیه‌ای، یک عنصر کمکی برای دهمدار به‌عنوان کارگروه ناحیه‌ای^۳ است. تعداد مدیران ناحیه‌ای به تناسب نیاز و ظرفیت مالی روستا تعیین می‌شود (ماده (۶۳) آیین‌نامه اجرایی قانون). مدیر فنی یک عنصر کمکی برای دهمدار به‌عنوان مجری وظایف عملیاتی است (بند «۱»). مدیریت فنی حداکثر از سه بخش^۴ تشکیل می‌شود (بند «۲»). مقررات مربوط به مدیران فنی توسط آیین‌نامه وزارتی تعیین می‌شود (ماده (۶۴) آیین‌نامه اجرایی قانون).

کارکنان روستا، در انجام وظایف و اختیارات خود، در برابر دهمدار مسئولیت دارند (ماده (۴۹) قانون). کارکنان روستا، از میان روستاییانی که شرایط زیر را برآورده کنند منصوب می‌شوند: الف) حداقل دارای تحصیلات متوسطه دولتی یا معادل آن؛ ب) دارا بودن ۲۰ تا ۴۲ سال سن؛

پ) ساکن و مقیم روستا از حداقل ۱ سال قبل؛
ت) سایر الزامات مشخص شده در مقررات منطقه‌ای ریجنسی/شهر^۵ (ماده (۵۰) قانون).

انتصاب کارکنان روستا با استفاده از مکانیسم زیر انجام می‌شود: الف) دهمدار غربالگری یا گزینش کارکنان احتمالی (بالقوه) روستا را انجام می‌دهد؛

ب) دهمدار با رئیس کچامتان یا مقام منصوب دیگر در خصوص انتصاب کارکنان روستا مشورت می‌کند؛

پ) رئیس کچامتان یا مقام منصوب دیگر، توصیه‌های کتبی ارائه می‌کند که حاوی اطلاعاتی در مورد کارکنان احتمالی روستاست که با دهمدار مورد مشورت قرار گرفته است.

پ) توصیه‌های کتبی رئیس کچامتان یا مقام منصوب دیگر، در انتصاب کارکنان روستا از طریق حکم دهمدار روستا به‌عنوان مبنا قرار می‌گیرد (ماده (۶۶) آیین‌نامه اجرایی قانون).^۶

قانون ۲۰۱۴/۶، همچنین احکامی را در خصوص ممنوعیت‌ها، مجازات و عزل کارکنان روستا مقرر داشته است (مواد (۵۱)، (۵۲) و (۵۳)).

شایان ذکر است که طبق ماده (۶۶) دهمدار و کارکنان روستا، هر ماه درآمد ثابت دریافت می‌کنند^۷ (بند «۱»). درآمد ثابت دهمدار و کارکنان روستا، از محل اعتبارات متوازن سازی بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت که توسط شهر/ریجنسی دریافت می‌شود و در بودجه درآمدی و هزینه‌های شهر/ریجنسی مقرر می‌شود تأمین می‌شود (بند «۲»). به غیر از درآمد ثابت، دهمدار و کارکنان روستا کمک‌هزینه^۸ دریافت می‌کنند که از بودجه درآمدی و هزینه‌های^۹ روستا تأمین می‌شود (بند «۳»). همچنین دهمدار و کارکنان روستا بیمه درمانی دریافت می‌کنند و ممکن است سایر عواید قانونی را دریافت کنند (بند «۴»).^{۱۰}

1. Village Apparatus

2. A. Sekretariat Desa; B. Pelaksana Kewilayahan; Dan C. Pelaksana Teknis

3. Satuan Tugas Kewilayahan

4. Section

۵. طبق بند «۲» ماده (۶۵) آیین‌نامه اجرایی قانون، سایر الزامات برای انتصاب کارکنان روستا که در مقررات منطقه‌ای شهر/ریجنسی مقرر شده است باید به حقوق خاستگاه و ارزش‌های اجتماعی - فرهنگی جامعه توجه داشته باشد.

۶. شایان ذکر است که طبق ماده (۶۷) آیین‌نامه اجرایی قانون، کارمندان دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی که به‌عنوان کارکنان روستا منصوب می‌شوند باید از مقام رسمی مدیریت پرسنل اجازه کتبی دریافت کنند. در صورتی که یک کارمند دولتی شهر/ریجنسی به‌عنوان دهمدار انتخاب و منصوب شود، شخص مربوطه درحالی که جزو کارکنان روستاست، بدون ضایع شدن حقوق وی، موقتاً از سمت خود برکنار می‌شود.

۷. طبق ماده (۸۱) آیین‌نامه اجرایی، شهردار/ریجنت میزان درآمد ثابت را برای دهمدار؛ دبیر روستا (حداقل ۷۰ درصد درآمد ثابت دهمدار در ماه) و کارکنان روستا به غیر از دبیر روستا (حداقل ۵۰ درصد درآمد ثابت ماهانه دهمدار) تعیین می‌کند. میزان درآمد ثابت دهمداران و کارکنان روستا توسط مقررات شهردار/ریجنت تعیین می‌شود.

8. Allowances

9. Anggaran Pendapatan dan Belanja (APB)

۱۰. طبق بند «۲» ماده (۸۲) آیین‌نامه اجرایی قانون، کمک‌هزینه و سایر دریافت‌های قانونی می‌تواند از بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا و براساس مفاد قانون تعیین شود. میزان کمک‌هزینه و سایر دریافت‌های قانونی توسط مقررات ریجنت/شهردار تعیین می‌شود.

۵-۲-۳. مجمع مشورتی روستا

طبق ماده (۵۴) قانون از ترکیب شورای روستا، دولت روستا و عناصر جامعه روستا، یک مجمع مشورتی برای بحث در مورد موضوعات راهبردی مربوط به اجرای دولت روستا شکل می‌گیرد (بند «۱») که در قانون از آن با عنوان «تبادل نظر روستا» نام برده شده است. موضوعات راهبردی شامل تریبیت روستا؛ برنامه‌ریزی روستا؛ همکاری روستایی؛ طرح‌های سرمایه‌گذاری که وارد روستا می‌شوند؛ ایجاد بنگاه‌های اقتصادی روستایی؛ افزودن و حذف دارایی‌های روستا و حوادث فوق‌العاده است^۲ (بند «۲»). این انجمن حداقل هر یک سال یک بار تشکیل جلسه می‌دهد. طبق ماده (۸۰) آیین‌نامه اجرایی قانون، تبادل نظر روستا توسط شورای روستا انجام می‌شود که توسط دولت روستا تسهیل می‌شود (بند «۱»). تبادل نظر روستا با حضور دولت روستا، شورای روستا و سایر عناصر صورت می‌گیرد (بند «۲»).

۶-۲-۳. شورای روستا

فصل هفتم ذیل بخش ششم قانون به شورای روستا اختصاص دارد. شایان ذکر است که طبق بند «۴» ماده (۱) قانون، شورای روستا یا آنچه با نام‌های دیگری به آن اشاره می‌شود نهادی است که وظایف دولتی را انجام می‌دهد و اعضای آن نمایندگان از جمعیت روستا براساس نمایندگی ناحیه‌ای^۳ و تعیین شده به صورت دمکراتیک هستند. شورای روستا که در قانون از آن با عنوان «نهاد مشورتی روستا»^۴ یاد شده است دارای وظایف:

الف) بحث و توافق در مورد پیش‌نویس مقررات روستا با دهمدار؛
ب) همساز کردن و هدایت درخواست‌های جامعه روستا؛
پ) نظارت بر عملکرد دهمدار می‌باشد (ماده (۵۵) قانون).
دوره عضویت شورای روستا ۶ سال از تاریخ ادای سوگند است و اعضای شورا می‌توانند حداکثر سه دوره متوالی یا غیرمتوالی

به‌عنوان عضو شورا ایفای نقش کنند (ماده (۵۶) قانون).
قانون شرایط انتخاب‌شوندگان به‌عنوان شورای روستا را تعریف کرده است. این شرایط عبارتند از: ایمان به خداوند متعال؛ عمل و حمایت از پانکاسیلا، اجرای قانون اساسی ۱۹۴۵ جمهوری اندونزی و نیز دفاع و حفظ یکپارچگی حکومت تک‌ساخت اندونزی؛ داشتن حداقل ۲۰ سال سن یا متأهل بودن؛ داشتن حداقل تحصیلات تکمیل شده در دبیرستان یا معادل آن؛ نداشتن سمت در دولت روستا؛ تمایل به نامزد شدن به‌عنوان عضو شورای روستا و در نهایت اینکه به‌صورت دمکراتیک به‌عنوان نماینده ساکنان روستا انتخاب شود (ماده (۵۷) قانون). تعداد اعضای شورای روستا، حداقل ۵ (پنج) نفر و حداکثر ۹ نفر، با در نظر گرفتن مساحت، تعداد زنان، جمعیت و ظرفیت مالی روستا تعیین می‌شود (بند «۱» ماده (۵۸) قانون).

طبق ماده (۷۲) آیین‌نامه اجرایی قانون عضویت در شورای روستا، به‌صورت دمکراتیک از طریق فرایند انتخابات مستقیم یا مشورتی^۵ با تضمین نمایندگی زنان انجام می‌شود (بند «۱»). در چارچوب فرایند انتخابات مستقیم یا نمایندگی مشورتی مندرج در بند «۱»، دهمدار کمیته‌ای را برای تکمیل اعضای شورای روستا تشکیل می‌دهد که توسط حکم دهمدار تعیین می‌شود (بند «۲»). کمیته تکمیل اعضای شورای روستا مندرج در بند «۲»، از عناصر دستگاه روستا و دیگر عناصر جامعه با تعداد و ترکیب متناسب تشکیل می‌شود (بند «۳»). تعیین مکانیسم برای تکمیل اعضای شورای روستا مندرج در بند «۲»، مطابق با مقررات منطقه‌ای شهر/ریجنسی انجام می‌شود (ماده (۷۲) آیین‌نامه اجرایی قانون).

طبق ماده (۷۳) آیین‌نامه اجرایی قانون، کمیته تکمیل^۶ اعضای شورای روستا انجام غربالگری و گزینش اعضای بالقوه شورای روستا را ۶ ماه قبل از اتمام دوره عضویت شورای روستا انجام می‌دهد (بند «۱»). کمیته تکمیل اعضای شورای روستا، تعداد نامزدها برای عضویت در شورای روستا را یکسان یا بیشتر از اعضای

1. Musyawarah Desa (Village Deliberation)

۲. طبق استفساریه قانون، تبادل نظر روستا مجمعی برای همه ذی‌نفعان در روستا از جمله جامعه، به‌منظور تشریح آنچه است که برای دولت روستا مهم تلقی می‌شود و همچنین در مورد نیازهای جامعه روستاست. این نتایج راهنمایی برای کارکنان دولت روستا و سایر نهادها در انجام وظایف خود می‌شود. منظور از عناصر جامعه، از جمله رهبران سنتی، رهبران مذهبی، رهبران جامعه، رهبران آموزشی، نمایندگان گروه‌های کشاورز، گروه‌های ماهیگیر، گروه‌های صنعتگران، گروه‌های زنان و گروه‌های فقیر جامعه است. شایان ذکر است که طبق بند «۴» ماده (۸۰) آیین‌نامه اجرایی قانون، به غیر از عناصر مذکور، مجمع مشورتی روستا می‌تواند در صورت لزوم سایر عناصر جامعه متناسب با شرایط اجتماعی-فرهنگی جامعه را نیز درگیر کند. مقررات بیشتر در خصوص قواعد و مکانیسم‌های تصمیم‌گیری مجمع مشورتی روستا توسط مقررات تنظیم می‌شود.

3. Keterwakilan Wilaya

4. Badan Permusyawaratan Desa (Village Consultative Body)

5. Musyawarah Perwakilan

6. The Filling Committee

شورای روستا، حداکثر سه ماه مانده به اتمام دوره عضویت در شورای روستا، تعیین می‌کند (بند «۲»). در صورتی که مکانیسم تکمیل اعضای شورای روستا، از طریق یک فرایند انتخابات مستقیم تعیین شود، کمیته تکمیل اعضای شورا، یک انتخابات مستقیم نامزدها برای اعضای شورای روستا، مندرج در بند «۲» را تعیین می‌کند (بند «۳»). در صورتی که مکانیسم برای تکمیل اعضای شورای روستا از طریق فرایند نمایندگی مشورتی تعیین شود، اعضای بالقوه شورای روستا، مندرج در بند «۲»، در یک فرایند نمایندگی مشورتی توسط عناصری از جامعه که حق رأی دارند انتخاب می‌شوند (بند «۴»). نتایج انتخابات مستقیم یا مشورتی مندرج در بندهای «۳» و «۴» توسط کمیته تکمیل اعضای شورای روستا حداکثر طی ۷ روز پس از مشخص شدن نتایج انتخابات مستقیم یا نمایندگی مشورتی به دهدار ارائه می‌شود (بند «۵»). نتایج انتخابات مستقیم یا نمایندگی مشورتی، توسط دهدار، حداکثر طی ۷ روز از زمان دریافت نتایج انتخابات از سوی کمیته تکمیل اعضای شورا، به شهردار/ریجنت ارائه می‌شود تا توسط شهردار/ریجنت رسمیت یابد (بند «۴»).

معارفه اعضای شورای روستا توسط حکم شهردار/ریجنت حداکثر طی ۳۰ روز از دریافت گزارش نتایج انتخابات مستقیم یا نمایندگی مشورتی از سوی دهدار تعیین می‌شود. ادای سوگند اعضای شورای روستا با راهنمایی شهردار/ریجنت یا مقام منصوب ایشان حداقل طی ۳۰ روز از صدور حکم شهردار/ریجنت در خصوص معارفه اعضای شورای روستا انجام می‌شود (ماده (۷۴) آیین‌نامه اجرایی قانون). شایان ذکر است که طبق ماده (۷۵)، تکمیل عضویت موقت اعضای شورای روستا با حکم شهردار/ریجنت به پیشنهاد رهبری شورای روستا از طریق دهدار انجام می‌شود.

طبق ماده (۷۶) آیین‌نامه اجرایی قانون، عزل اعضای شورای روستا به دلایل پایان دوره عضویت؛ عدم توانایی برای انجام وظایف به صورت مستمر یا غیبت مداوم به مدت ۶ ماه، زمانی که فرد دیگر واجد الزامات به عنوان عضو شورای روستا نباشد و نقض ممنوعیت‌ها به عنوان عضوی از شورا صورت می‌گیرد. عزل عضو شورا بر اساس نتایج مذاکرات شورای روستا، توسط رئیس شورا به شهردار/ریجنت پیشنهاد می‌شود. انجام عزل با حکم شهردار/

ریجنت صورت می‌گیرد.

طبق ماده (۵۹) قانون، رهبری شورای روستا متشکل از یک رئیس، یک معاون رئیس و یک دبیر است (بند «۱»). افراد مذکور از میان و توسط اعضای شورای روستا به طور مستقیم در جلسه شورای روستا که مخصوصاً بدین منظور برگزار می‌شود انتخاب می‌شوند (بند «۲»). جلسه انتخابات رهبری شورای روستا برای اولین بار توسط مسن‌ترین عضو و با کمک جوان‌ترین عضو مدیریت می‌شود (بند «۳» ماده (۵۹)).

طبق ماده (۶۱) قانون، شورای روستا دارای حق برای:

الف) نظارت و درخواست اطلاعات در مورد اداره دولت روستا از دولت روستا؛

ب) اظهار نظر در خصوص اداره دولت روستا، اجرای توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جامعه روستا؛

پ) دریافت هزینه‌های عملیاتی برای اجرای وظایف و کارکردهای خود از بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستاست.

همچنین طبق ماده (۶۲) اعضای شورای روستا دارای حق برای:

الف) ارائه پیشنهاد برای پیش‌نویس مقررات روستا؛

ب) پرسیدن سوال؛

پ) ارائه پیشنهادها و/یا نظرات؛

ت) انتخاب کردن و انتخاب شدن؛

ث) دریافت کمک هزینه^۱ از بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا هستند.^۲

همچنین قانون وظایف (ماده (۶۳)) و ممنوعیت‌های (ماده (۶۴)) اعضای شورای روستا را تعیین کرده است. طبق ماده (۶۵)، مذاکرات شورای روستا توسط رئیس شورای روستا هدایت می‌شود. مذاکرات مذکور در صورت حضور حداقل دو سوم کل اعضای شورای روستا معتبر اعلام می‌شود. تصمیم‌گیری از طریق مشورت به منظور دستیابی به اجماع انجام می‌شود؛ چنانچه اجماع حاصل نشود، تصمیم‌گیری با رأی‌گیری انجام می‌شود. رأی‌گیری در صورتی معتبر اعلام می‌شود که توسط حداقل نصف به علاوه ۱ (یک) نفر از کل اعضای شورای روستا تأیید شود. نتایج مذاکرات شورای روستا با تصمیم شورای روستا تعیین و با ضمیمه صورت جلسه‌ای است که توسط دبیر شورای روستا تنظیم می‌شود.

1. Tunjangan (Allowance)

۲. طبق ماده (۷۸) آیین‌نامه اجرایی قانون، جدای از کمک‌هزینه‌ها، شورای روستا هزینه‌های عملیاتی دریافت می‌کند (بند «۲»). همچنین شورای روستا، حق دستیابی به توسعه ظرفیت از طریق آموزش، اطلاع‌رسانی، راهنمایی فنی و بازدیدهای میدانی را دارد (بند «۳»). دولت، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی می‌توانند به رئیس و اعضای شورای روستا جوایزی اهدا کنند (بند «۴»). طبق ماده (۷۹) آیین‌نامه اجرایی قانون، مقررات بیشتر در خصوص وظایف، کارکردها، اختیارات، حقوق و تکالیف، عضویت، عزل و نیز ضوابط و مقررات شورای روستا در آیین‌نامه وزیر تعیین می‌شود.

توسط ریجنت/شهردار ارزیابی شود (بند «۴»). نتایج ارزیابی، باید حداکثر طی ۲۰ روز کاری از زمان دریافت پیش‌نویس مقررات توسط ریجنت/شهردار ارائه شود (بند «۵»). چنانچه ریجنت/شهردار نتایج ارزیابی را ارائه کرده باشد، از زمان دریافت نتایج را انجام دهد (بندهای «۶» و «۷»). چنانچه ریجنت/شهردار نتایج ارزیابی را در مهلت ۲۰ روز ارائه ندهد، مقررات روستا به خودی خود الزام‌آور می‌شود (بند «۸»). شایان ذکر است که پیش‌نویس مقررات روستا باید با جامعه روستا به مشورت گذاشته شود (بند «۹»). جامعه روستایی حق دارد در مورد پیش‌نویس مقررات روستا نظر بدهد (بند «۱۰»). در نهایت اینکه مقررات روستا و مقررات ده‌دار، توسط دبیر روستا در روزنامه روستا و اخبار روستا اعلام می‌شود (ماده «۶۹»).

شایان ذکر است که مراحل تدوین پیش‌نویس مقررات روستا در آیین‌نامه اجرایی قانون تشریح شده است. طبق ماده (۸۳) پیش‌نویس مقررات روستا به ابتکار دولت روستا انجام می‌شود (بند «۱»). شورای روستا می‌تواند طرح مقررات روستا را به دولت روستا پیشنهاد کند (بند «۲»). پیش‌نویس مقررات روستا مندرج در بندهای «۱» و «۲»، باید با جامعه روستا برای گرفتن درون‌داد به مشورت گذاشته شود (بند «۳»). پیش‌نویس مقررات روستا، مندرج در بند «۲» توسط ده‌دار بعد از بحث و توافق متقابل با شورای روستا تصویب می‌شود (بند «۴»).

طبق ماده (۸۴) آیین‌نامه اجرایی قانون، پیش‌نویس مقررات روستا که به‌طور دوجانبه مورد توافق قرار گرفته است حداکثر ۷ روز از تاریخ توافق، توسط رئیس شورای روستا به ده‌دار ارائه می‌شود تا به‌عنوان مقررات روستا تعیین شود (بند «۱»). مقررات روستا مندرج در بند «۱» باید حداکثر طی ۱۵ روز از زمان دریافت پیش‌نویس مقررات از سوی رئیس شورای روستا، توسط ده‌دار با الصاق امضا توشیح شود (بند «۳»). مقررات روستا از زمان انتشار در روزنامه و اخبار روستا توسط دبیر روستا، لازم‌الاجراست (بند «۳»). مقررات روستا که مطابق بند «۳» منتشر شده است، حداکثر طی ۷ روز به ریجنت/شهردار به‌عنوان داده‌هایی برای راهنمایی و نظارت ارائه می‌شود (بند «۴»). دستورالعمل‌های فنی مربوط به مقررات روستا توسط آیین‌نامه وزارتی تنظیم می‌شود (ماده «۸۹» آیین‌نامه اجرایی قانون).

۳-۳. حقوق و وظایف جوامع روستایی

ماده (۶۸) قانون، حقوق جوامع روستایی را بدین نحو مقرر داشته است:

الف) درخواست و کسب اطلاعات از دولت روستا و نظارت بر فعالیت‌های اداره دولت روستا، اجرای [برنامه‌های] توسعه روستا، توسعه جامعه روستایی و توانمندسازی جامعه روستا؛

ب) دریافت خدمات برابر و عادلانه؛

پ) بیان درخواست‌ها، پیشنهادهای و نظرات شفاهی یا کتبی مسئولان در مورد فعالیت‌های اداره دولت روستا، اجرای [برنامه‌های] توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جوامع روستایی؛

ت) انتخاب کردن، انتخاب شدن یا تعیین شدن به‌عنوان: ده‌دار؛ کارکنان دولت روستا؛ اعضای شورای روستا؛ یا اعضای سازمان‌های اجتماعی روستا؛

ث) دریافت حمایت و محافظت در برابر تعرض نسبت به صلح و نظم روستا.

در مقابل جامعه روستایی موظف به:

الف) توسعه خود و حفظ محیط زیست روستا؛

ب) تشویق ایجاد فعالیت‌های اداره دولت روستا، اجرای توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جامعه روستا؛

پ) تشویق ایجاد یک وضعیت امن، راحت و صلح‌آمیز در روستا؛

ت) حفظ و توسعه ارزش‌های مشورت، اجماع، قرابت^۱ و همکاری متقابل در روستا؛

ث) شرکت در فعالیت‌های مختلف در روستا.

۳-۴. مقررات روستا

بخش هفتم قانون، مقررات روستا نام دارد. طبق ماده (۶۹) قانون، انواع مقررات در روستا شامل، مقررات روستا، مقررات ده‌دار و مقررات مشترک ده‌داران^۲ است (بند «۱»). مقررات مذکور نباید در تعارض با منافع عمومی و/یا مفاد قوانین و مقررات بالادستی باشد (بند «۲»). مقررات روستا پس از بحث و توافق با شورای روستا، توسط ده‌دار مقرر^۳ می‌شود (بند «۳»).

بالین حال پیش‌نویس مقررات روستا در خصوص بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا، مالیات، برنامه‌ریزی فضایی (آمایش سرزمین) و سازمان دولت روستا باید قبل از تصویب به‌عنوان مقررات روستا،

1. kinship

۲. مقررات مشترک ده‌داران، به‌معنای مقررات تعیین شده توسط دو یا تعداد بیشتری از ده‌داران روستایی است که همکاری بین‌روستایی انجام می‌دهند (بند «۱» ماده (۷۰)).

3. Stipulated

۱-۵-۳. مالیه روستا

فصل مالیه روستا، در برگیرنده مفادی در خصوص موارد زیر است:

■ **تعریف مالیه روستا:** طبق ماده (۷۱) قانون، امور مالی روستا به معنای کلیه حقوق و تعهدات روستاست که با پول و هر آنچه در قالب پول و کالاهای مرتبط با اجرای حقوق و تعهدات روستاست، ارزش گذاری می‌شود. حقوق و تعهدات مذکور موجب درآمد، هزینه، تأمین مالی و مدیریت امور مالی روستا می‌شود.

■ **تعیین منابع درآمدی روستا و نحوه تخصیص:** طبق بند «۱» ماده (۷۲) قانون، درآمدهای روستا، مندرج در ماده (۷۱)، از منابع زیر تأمین می‌شود:

الف) درآمد اصلی روستا^۲ شامل عواید کسب و کار، عواید دارایی، خودیاری^۳ و مشارکت، همکاری متقابل و سایر درآمدهای اصلی روستا؛

ب) تخصیص از بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت؛

پ) بخشی از درآمد حاصل از مالیات‌های منطقه‌ای و عوارض شهر/ریجنسی؛

ت) تخصیص اعتبارات روستا^۴ که بخشی از اعتبارات متوازن سازی دریافت شده توسط ریجنسی/شهر است؛

ث) کمک مالی از بودجه درآمدی و هزینه‌ای منطقه‌ای استانی و بودجه درآمدی و هزینه‌ای منطقه‌ای شهر/ریجنسی؛^۵

ج) هبه^۶ و کمک‌های مالی غیرالزام‌آور از اشخاص ثالث؛

ح) سایر درآمدهای قانونی روستا.^۸

تخصیص اعتبارات مندرج در جزء «ب» از مصارف مرکزی^۹ با ایجاد برنامه‌های روستامحور به صورت برابر و نسبتاً مؤثر تأمین می‌شود.^{۱۰} (بند «۲» ماده (۷۲) قانون). همچنین سهم درآمد حاصل از مالیات‌های منطقه‌ای و مالیات شهر/ریجنسی، مندرج در جزء «پ»، حداقل ۱۰٪ (ده درصد) از مالیات و عوارض منطقه‌ای است (بند «۳» ماده (۷۲)). تخصیص اعتبارات روستا، مندرج در

مقررات دهمدار، آیین‌نامه اجرایی مقررات روستاست (ماده (۸۵) آیین‌نامه اجرایی قانون). مقررات دهمدار، توسط دهمدار امضا می‌شود. مقررات دهمدار مندرج در بند «۱»، توسط دبیر روستا در روزنامه و اخبار روستا اعلام می‌شود (ماده (۸۶) آیین‌نامه اجرایی قانون). شایان ذکر است که مقررات روستا و مقررات دهمدار که با منافع عمومی و یا مفاد قانون و مقررات بالادستی مغایرت داشته باشد، توسط ریجنت/شهردار لغو می‌شود (ماده (۸۶) آیین‌نامه اجرایی قانون). مقررات مشترک دهمداران، مقررات دهمدار در چارچوب همکاری‌های بین‌روستایی است. مقررات مشترک دهمداران توسط دهمدار دو یا بیش از دو روستا که همکاری‌های بین‌روستایی را انجام می‌دهند امضا می‌شود. مقررات مشترک دهمداران برای جوامع روستایی مربوطه منتشر می‌شود (ماده (۸۸) آیین‌نامه اجرایی قانون).

۳-۵. مالیه و دارایی‌های روستا

قانون ۲۰۱۴/۶ دارای یک بخش با عنوان «مالیه روستایی و دارایی‌های روستا» است. این بخش، از دو فصل مالیه روستا و دارایی‌های روستا تشکیل شده است. آیین‌نامه اجرایی قانون ۲۰۱۴/۶ (مقررات دولتی ۲۰۱۴/۴۳) [۸]، «آیین‌نامه دولتی شماره ۲۰۱۴/۶۰، در خصوص اعتبارات روستایی که از محل بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت تأمین می‌شود» [۹] و نیز استفساریه آن [۱۰] و همچنین «مقررات دولتی شماره ۲۲ سال ۲۰۱۵ جمهوری آندونزی درباره اصلاح آیین‌نامه شماره ۶۰ سال ۲۰۱۴ در خصوص اعتبارات روستایی که از محل بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت تأمین می‌شود» [۱۱] و استفساریه آن [۱۲]، احکام جزئی‌تری را در خصوص مالیه روستا و بودجه آن مقرر داشته است. در ادامه براساس قانون و مقررات مذکور، مالیه روستایی و دارایی‌های روستایی بررسی می‌شود.

1. Village Finances and Village Assets

۲. طبق استفساریه قانون منظور از درآمد اصلی روستا درآمدی است که از اختیارات روستا براساس حقوق خاستگاه و اختیارات در مقیاس محلی روستا حاصل می‌شود.
۳. طبق استفساریه قانون منظور از عواید کسب و کار همچنین شامل عواید حاصل از بنگاه اقتصادی روستا نیز می‌شود.

4. Self-Help

5. Alokasi Dana Desa (Village Fund Allocation)

6. Provincial Regional Revenue and Expenditure Budget and Regency/City Regional Revenue and Expenditure Budget

7. Donations

۸. طبق استفساریه قانون منظور از سایر درآمدهای مشروع روستا، از جمله درآمد حاصل از همکاری با اشخاص ثالث و کمک شرکت‌های مستقر در روستاست.

9. Central Expenditures

۱۰. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: میزان تخصیص بودجه در نظر گرفته شده به صورت مستقیم برای روستا به میزان ۱۰ درصد از محل و خارج از محل اعتبارات انتقالی منطقه‌ای (از بالا) به صورت مرحله‌ای است. بودجه‌ای که از محل بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت تأمین می‌شود براساس تعداد روستاها محاسبه و با در نظر گرفتن جمعیت، نرخ فقر، مساحت منطقه و سطح دشواری جغرافیایی به منظور بهبود رفاه و توسعه عادلانه روستاها تخصیص می‌یابد.

ریجنسی به روستا انجام می‌شود (بند «۱»). رویه‌های توزیع اعتبارات روستا و بخشی از درآمدهای مالیاتی منطقه‌ای و عوارض منطقه‌ای شهر/ریجنسی، مندرج در بند «۱»، در مقررات شهردار/ریجنس براساس مقررات وزارتی تنظیم می‌شود (بند «۲»). توزیع کمک‌های مالی ناشی از بودجه درآمدی و هزینه‌های استانی یا بودجه درآمدی و هزینه‌های شهر/ریجنسی به روستا، مندرج در بند «۱» ماده (۹۸) مطابق با مفاد مقررات قانونی انجام می‌شود. آیین‌نامه اجرایی قانون احکام مفصل تری در خصوص نحوه تخصیص درآمدهای روستا که منشأ آن دولت مرکزی و یا منطقه‌ای بوده را شرح داده است (جدول ۳).

جزء «ت» نیز حداقل ۱۰٪ از اعتبارات متوازن سازی دریافت شده توسط شهر/ریجنسی در بودجه درآمدی و هزینه‌های منطقه‌ای پس از کسر اعتبارات تخصیص خاص^۱ است (بند «۴» ماده (۷۲)). نکته مهم اینکه قانون مقرر داشته است که در خصوص شهرها/ریجنسی‌هایی که تخصیص اعتبارات روستا را مطابق بند «۴» ماده (۷۲) انجام نمی‌دهند، دولت می‌تواند پس از کسر اعتبارات تخصیص خاص، میزان تخصیص اعتبارات متوازن سازی را به تعویق انداخته و/یا کاهش دهد (بند «۶» ماده (۷۲) قانون). طبق ماده (۹۹) تخصیص اعتبارات روستا و بخشی از عواید حاصل از مالیات‌ها و عوارض منطقه‌ای شهر/ریجنسی، به تدریج از شهر/

جدول ۳. نحوه تخصیص اعتبارات روستا طبق ماده (۷۲) قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا [۸]

آیین‌نامه اجرایی	قانون
ماده (۹۵) آیین‌نامه اجرایی قانون ۲۰۱۴/۶ بیان می‌دارد: دولت اعتبارات روستا که در هر سال مالی در بودجه درآمدی و هزینه‌های برای تخصیص به روستا در نظر می‌گیرد را از طریق بودجه درآمدی و هزینه‌های شهر/ریجنسی منتقل می‌کند (بند «۱»). مقررات مربوط به تخصیص اعتبارات روستا مندرج در بند «۱»، به‌طور جداگانه در یک آیین‌نامه دولتی تنظیم می‌شود (بند «۲»).	ب) تخصیص از بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت
طبق ماده (۹۷) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی سهمی از مالیات‌ها و عوارض منطقه‌ای شهر/ریجنسی را به روستا اختصاص می‌دهد که حداقل ۱۰ درصد از تحقق درآمد مالیاتی و عوارض منطقه‌ای شهر/ریجنسی است (بند «۱»). تخصیص سهم از مالیات‌ها و عوارض منطقه‌ای مندرج در بند «۱»، براساس موارد زیر انجام می‌شود: الف) ۶۰ درصد به‌طور مساوی بین کل روستاها تقسیم می‌شود؛ ب) ۴۰ درصد به نسبت تحقق وصول مالیات و عوارض از هر روستا تقسیم می‌شود (بند «۲»). تخصیص سهم از مالیات و عوارض منطقه‌ای شهر/ریجنسی به روستا مندرج در بند «۱» توسط مقررات ریجنس/شهردار تعیین می‌شود (بند «۳»). مقررات مربوط به رویه‌های تخصیص بخشی از درآمدهای مالیاتی و عوارض منطقه‌ای شهر/ریجنسی به روستاها، توسط مقررات شهردار/ریجنس تنظیم می‌شود (بند «۴»).	پ) بخشی از درآمد حاصل از مالیات‌های منطقه‌ای و عوارض شهر/ریجنسی
طبق ماده (۹۶) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی در هر سال مالی، تخصیص اعتبارات روستا ^۲ را در بودجه درآمدی و هزینه‌های شهر/ریجنسی در نظر می‌گیرد (بند «۱»). تخصیص اعتبارات روستا مندرج در بند «۱»، حداقل ۱۰ درصد اعتبارات متوازن سازی دریافت شده توسط شهر/ریجنسی در بودجه درآمدی و هزینه‌های منطقه‌ای پس از کسر اعتبارات تخصیص خاص است (بند «۲»). تخصیص اعتبارات روستا مندرج در بند «۲»، موارد زیر را در نظر می‌گیرد: الف) نیازهای درآمدی ثابت دهداران و کارکنان روستا؛ ب) تعداد کارکنان روستا، میزان فقر روستا، مساحت روستا و سطح دشواری جغرافیایی روستا (بند «۳»). تخصیص اعتبارات روستا مندرج در بند «۱»، توسط مقررات شهردار/ریجنس تعیین می‌شود (بند «۴»). مقررات مربوط به روش‌های تخصیص اعتبارات روستا توسط مقررات شهردار/ریجنس تنظیم می‌شود (بند «۵»).	ت) تخصیص اعتبارات روستا که بخشی از اعتبارات متوازن سازی دریافت شده توسط ریجنسی/شهر است.

1. Special Allocation Funds
2. Alokasi Dana Desa (ADD)

آیین‌نامه اجرایی	قانون
طبق ماده (۹۸) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی، می‌توانند از بودجه درآمدی و هزینه‌ای استانی و بودجه درآمدی و هزینه‌ای شهر/ریجنسی به روستاها کمک مالی ارائه دهند (بند «۱»). کمک‌های مالی مذکور در بند «۱»، عمومی و اختصاصی است (بند «۲»). کمک‌های مالی عمومی، مندرج در بند «۲»، تخصیص و نحوه استفاده از آن به‌طور کامل به روستاهای دریافت‌کننده کمک واگذار می‌شود (بند «۳»). تخصیص و مدیریت کمک‌های مالی اختصاصی مندرج در بند «۲»، توسط دولت منطقه‌ای تعیین می‌شود که به‌منظور تسریع توسعه روستاها و توانمندسازی جامعه به روستاها انجام می‌شود.	ث) کمک مالی از بودجه درآمدی و هزینه‌ای منطقه‌ای استانی و بودجه درآمدی و هزینه‌ای منطقه‌ای شهر/ریجنسی

همچنین (ماده ۱۰۲) آیین‌نامه اجرایی قانون مقرر می‌دارد که استاندار در خصوص کمک مالی که از بودجه درآمدی و هزینه‌ای استانی تأمین می‌شود اطلاع می‌دهد (بند «۱»). ریجنت/شهردار نیز در خصوص اعتبارات روستا، سهم روستاها از سود مالیات و عوارض شهر/ریجنسی و نیز کمک مالی از بودجه درآمدی و هزینه‌ای شهر/ریجنسی اطلاع می‌دهد (بند «۲»). استاندار و شهردار/ریجنت اطلاعات مندرج در بندهای «۱» و «۲» را ظرف مدت ۱۰ روز پس از اینکه سیاست بودجه عمومی و اولویت‌ها و نیز سقف موقت، توسط رئیس منطقه همراه با شورای منطقه مورد توافق قرار گرفت به‌دهدار ارائه می‌کنند (بند «۳»). اطلاعات ارائه شده از سوی استاندار و شهردار/ریجنت مندرج در بندهای «۱» و «۲» به‌عنوان داده‌هایی برای تهیه پیش‌نویس مقررات بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا استفاده می‌شود (بند «۴»).

■ **اولویت‌بندی هزینه‌ها:** طبق ماده (۷۴) قانون، هزینه‌های روستا اولویت‌بندی می‌شود تا نیازهای توسعه‌ای مورد توافق در مجمع مشورتی روستا و مطابق با اولویت‌های دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی، دولت منطقه‌ای استانی و دولت مرکزی را برآورده سازد. ^۴ نیازهای توسعه‌ای شامل نیازهای اولیه، ^۳ خدمات اساسی، اما محیط زیست و فعالیت‌های توانمندسازی جامعه روستاست، اما محدود به آن نیست. ^۵ شایان ذکر است که طبق ماده (۱۰۰) آیین‌نامه اجرایی قانون، هزینه‌های روستا که در بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا مقرر می‌شود صرف امور زیر می‌شود:

طبق ماده (۹۱) آیین‌نامه اجرایی قانون، کلیه درآمدهای روستا از طریق حساب نقدی روستا دریافت و توزیع می‌شود و موارد مصرف آن در بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا تعیین می‌شود. طبق ماده (۹۲) آیین‌نامه، پرداخت از حساب نقدی روستا به امضای دهدار و خزانه‌دار روستا می‌رسد.

■ **عناصر بودجه روستا:** طبق ماده (۷۳) قانون، بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا شامل بخش‌های درآمد، هزینه و تأمین مالی روستاست (بند «۱»). پیش‌نویس بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا، توسط دهدار ارائه شده و با شورای روستا مورد مذاکره قرار می‌گیرد (بند «۲»). مطابق با نتایج مذاکرات مورد اشاره در بند «۲»، دهدار بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا را هر سال توسط مقررات روستا مقرر می‌کند.

طبق آیین‌نامه اجرایی قانون پیش‌نویس مقررات روستا در خصوص بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا باید مشترکاً تا اکتبر سال جاری مورد توافق قرار گیرد (بند «۱»). پیش‌نویس مذکور در بند «۱»، حداکثر تا سه روز پس از توافق، توسط دهدار روستا از طریق چامات یا فردی که با نام دیگری نامیده می‌شود، به ریجنت/شهردار برای ارزیابی ارائه می‌شود (بند «۲»). شهردار/ریجنت می‌تواند ارزیابی پیش‌نویس مقررات روستا در مورد بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا را به چامات یا فردی که با نام دیگری نامیده می‌شود تفویض کند (بند «۳»). مقررات روستا در مورد بودجه درآمدی و هزینه‌ای حداکثر تا ۳۱ دسامبر سال جاری تصویب می‌شود (ماده (۱۰۱) آیین‌نامه اجرایی قانون).

۱. طبق بند «۹» ماده (۱) مقررات ۲۰۱۴/۶۰، بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا (Anggaran Pendapatan dan Belanja Desa (APB)) برنامه مالی سالیانه دولت روستاست.

۲. در استفساریه قانون در توضیح این ماده آمده است: در تعیین مخارج روستا، می‌توان مشوق‌هایی را به انجمن محله (Rukun Tetangga (RT)) و انجمن‌های اجتماعی (Rukun Warga (RW)) اختصاص داد، با در نظر گرفتن اینکه اگرچه انجمن‌های مذکور، نهادهای اجتماعی هستند، اما به انجام وظایف خدمات دولتی، برنامه‌ریزی توسعه، نظم و توانمندسازی جوامع روستایی کمک می‌کنند.

۳. طبق استفساریه قانون منظور از نیازهای اولیه، نیاز به غذا، پوشاک و سرپناه است.

۴. طبق استفساریه قانون منظور از خدمات اساسی، آموزش، بهداشت و زیرساخت‌های اساسی است.

۵. طبق استفساریه قانون منظور از محدود نبودن، ضرورت توسعه فراتر از خدمات اولیه مورد نیاز روستاییان است.

■ گزارش دهی و پاسخ‌گویی در خصوص اعتبارات روستا: طبق ماده (۱۰۳)، دهمدار روستا هر ۶ ماه یک گزارش در خصوص تحقق اجرای بودجه درآمدی و هزینه‌های به ریجنت/شهردار ارائه می‌کند. گزارش اول، حداکثر باید تا پایان ژوئیه سال جاری ارائه شود. گزارش نیمسال دوم، باید حداکثر تا پایان ژانویه سال بعد ارائه شود. طبق ماده (۱۰۴)، علاوه بر ارائه گزارش در خصوص تحقق اجرای بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا مندرج در ماده (۱۰۳)، دهمدار همچنین در پایان هر سال مالی گزارش پاسخ‌گویی در مورد اجرای بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا را به ریجنت/شهردار ارائه می‌کند. این گزارش جزء تفکیک‌ناپذیری از گزارش اجرای دولت روستاست که دهمدار در پایان هر سال مالی از طریق چامات یا مقام منصوب دیگر به ریجنت شهردار ارائه می‌کند. رویه‌های مربوط به تهیه کالاها و/یا خدمات در روستا توسط مقررات ریجنت/شهردار با هدایت قوانین و مقررات تنظیم می‌شود (ماده (۱۰۵)). همچنین مقررات بیشتر در خصوص مدیریت مالیه روستا در آیین‌نامه وزارتی تنظیم می‌شود (ماده (۱۰۶)).

الف) مقررات مربوط به اعتبارات روستا، از محل بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت مرکزی

همان‌گونه که بیان شد، براساس مفاد جزء «ب»، بند «۱» و نیز بند «۲» ماده (۷۲)، یکی از منابع درآمدی روستاها از محل تخصیص بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت است. اعتبارات مذکور با عنوان اعتبارات روستا «اعتباراتی است که از بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت مرکزی تأمین می‌شود که برای روستاها در نظر گرفته شده و از طریق بودجه درآمدی و هزینه‌های شهر/ریجنسی منتقل می‌شود و برای تأمین مالی مدیریت دولتی، اجرای توسعه، توسعه جامعه و توانمندسازی جامعه استفاده می‌شود» (ماده (۱) مقررات (۲۰۱۴/۶۰)). نظر به اینکه تخصیص بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت به روستاها باید به صورت شفاف و حساب شده و با در نظر گرفتن ظرفیت بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت اجرا شود؛ به منظور ایجاد قطعیت حقوقی تخصیص اعتبارات روستایی از محل بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت مرکزی، «مقررات دولتی شماره ۲۰۱۴/۶۰،

الف) حداقل ۷۰ درصد از کل بودجه هزینه‌های روستا برای تأمین بودجه اجرای دولت روستا،^۱ اجرای توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جوامع روستایی استفاده می‌شود.

ب) ۳۰ درصد از کل بودجه هزینه‌های روستا برای:

۱. درآمد ثابت و کمک‌هزینه برای دهمداران و کارکنان دولت روستا؛

۲. عملیات دولت روستا؛^۲

۳. کمک‌هزینه و عملیات شورای روستا؛

۴. مشوق‌هایی برای هماهنگی محله‌ها^۳ و هماهنگی جامعه^۴ صرف می‌شود.^۵

شایان ذکر است که طبق ماده (۹۰) آیین‌نامه اجرایی قانون، اجرای اختیارات روستا، براساس حقوق خاستگاه و اختیارات محلی در مقیاس روستا از بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا تأمین می‌شود (بند «۱»). اجرای اختیارات محلی در مقیاس روستا مندرج در بند «۱»، جدای از اینکه از بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا تأمین مالی می‌شود، می‌تواند همچنین از بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت و بودجه درآمدی و هزینه‌های منطقه‌ای تأمین مالی شود (بند «۲»). اجرای اختیارات روستا که توسط دولت واگذار شده است از بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت تأمین مالی می‌شود (بند «۳»). بودجه درآمدی و هزینه‌های دولت مندرج در بند «۳»، به بودجه نهادها/وزارتخانه‌ها انتقال یافته و از طریق واحدهای کاری شهر/ریجنسی توزیع می‌شود (بند «۴»). اجرای اختیارات روستا که توسط دولت منطقه‌ای به روستا واگذار شده است از بودجه درآمدی و هزینه‌های منطقه‌ای تأمین می‌شود (بند «۵»).

■ مدیریت مالیه روستا: طبق قانون، دهمدار صاحب اختیار^۶ برای مدیریت مالیه روستا^۷ است. البته دهمدار برخی از اختیارات خود را به کارکنان روستا تفویض می‌کند. قانون، مقررات بیشتر در خصوص مالیه روستا را به مقررات دولتی موکول کرده است (ماده (۷۵)). طبق آیین‌نامه اجرایی قانون، مدیریت مالی روستا شامل برنامه‌ریزی؛ اجرا؛ مدیریت؛ گزارش دهی و پاسخ‌گویی است (ماده (۹۳)). مدیریت مالیه روستا طی مدت یک سال انجام شده و از اول ژانویه تا ۳۱ دسامبر محاسبه می‌شود (ماده (۹۴) آیین‌نامه اجرایی قانون).

1. The Implementation of Village Government

2. Village Government Operations

3. Rukun Tetangga

4. Insentif Rukun Tetangga Dan Rukun Warga

۵. طبق استفسار به آیین‌نامه اجرایی قانون، منظور از هماهنگی محله و هماهنگی جامعه، کمک نهادی است که برای فعالیت انجمن‌های محله و انجمن‌های اجتماعی استفاده می‌شود.

6. The Holder of the Authority

7. The Holder of Financial Management Power Village

اعتبارات روستا برای کل کشور، تخصیص اعتبارات روستا، توزیع اعتبارات روستا، هزینه کرد (استفاده) اعتبارات روستا، گزارش دهی، نظارت و ارزیابی است. در ادامه به این موارد پرداخته می‌شود:

✓ سقف اعتبارات روستا

طبق مقررات ۲۰۱۵/۲۲، تعیین سقف بودجه اعتبارات روستا، مطابق با مفاد قوانین و مقررات در زمینه تهیه طرح‌های اعتبارات هزینه‌ای خزانه‌داری کل کشور اجرا می‌شود (ماده (۸)). سقف بودجه اعتبارات روستا که در بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت تعیین می‌شود، می‌تواند از طریق اصلاح بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت تغییر داده شود (بند «۱» ماده (۱۰)). باین حال، چنانچه بودجه اعتبارات روستا به ۱۰ درصد و بیشتر از ۱۰ درصد اعتبارات انتقالی به مناطق (در بالا) رسیده باشد، تغییر سقف بودجه اعتبارات روستا مندرج در بند «۱» قابل اجرا نیست (بند «۲» ماده (۱۰)).

✓ تخصیص اعتبارات روستا

آیین‌نامه ۲۰۱۵/۲۲، برای تخصیص اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی و نیز تعیین میزان اعتبارات برای هر روستای درون شهر/ریجنسی سازوکاری را تعیین کرده است. شایان ذکر است که تخصیص اعتبارات روستا در مقررات ۲۰۱۴/۶۰، مبتنی بر یک فرمول مشخص و صریح بود که طبق مقررات ۲۰۱۵/۲۲ تغییر یافت.^۴ سازوکار تعیین شده در مقررات ۲۰۱۵/۲۲، در مقایسه با مقررات ۲۰۱۴/۶۰ مبهم‌تر است.^۵ در ادامه به تخصیص اعتبارات روستا در مقررات ۲۰۱۵/۲۲ پرداخته می‌شود:

در خصوص اعتبارات روستایی که از محل بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت تأمین می‌شود^۶ و نیز استفساریه آن در سال ۲۰۱۴ صادر شد. برخی مفاد مقررات ۲۰۱۴/۶۰ در سال ۲۰۱۵، در قالب مقرراتی با عنوان «مقررات دولتی ۲۰۱۵/۲۲ درباره اصلاح مقررات دولتی شماره ۲۰۱۴/۶۰ درباره بودجه روستایی که از محل بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت تأمین می‌شود» اصلاح شد.

طبق مقررات ۲۰۱۴/۶۰، اعتبارات روستا به صورت منظم و با رعایت مقررات نظارتی^۱ به صورت کارآمد، اقتصادی، مؤثر، شفاف و مسئولانه، با در نظر گرفتن عدالت و شایستگی و اولویت دادن به منافع جامعه محلی اداره می‌شود (ماده (۲)).

طبق ماده (۳)، دولت اعتبارات روستا را در سطح ملی در بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت^۲ بودجه‌ریزی می‌کند.

تخصیص اعتبارات روستا، براساس تعداد روستاها محاسبه شده و با در نظر گرفتن اندازه جمعیت، نرخ فقر، مساحت منطقه و سطح دشواری جغرافیایی تخصیص داده می‌شود (ماده (۵)).

اعتبارات مذکور از طریق بودجه درآمدی و هزینه‌ای منطقه‌ای شهر/ریجنسی برای انتقال بعدی به بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا منتقل می‌شود (ماده (۶)).

مدیریت اعتبارات روستا در بودجه درآمدی و هزینه‌ای شهر/ریجنسی و نیز مدیریت اعتبارات روستا در بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا، مطابق با مفاد قوانین و مقررات در زمینه مدیریت مالی منطقه‌ای انجام می‌شود (ماده (۷)).

مقررات ۲۰۱۴/۶۰ و ۲۰۱۵/۲۲ حاوی احکامی در خصوص سقف

1. Regulatory Provisions

۲. طبق بند «۶» ماده (۱) مقررات ۲۰۱۴/۶۰ بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت (Anggaran Pendapatan dan Belanja Negara (APBN)) برنامه مالی سالیانه دولت مرکزی است که توسط مجلس نمایندگان تصویب می‌شود.

3. On Top

۴. در مقدمه استفساریه آیین‌نامه ۲۰۱۵/۲۲ بیان شده است که تغییرات در فرمول تخصیص اعتبارات روستا، برای اطمینان از عدم وجود اختلاف زیاد بین روستاها در میزان اعتباراتی که هر روستا دریافت می‌کند در نظر گرفته شده است تا اعتبارات روستا عادلانه‌تر و منصفانه‌تر شود.

۵. در مقررات ۲۰۱۴/۶۰ سازوکار تخصیص اعتبارات روستا بدین صورت بود که اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی براساس ضرب تعداد روستاها در شهر/ریجنسی و میانگین اعتبارات روستا برای هر استان تخصیص می‌یافت. طبق مقررات مذکور:

متوسط اعتبارات روستا برای هر استان براساس تعداد روستاهای آن استان و نیز جمعیت شهر/ریجنسی، مساحت شهر/ریجنسی، نرخ فقر شهر/ریجنسی و سطح دشواری جغرافیایی شهر/ریجنسی‌ها در استان مربوطه تخصیص می‌یابد. جمعیت، مساحت و فقر، مطابق با اوزان زیر محاسبه می‌شود:

الف) ۳۰ درصد برای جمعیت شهر/ریجنسی‌ها؛

ب) ۲۰ درصد برای مساحت شهر/ریجنسی؛

پ) ۵۰ درصد برای نرخ فقر شهر/ریجنسی.

سطح دشواری جغرافیایی، توسط شاخص هزینه ساخت‌وساز مشخص می‌شود. شاخص هزینه ساخت‌وساز، نیز به‌عنوان یک عامل ضرب (Multiplying Factor) برای نتایج محاسبه استفاده می‌شود.

متوسط اعتبارات روستا برای هر استان، به شرح زیر محاسبه می‌شود:

الف) سقف ملی اعتبارات روستا تعیین شده در بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت ضرب $\times$ [$30 \times$ درصد جمعیت شهر/ریجنسی نسبت به کل جمعیت کشور) + $20 \times$ درصد مساحت شهر/ریجنسی نسبت به کل مساحت کشور) + $50 \times$ درصد جمعیت فقیر نسبت به کل جمعیت فقیر کشور] برای دریافت اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی.

در حوزه خود تعیین می‌کند (بند «۱» ماده (۱۲)). اعتبارات برای هر روستا مندرج در بند «۱» به‌طور منصفانه براساس موارد زیر تعیین می‌شود:

الف) تخصیص پایه؛

ب) تخصیص با در نظر گرفتن جمعیت، نرخ فقر، مساحت و سطح دشواری جغرافیایی هر روستا (بند «۲» ماده (۱۲)).

سطح دشواری جغرافیایی، مندرج در جزء «ب» بند «۲»، با شاخص دشواری جغرافیایی^۲ نشان داده می‌شود که توسط عوامل زیر تعیین می‌شود:

الف) در دسترس بودن زیرساخت‌های خدمات اساسی؛

ب) شرایط زیرساختی و

پ) دسترسی/حمل و نقل (بند «۳» ماده (۱۲)).

شهردار/ریجنت شاخص دشواری جغرافیایی روستا را براساس عوامل مندرج در بند «۳» تهیه و تعیین می‌کند^۳ (بند «۴» ماده (۱۲)). داده‌های مربوط به اندازه جمعیت، نرخ فقر، مساحت منطقه و سطح دشواری جغرافیایی برای هر روستا مندرج در بند «۲» از وزارت و/یا مؤسسه‌ای مجاز، که امور دولتی در زمینه آمار

اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی

اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی براساس تعداد روستاها محاسبه می‌شود (بند «۱» ماده (۱۱)). اعتبارات روستا مندرج در بند «۱» به‌طور عادلانه براساس موارد زیر تخصیص می‌یابد:

الف) تخصیص پایه^۱؛

ب) تخصیص با در نظر گرفتن جمعیت، نرخ فقر، مساحت و سطح دشواری جغرافیایی روستاهای هر شهر/ریجنسی (بند «۲» ماده (۱۱)).

سطح دشواری جغرافیایی، مندرج در جزء «ب» بند «۲»، با شاخص هزینه ساخت‌وساز مشخص می‌شود (بند «۳» ماده (۱۱)). داده‌های مربوط به جمعیت، نرخ فقر، مساحت و هزینه ساخت‌وساز مندرج در بند «۲» از وزارت و/یا مؤسسه‌ای که امور دولتی را در زمینه آمار انجام می‌دهد تهیه می‌شود (بند «۴» ماده (۱۱)). همچنین اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی، مندرج در بند «۱» در مقررات ریاست جمهوری در خصوص جزئیات بودجه دولتی تصریح می‌شود (بند «۵» ماده (۱۱)).

تعیین اعتبارات برای هر روستا

طبق بند «۵» ماده (۱۱)، شهردار/ریجنت اعتبارات هر روستا را

ب) اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی، که به‌شرح بند «الف» محاسبه شده است در شاخص هزینه ساخت‌وساز هر شهر/ریجنسی ضرب می‌شود؛

پ) نتایج محاسبه اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی، انجام شده به‌شرح بند «ب» به تفکیک هر استان جمع می‌شود؛

ت) میزان اعتبارات روستا برای هر استان، مندرج در بند «پ» بر تعداد روستاهای هر استان تقسیم می‌شود تا میانگین اعتبارات روستا برای هر استان به‌دست آید. داده‌های مربوط به جمعیت، مساحت، نرخ فقر و شاخص هزینه ساخت‌وساز، داده‌های مورد استفاده در محاسبه اعتبارات تخصیص عمومی است.

تخصیص اعتبارات روستا برای هر روستا نیز بدین شرح است:

براساس میزان اعتبارات روستا برای هر شهر/ریجنسی، شهردار/ریجنت مقدار اعتبارات روستا را برای هر روستا در حوزه خود تعیین می‌کند. میزان اعتبارات روستا برای هر روستا، براساس تعداد ساکنان روستا، مساحت، نرخ فقر و سطح دشواری جغرافیایی محاسبه می‌شود (منظور از نرخ فقر روستا، درصد خانوارهای دارای کارت حمایت اجتماعی است).

تعداد ساکنان روستا، مساحت روستا و نرخ فقر با اوزان زیر محاسبه می‌شود:

الف) ۳۰ درصد برای کل جمعیت روستا،

ب) ۲۰ درصد برای مساحت روستا،

پ) ۵۰ درصد برای نرخ فقر روستا.

سطح دشواری جغرافیایی هر روستا به‌عنوان یک عامل ضرب برای نتایج محاسبات، استفاده می‌شود. سطح دشواری جغرافیایی برای هر روستا توسط شهردار/ریجنت براساس دستورالعمل‌های تعیین شاخص دشواری جغرافیایی روستا (Indeks Kesulitan Geografis Desa (IKG)) تعیین می‌شود.

مقدار اعتبارات روستا برای هر روستا، به‌شرح زیر محاسبه می‌شود:

الف) سقف اعتبارات روستای شهر/ریجنسی $\times (۳۰ \text{ درصد} \times \text{درصد جمعیت روستای مربوطه به کل جمعیت روستایی در شهر/ریجنسی مربوطه}) + (۲۰ \text{ درصد} \times \text{درصد مساحت روستای مربوطه به کل مساحت روستاها در شهر/ریجنسی مربوطه}) + (۵۰ \text{ درصد} \times \text{درصد خانوارهای دارای کارت حمایت اجتماعی به کل خانوارها در شهر/ریجنسی مربوطه})$ ؛

ب) نتایج محاسبات مندرج در بند «الف» با سطح دشواری جغرافیایی هر روستا تعدیل (Adjust) می‌شود.

سطح دشواری جغرافیایی مندرج در بند «۴» توسط عواملی تعیین می‌شود که عبارتند از:

الف) در دسترس بودن خدمات اساسی؛

ب) شرایط زیرساختی؛

پ) حمل‌ونقل؛

ت) ارتباطات روستا با شهر/ریجنسی (مواد (۱۱) و (۱۲) مقررات ۲۰۱۴/۶۰).

۱. طبق استفساریه آیین‌نامه منظور از «تخصیص پایه»، حداقل تخصیص اعتبارات روستا دریافت شده توسط شهر/ریجنسی براساس محاسبات معین، از جمله محاسباتی است که به‌طور مساوی به هر روستا تخصیص می‌یابد.

2. Indeks Kesulitan Geografis Desa (IKG) (Village Geographic Difficulty Index)

۳. در استفساریه آیین‌نامه در توضیح این بند آمده است: به‌منظور کمک به مناطق در ارائه داده‌های شاخص دشواری جغرافیایی، برای سال مالی ۲۰۱۵، دولت می‌تواند یک شاخص دشواری جغرافیایی ملی را برای استفاده توسط ریجنت‌ها/شهرداران، در محاسبه تخصیص اعتبارات روستا برای هر روستا تهیه کند.

کند، تخصیص بودجه اعتبارات روستا براساس تخصیص بودجه اعتبارات روستا در سال مالی قبل، یا براساس توان مالی دولت تعیین می‌شود^۳ (بند «۲»). وزیر دارایی،^۴ برای تحقق بودجه اعتبارات روستا، مندرج در بند «۱»، پس از هماهنگی با وزیر امور داخله، وزیر روستاها، توسعه مناطق محروم و مهاجرت، و وزیر امور دولتی را در زمینه برنامه‌ریزی توسعه ملی انجام می‌دهد و نیز وزیر فنی/رؤسای نهادهای دولتی غیروزارتی مربوطه،^۵ یک نقشه راه سیاستی برای تحقق بودجه اعتبارات روستا تهیه می‌کند (بند «۳»). احکام مربوط به نقشه راه سیاستی تحقق بودجه اعتبارات روستا مندرج در بند «۳» توسط مقررات ریاست جمهوری تنظیم می‌شود (بند «۴»).

توزیع اعتبارات روستا

طبق مقررات ۲۰۱۴/۶۰، اعتبارات روستا توسط دولت به شهر/ریجنسی‌ها توزیع می‌شود (بند «۱» ماده (۱۵)). توزیع اعتبارات روستا مندرج در بند «۱» از طریق انتقال از حساب نقدی عمومی دولت،^۶ به حساب نقدی عمومی منطقه‌ای^۷ انجام می‌شود (بند «۲» ماده (۱۵)). سپس اعتبارات روستا، مندرج در بند «۲»، توسط شهر/ریجنسی میان روستاها توزیع می‌شود (بند «۳» ماده (۱۵)). توزیع اعتبارات روستا مندرج در بند «۳»، با انتقال اعتبارات از حساب نقدی عمومی منطقه‌ای به حساب نقدی روستا انجام می‌شود (بند «۴» ماده (۱۵)).

طبق ماده (۱۶) مقررات ۲۰۱۵/۲۲، توزیع اعتبارات روستا مندرج در ماده (۱۵)، به صورت مرحله‌ای در سال مالی جاری انجام می‌شود:

- الف) مرحله اول، در آوریل (۴۰ درصد)؛
- ب) مرحله دوم، در اوت (۴۰ درصد)؛

را انجام می‌دهد، تأمین می‌شود (بند «۵» ماده (۱۲)).

مقررات مربوط به مراحل توزیع و تعیین جزئیات اعتبارات برای هر روستا، توسط مقررات شهردار/ریجنت تعیین می‌شود (بند «۶» ماده (۱۲)). ریجنت شهردار، مقررات شهردار/ریجنت مندرج در بند «۶» را به وزیر امور داخله و وزیر روستاها، توسعه مناطق محروم و مهاجرت و نیز استاندار و دهدار ارسال می‌کند (بند «۱» ماده (۱۲)).

طبق مقررات ۲۰۱۴/۶۰، در صورتی که تشکیل یا تعیین یک روستای جدید،^۱ منجر به افزایش تعداد روستاها شود، تخصیص اعتبارات روستا به شرح زیر انجام می‌شود:

الف) چنانچه روستا قبل از ۳۰ ژوئن سال مالی جاری تشکیل یا تعیین شده باشد، در سال مالی بعدی، اعتبارات به آن تخصیص می‌یابد. ب) اگر روستا پس از ۳۰ ژوئن سال جاری تشکیل یا تعیین شده باشد، در دومین سال بعد از تعیین به عنوان روستا اعتبارات به آن تخصیص می‌یابد (ماده (۱۳)).

ماده (۱۴) مقررات ۲۰۱۴/۶۰، تنظیم مقررات بیشتر در خصوص روش‌های تخصیص اعتبارات روستایی را به آیین‌نامه وزارتی موکول کرده است.

همچنین طبق ماده (۳۰ الف) مقررات ۲۰۱۵/۲۲، تخصیص بودجه اعتبارات روستا در بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت در:

- الف) سال مالی ۲۰۱۵، حداقل ۳ درصد؛
- ب) سال مالی ۲۰۱۶ حداقل ۶ درصد؛
- پ) سال مالی ۲۰۱۷ به بعد، ۱۰ درصد بودجه نقل و انتقالات مالی به مناطق^۲ است (بند «۱»).

در صورتی که بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت نتواند برای تخصیص اعتبارات روستا مندرج در بند «۱» تأمین مالی را برآورده

۱. در استفساریه آیین‌نامه در توضیح این بند آمده است: تشکیل یا تعیین یک روستای جدید که منجر به افزایش تعداد روستاها می‌شود می‌تواند در اشکال زیر باشد: الف) تقسیم یک روستا به دو روستا یا بیشتر؛ ب) ادغام بخش‌هایی از روستاهای مجاور و تبدیل آن به یک روستای جدید، پ) تغییر وضعیت کجامتان به روستا؛ یا ت) تعیین به عنوان روستاهای سنتی. برای مثال اگر روستای «الف» در نتیجه تقسیم یک روستا در آوریل ۲۰۱۴ به عنوان یک روستای جدید تعیین شود، اعتبارات روستا برای روستای مربوطه برای سال مالی ۲۰۱۵ تخصیص داده می‌شود. اگر روستای «ب» در نتیجه تقسیم یک روستا در اکتبر ۲۰۱۴، به عنوان یک روستای جدید تعیین شود، تخصیص اعتبارات روستا از سال مالی ۲۰۱۶ شروع می‌شود.

۲. طبق بند «۷» ماده (۱) مقررات ۲۰۱۴/۶۰، نقل و انتقالات به مناطق، بخشی از هزینه‌های دولتی در چارچوب تأمین مالی اجرای تمرکززدایی مالی در قالب اعتبارات متوازن سازی، اعتبارات خودمختاری ویژه و دیگر نقل و انتقالات است.

۳. در استفساریه آیین‌نامه در توضیح این بند آمده است: منظور از «تخصیص بودجه اعتبارات روستا برای سال مالی قبل» ارزش اسمی تخصیص اعتبارات روستایی است که در بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت برای سال مالی قبل ذکر شده است.

۴. طبق بند «۱۴» ماده (۱) آیین‌نامه ۲۰۱۴/۶۰، وزیر دارایی و وزیر امور دولتی را در زمینه مالیه دولتی انجام می‌دهد.

۵. طبق بند «۱۳» ماده (۱) مقررات ۲۰۱۴/۶۰، وزیر فنی/رئیس نهاد دولتی غیروزارتی، وزیر/رئیس مؤسسه‌ای است که امور دولتی را در زمینه‌های خاص انجام می‌دهد.

۶. طبق بند «۱۰» ماده (۱) آیین‌نامه ۲۰۱۴/۶۰، حساب نقدی عمومی دولت ((Rekening Kas Umum Negara (RKUN)) حسابی است که طبق تعیین وزیر دارایی به عنوان خزانه‌دار کل دولت، برای جای دادن (Accommodate) به تمام درآمدها و پرداخت همه هزینه‌ها در بانک مرکزی ذخیره می‌شود.

۷. طبق بند «۱۱» ماده (۱) مقررات ۲۰۱۴/۶۰، حساب نقدی عمومی منطقه‌ای ((Rekening Kas Umum Daerah (RKUD)) حسابی در بانک تعیین شده است که در آن پول منطقه‌ای واریز می‌شود که توسط ریجنت/شهردار برای ذخیره کردن همه درآمدهای منطقه‌ای و پرداخت کلیه هزینه‌های منطقه‌ای تعیین می‌شود.

می‌شود (بند «۱» ماده (۱۹)) اعتبارات روستا، مندرج در بند «۱»، برای تأمین مالی توسعه و توانمندسازی جامعه در اولویت قرار دارند (بند «۲» ماده (۱۹)).^۲ شایان ذکر است که استفاده از اعتبارات روستا عطف به برنامه توسعه میان مدت روستا و برنامه کاری دولت روستاست (ماده (۲۰)). طبق مقررات ۲۰۱۵/۲۲، وزیر روستاها، توسعه مناطق محروم و مهاجرت، اولویت‌های استفاده از اعتبارات روستا را مطابق بند «۲» ماده (۱۹) حداکثر سه ماه قبل از شروع سال مالی تعیین می‌کند (بند «۱» ماده (۲۱)). اولویت استفاده از اعتبارات روستا، مندرج در بند «۱»، مجهز به دستورالعملی کلی برای استفاده از اعتبارات روستاست (بند «۲» ماده (۲۱)).^۳ شهردار/ریجنت می‌تواند دستورالعمل‌های فنی را برای فعالیت‌های تأمین مالی شده از اعتبارات روستا، مطابق با دستورالعمل کلی فعالیت مندرج در بند «۲» ماده (۲۱) تعیین کند (ماده (۲۲)).^۴ طبق مقررات ۲۰۱۴/۶۰، مقررات بیشتر در خصوص رویه‌های استفاده از اعتبارات روستا، توسط مقررات وزارتی تنظیم می‌شود (ماده (۲۳)).

✓ گزارش دهی درباره اعتبارات روستا

طبق ماده (۲۴) مقررات ۲۰۱۴/۶۰، دهمین هر نیمسال، یک گزارش در مورد تحقق استفاده از اعتبارات روستا به ریجنت/شهردار ارائه می‌دهد^۵ (بند «۱»). ارائه گزارش‌ها در مورد تحقق استفاده از اعتبارات روستا با رعایت مفاد زیر انجام می‌شود: الف) نیمسال اول حداکثر تا هفته چهارم ماه ژوئیه سال جاری مالی؛ ب) نیمسال دوم، حداکثر تا هفته چهارم ژانویه سال مالی بعدی (بند «۲»).

همچنین ریجنت/شهردار یک گزارش تجمیعی در خصوص تحقق توزیع و استفاده از اعتبارات روستا^۶ حداکثر تا هفته چهارم ماه مارس سال مالی بعدی، به وزیر دارایی با یک رونوشت به وزیر

پ) مرحله سوم در اکتبر (۲۰ درصد) (بند «۱»).

توزیع اعتبارات روستا در هر مرحله، به شرح مندرج در بند «۲» ماده (۱۵) حداکثر طی دو هفته انجام می‌شود (بند «۲»). همچنین، توزیع اعتبارات روستا در هر مرحله به شرح مندرج در بند «۴» ماده (۱۵) حداکثر طی هفت روز کاری پس از وصول در خزانه‌داری منطقه‌ای انجام می‌شود (بند «۳»). در صورتی که ریجنت/شهردار اعتبارات روستا را مطابق با مفاد بندهای «۱» و «۲» توزیع نکند، وزیر دارایی می‌تواند توزیع اعتبارات تخصیص عمومی و/یا اعتبارات تسهیم سود^۱ که حق شهر/ریجنسی مربوطه است را به تعویق بیندازد (بند «۴»).

طبق ماده (۱۷) مقررات ۲۰۱۴/۶۰ توزیع اعتبارات روستا از حساب نقدی عمومی دولت، به حساب نقدی عمومی منطقه‌ای با رعایت الزامات زیر انجام می‌شود:

الف) مقررات شهردار/ریجنت در خصوص رویه‌های توزیع و تعیین میزان اعتبارات روستا مندرج در ماده (۱۲) که به وزیر دارایی ارائه شده است. ب) بودجه درآمدی و هزینه‌های منطقه‌ای شهر/ریجنسی که تعیین شده است (بند «۱»).

توزیع اعتبارات روستا از حساب نقدی عمومی منطقه‌ای به حساب نقدی روستا پس از تعیین بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا انجام می‌شود (بند «۲»). در صورتی که بودجه درآمدی و هزینه‌های منطقه‌ای مندرج در جزء «ب» بند «۱» تعیین نشده باشد، توزیع اعتبارات روستا پس از تعیین آن با مقررات شهردار/ریجنت، انجام خواهد شد (بند «۳»). مقررات بیشتر در خصوص رویه‌های توزیع اعتبارات روستا توسط مقررات وزارتی تنظیم می‌شود (ماده (۱۸)).

✓ هزینه کرد از اعتبارات روستا

طبق مقررات ۲۰۱۴/۶۰، اعتبارات روستا برای تأمین مالی اجرای حکمرانی، توسعه، توسعه جامعه و توانمندسازی جامعه استفاده

۱. طبق بند «۴۹» ماده (۱) قانون ۲۰۱۴/۲۳ درباره دولت منطقه‌ای، اعتبارات تسهیم سود ((Dana Bagi Hasil (Profit Sharing Funds))), اعتباراتی است که از درآمدهای بودجه دولت درآمدی و هزینه‌های دولت تأمین می‌شود که براساس درصد معینی به مناطق، با هدف کاهش نابرابری توانایی مالی بین دولت‌های منطقه‌ای و مرکزی تخصیص می‌یابد.

۲. در استفساریه آیین‌نامه در توضیح این بند آمده است: در اصل اعتبارات روستا در بودجه درآمدی و هزینه‌های منطقه‌ای، برای تأمین مالی اختیاراتی که برعهده روستاست، پرداخت می‌شود. با این حال، برای بهینه‌سازی استفاده از اعتبارات روستا طبق قانون، استفاده از اعتبارات روستا برای تأمین مالی توسعه و توانمندسازی جامعه، از جمله توسعه خدمات اساسی در آموزش، بهداشت و زیرساخت‌ها در اولویت قرار دارد. به‌منظور ریشه‌کنی فقر، اعتبارات روستا همچنین می‌تواند برای رفع نیازهای اولیه غذا، پوشاک و سرپناه جامعه نیز مورد استفاده قرار گیرد. استفاده از اعتبارات روستا برای فعالیت‌های غیراولویت‌دار می‌تواند زمانی که فعالیت‌های توسعه و نیز توانمندسازی جامعه محقق شده است، صورت گیرد.

۳. در استفساریه آیین‌نامه در توضیح این بند آمده است: دستورالعمل کلی فعالیت شامل اجرای فنی فعالیت‌ها، به‌استثنای ترتیبات بودجه‌ریزی و ترتیبات مدیریت مالی است. ۴. در استفساریه آیین‌نامه در توضیح این بند آمده است: دستورالعمل فنی فعالیت شامل از جمله، مشخصات فنی هر فعالیت است که از اعتبارات روستا با توجه به شرایط و نیازهای روستا تأمین مالی خواهد شد.

۵. ارائه گزارش دهمین هر به شهردار/ریجنت با رئیس کچامتان هماهنگ می‌شود.

6. A Report on the Realization of Distribution and Consolidate the Use of Village Funds

بودجه اعتبارات روستا، در پایان سال مالی قبلی از ۳۰ درصد فراتر رود، ریجنت/شهردار مجازات‌های اداری را بر روستای مربوطه تحمیل می‌کند (بند «۱»). مجازات‌های مندرج در بند «۱» در قالب تأخیر در توزیع اعتبارات روستا برای فاز اول سال مالی جاری به مبلغ مازاد بر محاسبه بودجه اعتبارات روستاست (بند «۲»).^۴ در صورتی که در سال مالی جاری هنوز مازاد بر محاسبه بودجه اعتبارات روستا از ۳۰ درصد فراتر می‌رود، شهردار/ریجنت مجازات‌های اداری را بر روستای مربوطه تحمیل می‌کند (بند «۳»). مجازات‌های مندرج در بند «۳» در قالب کسر اعتبارات روستا برای سال مالی بعدی، به مبلغ مازاد بر محاسبه بودجه اعتبارات روستا در سال جاری است (بند «۴»). کسر توزیع اعتبارات روستا مندرج در بند «۴»، مبنایی برای وزیر دارایی برای کاهش توزیع اعتبارات روستا به شهر/ریجنسی‌ها برای سال مالی بعد است (بند «۵»). مقررات مربوط به تحمیل مجازات‌های اداری، مندرج در بندهای «۱» و «۳» توسط مقررات شهردار/ریجنت تنظیم می‌شود (بند «۶»).

۲-۵-۳. دارایی‌های روستا

فصل دارایی‌های روستا، دربرگیرنده مفادی در خصوص تعریف دارایی‌هایی روستا و نحوه مدیریت آنها به شرح ذیل است:

■ **تعریف و تعیین دارایی‌های روستا:** طبق بند «۱» ماده (۷۶)، دارایی‌های روستا می‌تواند در قالب زمین، بازارهای روستا، بازارهای حیوانات، مکان‌های پهلوگیری قایق، ساختمان‌های روستا، محل حراج ماهی و حراج محصولات کشاورزی، جنگل‌های متعلق به روستا، چشمه‌های متعلق به روستا، حمام‌های عمومی و سایر دارایی‌های متعلق به روستا باشد. طبق بند «۲» ماده (۷۶)، سایر دارایی‌های متعلق به روستا، مندرج در بند «۱» عبارتند از:

مسئول روستاها، وزیر فنی/رئیس نهادهای دولتی غیروزارتی مربوطه و استاندار ارائه می‌کند^۱ (بند «۳»). ارائه گزارش تجمیع شده مندرج در بند «۳» هر سال انجام می‌شود (بند «۴»). در صورتی که دهدار در ارائه گزارش مندرج در بند «۲» ماده (۲۴) تأخیر داشته باشد یا گزارش را ارائه ندهد، ریجنت/شهردار می‌تواند توزیع اعتبارات روستا را تا زمانی که یک گزارش در خصوص تحقق استفاده از اعتبارات روستا ارسال شود به تعویق بیندازد (بند «۱» ماده (۲۵)). در صورتی که ریجنت/شهردار در ارائه گزارش مندرج در بند «۳» ماده (۲۴) تأخیر داشته باشد یا آن را ارائه ندهد، وزیر دارایی می‌تواند توزیع اعتبارات روستا را تا زمانی که یک گزارش تجمیعی از تحقق توزیع و استفاده از اعتبارات روستا برای سال مالی گذشته ارائه شود، به تعویق بیندازد (بند «۱» ماده (۲۵)).

نظارت و ارزیابی اعتبارات روستا

طبق ماده (۲۶) مقررات ۲۰۱۴/۶۰، دولت بر تخصیص، توزیع و استفاده از اعتبارات روستا نظارت و آن را ارزیابی می‌کند (بند «۱»):

- نظارت مندرج در بند «۱»، در موارد زیر انجام می‌شود:

الف) صدور مقررات ریجنت/شهردار در مورد رویه‌های توزیع و تعیین میزان اعتبارات روستا؛ ب) توزیع اعتبارات روستا از حساب نقدی عمومی منطقه‌ای به حساب نقدی روستا؛ پ) ارائه گزارش تحقق^۲ و اعتبارات مازاد بر محاسبه بودجه^۳ (سیلیپا) روستا (بند «۲»).

- ارزیابی مندرج در بند «۱»، در موارد زیر انجام می‌شود:

الف) محاسبه توزیع میزان اعتبارات روستا برای هر روستا توسط شهر/ریجنسی و ب) تحقق استفاده از اعتبارات روستا (بند «۳»).

نتایج ارزیابی و نظارت مندرج در بند «۱» به مبنایی برای پالایش خط‌مشی‌ها و بهبود مدیریت اعتبارات روستا تبدیل می‌شود (بند «۴»).

طبق ماده (۲۷) مقررات ۲۰۱۵/۲۲، در صورتی که مازاد بر محاسبه

۱. در استفساریه آیین‌نامه در توضیح این بند آمده است: منظور از «گزارش تجمیعی» یک گزارش تلفیقی در خصوص تحقق توزیع و استفاده از اعتبارات روستا از همه روستاها در یک شهر/ریجنسی است.

2. Submission of Realization Reports

۳. طبق بند «۱۲» ماده (۱) مقررات ۲۰۱۴/۶۰، مازاد بر محاسبه بودجه (Sisa Lebih Perhitungan Anggaran) که به اختصار سیلیپا (SiLPA) نامیده می‌شود، تفاوت مازاد بین درآمدها و مخارج بودجه محقق شده در یک دوره بودجه است.

۴. در استفساریه آیین‌نامه در توضیح این ماده آمده است: مصادیق اعمال مجازات‌های اداری در این ماده به شرح زیر است: در سال مالی ۲۰۱۵، روستای «الف» میزان بیش از ۳۰ درصد، یعنی ۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه، مازاد بر محاسبه بودجه وجود دارد. در سال مالی ۲۰۱۶، روستای «الف»، اعتبارات روستا به مبلغ ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه باید دریافت کند. توزیع فاز اول اعتبارات روستا برای سال مالی ۲۰۱۶ باید ۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه باشد (۴۰ درصد × ۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه)، با این حال پرداخت مازاد بر محاسبه بودجه برای سال مالی ۲۰۱۵ به مبلغ ۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه به تعویق می‌افتد. به‌طوری‌که اعتبارات روستا توزیع شده در فاز اول فقط ۲۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه (۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه - ۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه) است.

در توزیع فاز دوم، ۴۰ درصد به اضافه اعتبارات روستایی که توزیع آنها در فاز اول به تعویق افتاده است، توزیع خواهد شد که در مجموع ۹۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه (۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه + ۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه) است. برای توزیع فاز سوم ۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه یا (۲۰ درصد × ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ روپیه باقی می‌ماند). اگر در پایان سال مالی ۲۰۱۶، هنوز مازاد بر محاسبه بودجه اعتبارات روستا بیش از ۳۰ درصد از اعتبارات دریافتی در سال ۲۰۱۶ باشد، در این صورت برای سال مالی ۲۰۱۷، ریجنت/شهردار توزیع اعتبارات روستا برای روستای «الف» را به مبلغ مازاد بر محاسبه بودجه برای سال مالی ۲۰۱۶، کاهش خواهد داد. کاهش در توزیع اعتبارات روستا برای سال مالی ۲۰۱۷ به وزیر به‌عنوان مبنایی برای کاهش توزیع اعتبارات روستا به شهر/ریجنسی‌های مربوطه در سال مالی ۲۰۱۸ ارسال می‌شود.

اینکه مدیریت دارایی‌های روستا، مربوط به اضافه کردن یا واگذاری دارایی‌ها، توسط مقررات روستا مطابق با توافق در مجمع مشورتی روستا تعیین می‌شود (بند «۱» ماده (۱۱۱)).

قانون مقرر می‌دارد که مالکیت روستا در قالب زمین به نام دولت روستا ثبت می‌شود و ساختمان‌های متعلق به روستا باید مجهز به سند مالکیت باشند و به شیوه‌ای منظم اداره شوند (بندهای «۴» و «۶» ماده (۷۶)). طبق ماده (۱۰۷) آیین‌نامه اجرایی قانون، به دلایل امنیتی، یک کد به دارایی‌های روستا اختصاص می‌یابد. واگذاری یا انتقال دارایی‌های روستا به اشخاص ثالث و گرو گذاشتن آنها به‌عنوان وثیقه برای گرفتن وام ممنوع است. همچنین طبق قانون، دارایی‌های متعلق به روستا که توسط دولت منطقه‌ای شهرار یجنسی تصرف شده است به روستا بازگردانده می‌شود، مگر آنهایی که برای امکانات عمومی استفاده شده است. امکانات عمومی تأسیساتی است که به نفع عموم است (بند «۲» ماده (۱۱۲) آیین‌نامه اجرایی قانون). مقررات بیشتر در خصوص مدیریت دارایی‌های روستا توسط مقررات وزارتی تنظیم می‌شود (ماده (۱۱۳) آیین‌نامه اجرایی قانون).^۴

۳-۶. توسعه روستا و نواحی روستایی

بخش نهم قانون «توسعه روستا و نواحی روستایی» نام دارد. این بخش از سه فصل «توسعه روستا»، «توسعه نواحی روستایی» و «سیستم اطلاعاتی روستا و توسعه نواحی روستایی» تشکیل شده است که در ادامه به آن پرداخته می‌شود:

۱-۶-۳. توسعه روستا

این فصل دربرگیرنده مفادی در خصوص «اهداف»، «مراحل» و «اولویت‌ها»ی توسعه روستاست. طبق ماده (۷۸) قانون، توسعه روستا با هدف بهبود رفاه جوامع روستایی و کیفیت زندگی انسان و همچنین غلبه بر فقر از طریق پاسخ‌گویی به نیازهای اساسی، توسعه امکانات و زیرساخت‌های روستا، توسعه پتانسیل اقتصادی محلی و استفاده از منابع طبیعی و محیط زیست پایدار است (بند «۱»). توسعه روستا که شامل مراحل برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت است (بند «۲»)، با هم بودن، قرابت^۵ و همکاری متقابل را به‌منظور

الف) دارایی‌های روستا که با هزینه از بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت، بودجه درآمدی و هزینه‌ای منطقه‌ای و بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا خریداری یا به‌دست می‌آید؛

ب) دارایی‌های روستا که از کمک‌های مالی، هبه^۱ یا مشابه آن به‌دست می‌آید؛

پ) دارایی‌های روستا که از اجرای توافق‌نامه‌ها/قراردادها و غیره مطابق با مفاد مقررات قانونی به‌دست می‌آید؛

ت) عواید همکاری‌های روستایی؛

ث) ثروت روستا که از سایر تملکات^۲ مشروع سرچشمه می‌گیرد.

طبق بند «۳» ماده (۷۶)، مالکیت دارایی‌های متعلق به دولت مرکزی و منطقه‌ای در مقیاس محلی روستا، را می‌توان به روستا اعطا کرد.

■ **نحوه مدیریت دارایی‌های روستا:** طبق ماده (۱۰۸) آیین‌نامه اجرایی قانون مدیریت دارایی‌های روستا، مجموعه‌ای از فعالیت‌هاست که دربرگیرنده برنامه‌ریزی، تدارکات، استفاده، بهره‌برداری، امنیت، نگهداری، حذف، انتقال، مدیریت، گزارش‌دهی، ارزیابی، توسعه، نظارت و کنترل اموال روستاست.

طبق ماده (۷۷) قانون، مدیریت دارایی‌های متعلق به روستا براساس اصول منافع عمومی، عملکردی،^۳ قطعیت قانونی، باز بودن، کارایی، اثربخشی، پاسخ‌گویی و اطمینان از ارزش اقتصادی انجام می‌شود (بند «۱»). مدیریت دارایی‌های روستا به‌منظور بهبود رفاه و استاندارد زندگی جوامع روستایی و افزایش درآمد روستا انجام می‌شود (بند «۲»).

مدیریت دارایی‌های متعلق به روستا مندرج در بند «۲» ماده (۷۷)، توسط دهدار همراه با شورای روستا براساس رویه‌هایی که برای مدیریت دارایی‌های روستا در مقررات دولتی تنظیم شده است، مورد بحث قرار می‌گیرد. آیین‌نامه اجرایی قانون تأکید دارد که اختیار مدیریت دارایی‌های روستا با دهدار است (بند «۱» ماده (۱۰۹)).

باین حال، دهدار در اعمال اختیارات مندرج در بند «۱»، می‌تواند برخی اختیارات خود را به کارکنان روستا واگذار کند (بند «۲» ماده (۱۰۹)). شایان ذکر است که طبق آیین‌نامه اجرایی قانون، مدیریت دارایی‌های روستا توسط مقررات روستا تنظیم می‌شود که توسط آیین‌نامه وزارتی هدایت می‌شود (بند «۲» ماده (۱۱۰)). مهم

۱. طبق استفسار به قانون منظور از هبه، زمین هبه طبق قوانین و مقررات است.

2. Acquisitions

3. Functional

۴. طبق استفسار به آیین‌نامه اجرایی قانون، آیین‌نامه وزیران در این ماده دربردارنده مقرراتی در خصوص برنامه‌ریزی، استفاده، بهره‌برداری، امنیت، نگهداری، حذف، انتقال، اداره، گزارش‌دهی، ارزیابی و همچنین هدایت و نظارت بر دارایی روستاست.

5. Togetherness

تحقق صلح و عدالت اجتماعی در اولویت قرار می‌دهد (بند «۳»).

الف) برنامه‌ریزی توسعه روستا

طبق ماده (۷۹) قانون، دولت روستا برنامه توسعه روستا را مطابق با اختیارات خود، با عطف به برنامه توسعه شهر/ریجنسی تهیه می‌کند (بند «۱»). برنامه‌ریزی توسعه روستا، به صورت مدت‌دار تهیه می‌شود که شامل:

الف) برنامه توسعه میان مدت روستا برای یک دوره ۶ ساله؛

ب) برنامه توسعه سالیانه روستا یا به اصطلاح برنامه کاری دولت روستا که شرح برنامه توسعه میان مدت روستا برای یک دوره یک ساله است (بند «۲»).

برنامه توسعه میان مدت روستا و برنامه کاری دولت روستا، توسط مقررات روستا تعیین می‌شود (بند «۳»). مقررات روستا در مورد برنامه توسعه میان مدت روستا و برنامه کاری دولت روستا^۱ تنها اسناد برنامه‌ریزی در روستا هستند (بند «۴»). برنامه توسعه میان مدت روستا^۲ و برنامه کاری دولت روستا، رهنمودهایی برای تهیه بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستاست (بند «۵»). اجرای برنامه‌های دولت و/یا دولت منطقه‌ای در مقیاس محلی روستا، با روستا هماهنگ و/یا به روستا تفویض می‌شود (بند «۶»). برنامه‌ریزی توسعه روستا، مندرج در بند «۱»، یکی از منابع درون داد^۳ در برنامه‌ریزی توسعه ریجنسی/شهر است (بند «۷»). طبق (ماده (۸۰)) قانون، برنامه‌ریزی توسعه روستا با مشارکت جامعه روستا انجام می‌شود (بند «۱»). دولت روستا مکلف است برای تهیه برنامه‌های توسعه روستا، نشست‌های مجمع مشورتی برای برنامه توسعه روستا را ترتیب دهد (بند «۲»).^۴ نشست‌های مجمع مشورتی در خصوص برنامه‌ریزی توسعه روستا، اولویت‌ها، برنامه‌ها، فعالیت‌ها و نیازهای توسعه روستا که توسط بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا، خودیاری جامعه روستا^۵ و یا بودجه درآمدی و هزینه‌ای منطقه‌ای شهر/ریجنسی تأمین می‌شود، را تعیین می‌کند (بند «۳»).

اولویت‌ها، برنامه‌ها، فعالیت‌ها و نیازهای روستا مندرج در بند «۳»، براساس ارزیابی نیازهای جامعه روستا تدوین می‌شوند که شامل:

الف) بهبود کیفیت و دسترسی به خدمات اساسی؛

ب) ساخت و نگهداری زیرساخت‌ها و محیط زیست براساس قابلیت‌های فنی و منابع در دسترس محلی؛

پ) توسعه اقتصاد کشاورزی مولد؛

ت) توسعه و استفاده از فناوری مناسب برای پیشرفت اقتصادی؛

ث) بهبود کیفیت نظم و آرامش جامعه روستا براساس نیازهای جامعه روستاست (بند «۴»).

طبق ماده (۱۱۶) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت روستا در تدوین برنامه توسعه میان مدت روستا، موظف است مذاکرات برنامه‌ریزی توسعه روستا را مشارکتی^۶ برگزار کند (بند «۱»). مذاکرات برنامه‌ریزی توسعه روستا مندرج در بند «۱»، توسط شورای روستا و عناصر جامعه دنبال می‌شود (بند «۲»). پیش‌نویس برنامه توسعه میان مدت روستا و برنامه کاری دولت روستا در تبادل نظر برنامه‌ریزی توسعه روستا مورد بحث قرار می‌گیرد (بند «۳»). پیش‌نویس برنامه میان مدت توسعه روستا و برنامه کاری دولت روستا حداقل حاوی توضیحاتی در خصوص چشم‌انداز و مأموریت دهمدار روستا و جهت‌گیری سیاست‌های برنامه‌ریزی توسعه روستاست (بند «۴»). پیش‌نویس برنامه میان مدت توسعه روستا به جهت‌گیری سیاست‌های برنامه‌ریزی توسعه شهر/ریجنسی توجه می‌کند (بند «۵»).

طبق ماده (۱۱۷) آیین‌نامه اجرایی قانون، برنامه توسعه میان مدت روستا عطف به برنامه توسعه میان مدت شهر/ریجنسی است (بند «۱»). برنامه توسعه میان مدت روستا مندرج در بند «۱»، شامل چشم‌انداز و مأموریت دهمدار، برنامه‌های اجرای دولت روستا، اجرای توسعه، توسعه جامعه، توانمندسازی جامعه و جهت‌گیری سیاست توسعه روستاست (بند «۲»). برنامه میان مدت توسعه روستا با در نظر گرفتن شرایط عینی^۷ اولویت‌های توسعه روستا و

1. Rencana Kerja Pemerintah Desa (RKP)
2. Rencana Pembangunan Jangka Menengah Desa (RPJM)
3. Input

۴. طبق بند «۱» ماده (۱۱۴) آیین‌نامه اجرایی قانون، برنامه‌ریزی توسعه روستا براساس نتایج توافق در مجمع مشورتی روستا تهیه می‌شود. طبق بند «۲» ماده (۱۱۴) آیین‌نامه اجرایی قانون، نشست‌های مجمع مشورتی روستا حداکثر تا ژوئن سال مالی جاری برگزار می‌شود. طبق ماده (۱۱۵) آیین‌نامه اجرایی قانون برنامه‌ریزی توسعه روستا مندرج در ماده (۱۱۴) به‌عنوان یک راهنما برای دولت روستا در تهیه برنامه کاری دولت روستا، لیست پیشنهادات برای برنامه کاری دولت روستا، و برنامه توسعه میان مدت دولت روستاست.

5. Village Community Self-Help

۶. طبق استفسار به آیین‌نامه اجرایی قانون، منظور از «مشارکتی» دخالت دادن جامعه و نهادهای روستاست.

۷. طبق استفسار به آیین‌نامه اجرایی قانون، منظور از «شرایط عینی»، وضعیت روستا از نظر منابع انسانی، منابع طبیعی و سایر منابع و از جمله با در نظر گرفتن عدالت جنسیتی، حمایت از کودکان، توانمندسازی خانواده‌ها، عدالت برای فقرا، افراد ناتوان و حاشیه‌نشین، حفاظت از محیط‌زیست، استفاده از فناوری و منابع محلی، جریان‌سازی صلح و خرد محلی است.

به دولت و/یا دولت منطقه‌ای استانی ارائه می‌شود (بند «۴»). پیشنهادهای دولت روستا مندرج در بندهای «۱» و «۲»، در مذاکرات برنامه‌ریزی توسعه روستا تدوین شده است (بند «۵»). در مواردی که دولت، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی پیشنهادهای مندرج در بندهای «۱» و «۲» را تأیید کنند، پیشنهادهای مذکور در برنامه کاری سال آینده روستا گنجانده می‌شود (بند «۶»).

طبق ماده (۱۲۰)، برنامه میان‌مدت توسعه روستا یا برنامه کاری دولت روستا را در صورتی می‌توان تغییر داد که: الف) رویدادهای خاص مانند بلایای طبیعی، بحران‌های سیاسی، بحران‌های اقتصادی و/یا ناآرامی‌های اجتماعی طولانی مدت رخ دهد؛ ب) تغییرات اساسی در سیاست‌های دولت، دولت منطقه‌ای استانی و/یا دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی وجود داشته باشد. تغییرات در برنامه کاری دولت روستا و یا برنامه میان‌مدت توسعه روستا در مذاکرات برنامه‌ریزی توسعه روستا مورد بحث و توافق قرار گرفته و توسط مقررات تعیین می‌شود.

ب) اجرای توسعه روستایی

طبق ماده (۸۱) قانون، توسعه روستا مطابق با برنامه کاری دولت روستا و توسط دولت روستا با مشارکت کل جامعه روستا با روحیه همکاری متقابل انجام می‌شود (بندهای «۱» و «۲»). اجرای توسعه روستا، با بهره‌گیری از خرد محلی و منابع طبیعی روستا اجرا می‌شود (بند «۳»). توسعه محلی در مقیاس روستا توسط خود روستا انجام می‌شود (بند «۴»). همچنین اجرای برنامه‌های بخشی ورودی به روستا^۱ به اطلاع دولت روستا می‌رسد تا با توسعه روستا ادغام شود (بند «۵»).

طبق ماده (۱۲۱) آیین‌نامه اجرایی قانون، دهدار فعالیت‌های توسعه روستا اجرا شده توسط کارکنان روستا و/یا عناصر جامعه روستا را هماهنگ می‌کند (بند «۱»). اجرای فعالیت‌های توسعه روستا، مندرج در بند «۱»، با در نظر گرفتن عدالت جنسیتی تعیین می‌شود (بند «۲»). اجرای توسعه مندرج در بند «۱»، استفاده از منابع انسانی و منابع طبیعی در روستا و نیز استفاده از خودیاری و همکاری متقابل جامعه را در اولویت قرار می‌دهد (بند «۳»). در اجرای توسعه مندرج در بند «۱»، گزارش اجرای توسعه توسط دهدار در مجمع

شهر/ریجنسی تدوین می‌شود (بند «۳»). برنامه میان‌مدت توسعه روستا حداکثر طی یک دوره سه ماهه از تاریخ معارفه دهدار تعیین می‌شود (بند «۴»).

طبق ماده (۱۱۸) آیین‌نامه اجرایی قانون، برنامه کاری دولت روستا، شامل یک برنامه در خصوص اجرای دولت روستا، اجرای توسعه، توسعه جامعه و توانمندسازی جوامع روستایی است. برنامه کاری دولت روستا شامل حداقل شرحی از موارد زیر است:

الف) ارزیابی اجرای برنامه کاری دولت روستا در سال گذشته؛ ب) برنامه‌های اولویت‌دار، فعالیت‌ها و بودجه روستا که توسط روستا مدیریت می‌شود؛

پ) برنامه‌های اولویت‌دار، فعالیت‌ها و بودجه‌های روستا که از طریق همکاری بین روستاها و اشخاص ثالث مدیریت می‌شوند؛

ت) برنامه‌های روستایی، فعالیت‌ها و بودجه مدیریت شده توسط روستاها به عنوان اختیاراتی که از سوی دولت، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی تعیین شده است؛

ث) اجرای فعالیت‌های روستا متشکل از عناصر دستگاه روستا و/یا عناصر جامعه روستا (بند «۳»).

برنامه کاری دولت روستا مندرج در بند «۳»، توسط دولت روستا مطابق با اطلاعات ارائه شده از سوی دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی مربوط به سقف شاخص روستا^۱ و برنامه فعالیت‌های دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی تدوین می‌شود (بند «۴»). برنامه کاری دولت روستا، توسط دولت روستا در ژوئیه سال جاری آماده می‌شود (بند «۵») و باید حداکثر تا پایان سپتامبر سال جاری در قالب مقررات دولت روستا تصویب شود (بند «۶»).

طبق ماده (۱۱۹) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت روستا می‌تواند نیازهای توسعه‌ای روستا را به دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی پیشنهاد دهد (بند «۱»). همچنین دولت روستا در موارد خاص^۲، می‌تواند نیازهای توسعه‌ای روستا را به دولت مرکزی و دولت‌های منطقه‌ای استانی پیشنهاد دهد (بند «۲»). پیشنهادهای مربوط به نیازهای توسعه‌ای روستا مندرج در بند «۲»، باید از سوی ریجنت/شهر دار تأیید شود (بند «۳»). در صورتی که ریجنت/شهر دار تأیید کند، پیشنهاد مندرج در بند «۳» توسط ریجنت/شهر دار

۱. سقف شاخص روستا (Village's Indicative Ceiling) اشاره به سقف بودجه (سقف هزینه‌ها) دارد که به‌عنوان دستورالعمل در تهیه برنامه کاری مدنظر قرار می‌گیرد.

۲. طبق استفسار به آیین‌نامه اجرایی قانون، منظور از «موارد خاص»، برنامه تسریع توسعه روستایی است که بودجه آن از سوی دولت مرکزی و دولت‌های منطقه‌ای استانی تأمین می‌شود. منظور از دولت در این بند، وزارتخانه‌ها/نهادهای دولتی غیر وزارتی است که برنامه‌های روستامحور را در اختیار دارند.

بند «۱»)، توسعه نواحی روستایی در تلاش برای تسریع و بهبود کیفیت خدمات، توسعه و توانمندسازی جوامع روستایی در نواحی روستایی از طریق رویکرد توسعه مشارکتی انجام می‌شود (بند «۲»)، توسعه نواحی روستایی شامل:

الف) استفاده و بهره‌برداری از نواحی روستایی به منظور تعیین نواحی توسعه‌ای مطابق با برنامه‌ریزی فضایی (آمایش سرزمین) ریجنسی/شهر؛

ب) خدمات ارائه شده برای بهبود رفاه جوامع روستایی؛

پ) توسعه زیرساخت‌ها، بهبود اقتصاد روستایی و توسعه فناوری مناسب؛

ت) توانمندسازی جوامع روستایی برای بهبود دسترسی به خدمات و فعالیت‌های اقتصادی است (بند «۳»)^۵.

برنامه توسعه نواحی روستایی به‌طور مشترک توسط دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی، دولت منطقه‌ای ریجنسی/شهر و دولت روستایی مورد بحث قرار گیرد (بند «۴»)، برنامه توسعه نواحی روستایی، مندرج در بند «۴»، توسط شهردار/ریجنس مطابق با برنامه توسعه میان مدت منطقه‌ای تعیین می‌شود (بند «۵»).

طبق ماده (۸۴) قانون، توسعه نواحی روستایی توسط دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی، دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی و یا اشخاص ثالث مرتبط، با استفاده از دارایی‌های روستا و برنامه‌ریزی فضایی (آمایش سرزمین) روستا، باید دولت روستا را درگیر کند (بند «۱»). برنامه‌ریزی، اجرا، استفاده و بهره‌برداری از دارایی‌های روستا برای توسعه نواحی روستایی، عطف به نتایج تبادل نظر (مجمع مشورتی) روستاست (بند «۲»). ترتیبات بیشتر در مورد برنامه‌ریزی، اجرای توسعه نواحی روستایی، استفاده و بهره‌برداری مندرج در بند «۲»، در مقررات منطقه‌ای شهر/ریجنسی تنظیم می‌شود (بند «۲»).

طبق ماده (۸۵) قانون، توسعه نواحی روستایی توسط دولت، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی از طریق واحدهای کاری منطقه‌ای،^۶ دولت روستایی و/یا بنگاه‌های اقتصادی

مشورتی روستا ارائه می‌شود (بند «۴»). جوامع روستایی برای اظهار نظر در خصوص گزارش اجرای توسعه روستا در مجمع مشورتی روستا مندرج در بند «۴»، شرکت می‌کنند (بند «۵»).

طبق بند «۱» ماده (۱۲۲) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی برنامه‌های بخشی که وارد روستا می‌شوند را سازمان‌دهی می‌کنند. برنامه‌های مندرج در بند «۱» به دولت روستا اطلاع داده می‌شود تا در توسعه روستا ادغام شود^۱ (بند «۲»). برنامه‌های مندرج در بند «۱»، در مقیاس محلی روستاست که اجرای آن با روستا هماهنگ می‌شود و/یا به روستا واگذار می‌شود^۲ (بند «۳»). برنامه‌های مندرج در بند «۱» در پیوست بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا ثبت می‌شوند (بند «۴»).

ج) رصد و نظارت بر توسعه روستا

طبق ماده (۸۲) قانون، جوامع روستایی حق کسب اطلاعات در مورد برنامه‌های توسعه روستا و اجرای آن (بند «۱») و حق نظارت بر اجرای توسعه روستا را دارند (بند «۲»). در این راستا، جوامع روستایی باید نتایج رصد و شکایات مختلف در خصوص اجرای توسعه روستا را به دولت روستا و شورای روستا گزارش دهند (بند «۳»). دولت روستا موظف است برنامه‌ریزی و اجرای برنامه توسعه میان مدت روستا، برنامه کاری دولت روستا و بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا را از طریق خدمات اطلاعاتی^۳ به عموم مردم اطلاع‌رسانی کند و آن را حداقل یک‌بار در یک سال در مجمع مشورتی روستا گزارش دهد (بند «۴»). جوامع روستایی برای واکنش به گزارش‌های مربوط به اجرای توسعه روستا در مجمع مذکور شرکت می‌کنند (بند «۵»).

۲-۶-۳. توسعه نواحی روستایی

قانون برای رویکردهای توسعه‌ای که موضوع آن چند روستا به صورت هم‌زمان در یک ریجنسی/شهر است نیز مفادی تعیین کرده است. طبق ماده (۸۳) قانون، توسعه نواحی روستایی، یک توسعه ترکیبی بین روستایی^۴ در یک ریجنسی/شهر است

۱. طبق استفساریه آیین‌نامه اجرایی قانون، ادغام برنامه‌های بخشی و برنامه‌های منطقه‌ای در توسعه روستا برای اجتناب از هم‌پوشانی برنامه‌ها و بودجه‌ها در نظر گرفته شده است.

۲. طبق استفساریه آیین‌نامه اجرایی قانون، منظور از «واگذاری اجرا»، واگذاری اجرای فعالیت، بودجه، و دارایی‌های دولت، دولت منطقه‌ای استانی و/یا دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی به روستاست.

3. Information Services

4. A Combination Inter-Village Development

۵. طبق ماده (۱۲۳) آیین‌نامه اجرایی قانون، توسعه نواحی روستایی شامل آماده‌سازی برنامه‌های فضایی روستایی مشارکتی؛ توسعه مراکز رشد یکپارچه بین روستایی؛ تقویت ظرفیت جامعه؛ مؤسسات و مشارکت اقتصادی؛ و توسعه زیرساخت‌های بین روستایی است.

6. Regional Work Units

تعیین می‌شود (بند «۶»). برنامه‌های توسعه نواحی روستایی نشئت گرفته از دولت منطقه‌ای شهر/ریجنس توسط ریجنت/شهر دار تعیین می‌شود (بند «۷»). ریجنت/شهر دار جامعه‌پذیری^۱ برنامه‌های توسعه نواحی روستایی را برای دولت روستا، شورای روستا و جامعه روستا انجام می‌دهد (بند «۸»). توسعه نواحی روستایی در مقیاس محلی روستا به روستا واگذار می‌شود (بند «۹»).

طبق ماده (۱۲۵) آیین‌نامه اجرایی قانون، برنامه‌ریزی، استفاده و بهره‌برداری از دارایی‌های روستا و برنامه‌ریزی فضایی (آمایش سرزمین) در توسعه نواحی روستایی، براساس نتایج تبادل نظر در مجمع مشورتی روستا انجام می‌شود که سپس با مقررات روستا تصویب می‌شود (بند «۱»). توسعه نواحی روستایی که از دارایی‌های روستا و برنامه‌ریزی فضایی روستا استفاده می‌کند باید دولت روستا را درگیر کند (بند «۲»). درگیری دولت روستا مندرج در بند «۱»، از لحاظ موارد زیر در نظر گرفته شده است:

الف) ارائه اطلاعات در خصوص برنامه‌ها و فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده توسعه نواحی روستایی؛

ب) تسهیل تبادل نظر در مجمع مشورتی روستا برای بحث و توافق در مورد استفاده از دارایی‌های روستا و برنامه‌ریزی فضایی روستا؛
پ) ایجاد مکانیسم‌هایی برای رسیدگی به اختلافات اجتماعی.

۳-۶-۳. خدمات اطلاعاتی روستا و توسعه نواحی روستایی

طبق ماده (۸۶) روستاها حق دسترسی به اطلاعات از طریق خدمات اطلاعات روستا که توسط دولت شهر/ریجنس ایجاد شده است را دارند (بند «۱»). دولت (مرکزی) و دولت‌های منطقه‌ای موظف به توسعه خدمات اطلاعات روستا و توسعه نواحی روستایی هستند (بند «۲»). خدمات اطلاعات روستا، مندرج در بند «۲»، شامل امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، شبکه‌ها و منابع انسانی است (بند «۳»). خدمات اطلاعات روستا شامل داده‌های روستا، داده‌های توسعه روستا، نواحی روستایی و نیز سایر اطلاعات مرتبط با توسعه روستا و توسعه نواحی روستایی است (بند «۴»). خدمات اطلاعات روستا، توسط دولت روستا مدیریت می‌شود و جامعه روستا و همه ذی‌نفعان می‌توانند به آن دسترسی داشته باشند (بند «۵»). دولت منطقه‌ای شهر/ریجنس اطلاعات مربوط به برنامه‌ریزی توسعه شهر/ریجنس را برای روستاها فراهم می‌کند (بند «۶»).

روستا با مشارکت جوامع روستایی انجام می‌شود (بند «۱»). توسعه نواحی روستایی که توسط دولت، دولت‌های منطقه‌ای استانی، دولت‌های منطقه‌ای شهر/ریجنس و اشخاص ثالث انجام می‌شود باید از پتانسیل منابع طبیعی و منابع انسانی روستا استفاده کرده و دولت‌های روستایی و جوامع روستایی را درگیر کند (بند «۲»). اجرای توسعه نواحی روستایی در مقیاس محلی روستا باید به روستا و/یا همکاری بین روستایی واگذار شود (بند «۳»). همچنین طبق بند «۳» ماده (۱۲۳) آیین‌نامه اجرایی قانون، توسعه نواحی روستایی با در نظر گرفتن اختیارات براساس حقوق خاستگاه و اختیارات محلی در مقیاس روستا و نیز روند اصلی صلح و عدالت اجتماعی از طریق جلوگیری از آثار نامطلوب اجتماعی و زیست‌محیطی در نواحی روستایی انجام می‌شود.

طبق ماده (۱۲۴) آیین‌نامه اجرایی قانون، توسعه نواحی روستایی در موقعیت جغرافیایی تعیین شده توسط ریجنت/شهر دار اعمال می‌شود (بند «۱»). تعیین موقعیت برای توسعه نواحی روستایی از طریق مکانیسم زیر انجام می‌شود:

الف) دولت روستا برای تعیین روستا به‌عنوان محل توسعه ناحیه روستایی، فهرستی از ظرفیت اقتصادی، تحرک جمعیتی و نیز امکانات و زیرساخت‌ها و تأیید آن را ارائه می‌دهد؛

ب) پیشنهاد تعیین روستا به‌عنوان موقعیتی برای توسعه نواحی روستایی توسط ده‌دار به ریجنت/شهر دار ارائه می‌شود؛

پ) ریجنت/شهر دار پیشنهاد را برای تطبیق آن با برنامه و طرح توسعه منطقه شهر/ریجنس بررسی می‌کند؛

ت) براساس نتایج بررسی پیشنهاد، ریجنت/شهر دار موقعیت برای توسعه ناحیه روستایی را در قالب حکم شهر دار/ریجنت تعیین می‌کند (بند «۲»). ریجنت/شهر دار می‌تواند برنامه توسعه ناحیه روستایی در محلی که تعیین کرده است را از طریق استاندار به دولت پیشنهاد دهد (بند «۳»).

برنامه‌های توسعه نواحی روستایی نشئت گرفته از دولت مرکزی و دولت استانی، با دولت منطقه‌ای شهر/ریجنس به بحث گذاشته می‌شود تا به‌عنوان برنامه توسعه نواحی روستایی تعیین شود (بند «۴»). برنامه‌های توسعه نواحی روستایی نشئت گرفته از دولت، توسط وزیری تعیین می‌شود که امور دولت در زمینه برنامه‌ریزی توسعه ملی را برعهده دارد (بند «۵»). برنامه‌های توسعه نواحی روستایی نشئت گرفته از دولت منطقه‌ای استانی توسط استاندار

۷-۳. بنگاه‌های اقتصادی روستا

قانون ۲۰۱۴/۶ در خصوص «بنگاه‌های اقتصادی متعلق به روستا»^۱ احکامی را مقرر داشته است. طبق ماده (۸۷) قانون روستاها می‌توانند، بنگاه‌های اقتصادی تحت مالکیت روستا به نام BUM روستا را تأسیس کنند.^۲ بنگاه‌های مذکور می‌توانند در زمینه‌های اقتصادی و/یا خدمات عمومی مطابق با مقررات قانونی، کسب و کار انجام دهند) شایان ذکر است که طبق بند «۶» ماده (۱) قانون، «بنگاه‌های اقتصادی متعلق به روستا که از این به بعد «BUM» روستا نامیده می‌شود، یک واحد کسب و کار است که سرمایه آن تماماً یا عمدتاً متعلق به روستاها از طریق مشارکت مستقیم ناشی از ثروت روستاهاست که برای مدیریت دارایی‌ها، خدمات و دیگر کسب و کارها، با هدف بیشترین رفاه جامعه روستا کنار گذاشته شده است».

طبق ماده (۸۸) قانون، ایجاد بنگاه‌های اقتصادی متعلق به روستا باید از طریق مجمع مشورتی روستا مورد توافق قرار گیرد و در مقررات روستا تصریح شود. همچنین طبق ماده (۸۹) قانون، نتایج حاصل از تلاش‌های بنگاه‌های اقتصادی روستایی برای موارد زیر استفاده می‌شود:

الف) توسعه کسب و کار؛

ب) توسعه روستا، توانمندسازی جوامع روستایی و ارائه کمک به فقرا از طریق کمک‌های بلاعوض، کمک‌های اجتماعی و غیره. طبق ماده (۹۰) دولت مرکزی، دولت‌های منطقه‌ای استانی و شهر/ریجنسی توسعه بنگاه‌های اقتصادی روستایی را از طریق: ارائه کمک‌های مالی و/یا دسترسی به سرمایه؛ ارائه کمک‌های فنی و دسترسی به بازار؛ و اولویت دادن به بنگاه‌های اقتصادی روستا برای مدیریت منابع طبیعی روستا، ترغیب می‌کنند.

طبق آیین‌نامه اجرایی قانون، سازمان مدیریت بنگاه‌های اقتصادی روستا از سازمان دولت روستا مجزا است (بند «۳» ماده (۱۳۲)). سازمان مدیریت بنگاه‌های اقتصادی روستا حداقل شامل موارد

زیر است: الف) مشاور^۳ و ب) مدیر عملیاتی.^۵ دهدار، رسماً نقش مشاور را در اختیار دارد. مدیر عملیاتی شخصی است که توسط دهدار منصوب و عزل می‌شود. مدیر عملیاتی از تصدی سمت‌های همزمان، برای اجرای وظایف نهادهای دولتی روستا و مؤسسات جامعه روستایی منع می‌شود. طبق ماده (۱۳۲) مشاور وظیفه نظارت و ارائه مشاوره به مدیر عملیاتی در انجام فعالیت‌های اداره و مدیریت بنگاه‌های روستایی را برعهده دارد. مشاور در انجام وظایف خود صلاحیت درخواست توضیح از مدیر عملیاتی در خصوص مدیریت بنگاه‌های روستایی را دارد. طبق ماده (۱۳۴) مدیر عملیاتی وظیفه اداره و مدیریت بنگاه اقتصادی روستایی مطابق با مفاد اساسنامه بنگاه اقتصادی روستا و آیین‌نامه‌ها را برعهده دارد. طبق ماده (۱۳۵) آیین‌نامه اجرایی قانون، سرمایه اولیه بنگاه اقتصادی روستا از بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا نشئت می‌گیرد. سرمایه بنگاه اقتصادی روستا شامل: الف) سرمایه روستا و ب) سرمایه جامعه روستاست. سهم سرمایه روستا از بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا و سایر منابع می‌آید.

سهم سرمایه روستا که از بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا نشئت می‌گیرد، از منابع زیر تأمین می‌شود: الف) اعتبارات جدید؛ ب) کمک‌های دولتی؛ پ) کمک دولت منطقه‌ای و ت) دارایی‌های روستا.^۶ کمک‌های دولتی و دولت منطقه‌ای به بنگاه اقتصادی روستا از طریق مکانیسم بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا توزیع می‌شود. آیین‌نامه اجرایی قانون، همچنین حاوی مفادی در خصوص «اساسنامه»^۷ و «آیین‌نامه»^۸ بنگاه اقتصادی روستاست. ماده (۱۳۶) مقرر می‌دارد مدیر عملیاتی روستا موظف است پس از کسب ملاحظات دهدار، اساسنامه و آیین‌نامه بنگاه اقتصادی روستا را تدوین و تصویب کند. اساسنامه حداقل شامل نام، محل استقرار، اهداف، سرمایه، فعالیت‌های تجاری، زمان تأسیس، مدیریت سازمان و نیز رویه‌های استفاده و تسهیم سود است. آیین‌نامه نیز حداقل شامل

1. Badan Usaha Milik Desa

۲. طبق استفسار به قانون، بنگاه اقتصادی روستا به منظور استفاده از تمام ظرفیت‌های اقتصادی و پتانسیل منابع طبیعی و انسانی به منظور بهبود رفاه جامعه روستا تشکیل می‌شود. بنگاه اقتصادی روستا را نمی‌توان به طور خاص با نهادهای حقوقی مانند شرکت‌های با مسئولیت محدود، یا تعاونی‌ها برابر دانست. بنابراین بنگاه اقتصادی روستا یک نهاد کسب و کار است که مشخصه آن یک روستاست که علاوه بر کمک به مدیریت دولت روستا، همچنین برای رفع نیازهای جامعه روستا فعالیت‌های خود را انجام می‌دهد. بنگاه اقتصادی روستا همچنین می‌تواند خدمات، تجارت و/یا سایر فعالیت‌های مرتبط با توسعه اقتصادی را انجام دهد. بنگاه اقتصادی روستا در فعالیت‌های خود نه تنها به سمت سود مالی، بلکه به حمایت از بهبود رفاه جامعه روستا نیز گرایش دارد. انتظار می‌رود که بنگاه اقتصادی روستا بتواند واحدهای کسب و کار را برای استفاده از پتانسیل اقتصادی توسعه دهد.

3. BUM Desa

4. Advisor

5. Operational Executor

6. Aset Desa Yang Diserahkan Kepada Apb Desa

7. The Articles of Association

8. Bylaws

همکاری روستاها با اشخاص ثالث تعیین کرده است. همکاری‌های روستایی بین روستاها و/یا اشخاص ثالث انجام می‌شود (بند «۱» ماده (۱۴۳) آیین‌نامه اجرایی قانون). طبق ماده (۹۲) قانون، همکاری بین روستایی شامل: الف) توسعه کسب و کارهای مشترک متعلق به روستاها برای دستیابی به ارزش اقتصادی رقابتی و ب) فعالیت‌های اجتماعی، خدمات، توسعه و توانمندسازی جامعه بین روستایی؛^۳ پ) حوزه نظم و امنیت است (بند «۱»). همکاری بین روستایی در قالب مقررات مشترک دهداران از طریق یک توافق نامه مشورتی^۴ بین روستایی مشخص می‌شود (بند «۲»). همکاری بین روستایی توسط یک نهاد همکاری بین روستایی^۵ انجام می‌شود که از طریق مقررات مشترک دهداران تشکیل می‌شود (بند «۳»).

مشورت‌های بین روستایی مندرج در بند «۲»، موضوعات مربوط به موارد زیر را مورد بحث قرار می‌دهد:

الف) ایجاد مؤسسات بین روستایی؛

ب) اجرای برنامه‌های دولت مرکزی و منطقه‌ای که می‌تواند از طریق طرح‌های همکاری بین روستایی اجرا شود؛

پ) برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر برنامه‌های توسعه بین روستایی؛
پ) تخصیص بودجه برای توسعه روستا، توسعه بین روستایی و توسعه نواحی روستایی؛

ت) درون‌داد^۶ برنامه دولت منطقه‌ای که روستا در آن واقع شده است؛
ث) سایر فعالیت‌هایی که می‌تواند از طریق همکاری بین روستایی سازمان‌دهی شود (بند «۴»).

در انجام توسعه بین روستایی، نهادهای همکاری بین روستایی می‌توانند در صورت نیاز گروه‌ها/مؤسسات را تشکیل دهند (بند «۵»). یک بنگاه اقتصادی روستایی ممکن است در زمینه خدمات کسب و کار بین روستایی^۷ تشکیل شود که متعلق به ۲ (دو) یا بیشتر از دو روستا باشد (بند «۶»).

طبق ماده (۹۳) قانون، همکاری روستا با اشخاص ثالث برای تسریع و بهبود مدیریت دولت روستا، اجرای توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جامعه روستا انجام می‌شود. همکاری با اشخاص ثالث، در مجمع مشورتی روستا مورد بحث قرار می‌گیرد. طبق بند «۲» ماده (۱۴۳) اجرای همکاری روستایی با اشخاص

حقوق و تکالیف، دوره تصدی، رویه‌های انتصاب و عزل پرسنل مدیریت سازمان، تعیین نوع فعالیت و منابع سرمایه است. توافق در خصوص تدوین اساسنامه و آیین‌نامه از طریق مجمع مشورتی روستا انجام می‌شود. اساسنامه و آیین‌نامه توسط دهدار تعیین می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی قانون، همچنین دربرگیرنده مفادی در خصوص توسعه فعالیت‌های تجاری بنگاه اقتصادی روستاست. بنگاه اقتصادی روستا برای توسعه فعالیت‌های تجاری خود می‌تواند: الف) وام‌ها یا کمک قانونی از طرف‌های دیگر دریافت کند. ب) یک واحد تجاری بنگاه اقتصادی روستا ایجاد کند. بنگاه‌های اقتصادی که وام می‌گیرند باید تأییدیه دولت روستا را دریافت کنند. ایجاد، مدیریت و اداره واحد تجاری بنگاه اقتصادی روستا مطابق با مفاد قانون اجرا می‌شود (ماده (۱۳۷)).

همچنین طبق آیین‌نامه اجرایی قانون، مدیران عملیاتی ملزم به پاسخ‌گویی در خصوص اداره و مدیریت بنگاه اقتصادی روستا به دهدار به صورت دوره‌ای هستند (ماده (۱۳۸)). خسارات متحمل شده توسط بنگاه اقتصادی روستا بر عهده مدیر عملیاتی بنگاه اقتصادی روستاست (ماده (۱۳۹)). با این حال، ورشکستگی بنگاه اقتصادی روستا تنها توسط دهدار قابل اعلام است. اعلام ورشکستگی بنگاه اقتصادی روستا مطابق با مکانیسم تنظیم شده در مقررات انجام می‌شود (ماده (۱۴۰)).

همچنین طبق آیین‌نامه در چارچوب همکاری‌های بین روستایی، دو یا بیشتر از دو روستا ممکن است بنگاه اقتصادی مشترک تشکیل دهند. تشکیل بنگاه اقتصادی مشترک روستا می‌تواند از طریق ایجاد، ادغام و یا تجمیع^۱ بنگاه اقتصادی روستا انجام شود. ایجاد، ادغام یا تجمیع بنگاه‌های اقتصادی روستا و نیز مدیریت بنگاه اقتصادی روستا مطابق با مفاد مقررات قانونی انجام می‌شود (ماده (۱۴۱)). آیین‌نامه، مقررات بیشتر در خصوص ایجاد، اداره و مدیریت و همچنین انحلال بنگاه‌های اقتصادی روستا را موقوف به مقررات وزارتی کرده است (ماده (۱۴۲)).

۸-۳. همکاری‌های روستایی

بخش یازدهم قانون احکامی را برای همکاری بین روستاها و

1. Establishment, Merger or Consolidation
2. Inter-Village Cooperation
3. Inter-Village Community
4. Deliberative Agreements
5. Inter-Village Cooperation Body
6. Input
7. Inter-Village Business Services

ثالث در یک توافق‌نامه جمعی^۱ تنظیم می‌شود.

طبق آیین‌نامه اجرایی قانون، مقررات مشترک و توافق‌نامه‌های جمعی حداقل شامل: دامنه همکاری؛ حوزه‌های همکاری؛ رویه‌ها و شرایط اجرای همکاری؛ بازه زمانی؛ حقوق و تعهدات؛ منابع مالی؛ رویه‌های تغییرات، به تعویق انداختن و لغو توافق‌نامه؛ و حل اختلافات است (بند «۴» ماده (۱۴۳)).

رئیس کچامتان یا دیگر مقام منصوب از سوی شهردار/ریجنت اجرای همکاری بین‌روستایی یا همکاری با اشخاص ثالث را تسهیل می‌کند (بند «۵» ماده (۱۴۳)).

همچنین طبق ماده (۱۱۴) آیین‌نامه اجرایی قانون، نهاد همکاری‌های بین‌روستایی شامل: دولت روستا؛ اعضای شورای روستا؛ مؤسسات جامعه روستایی؛ و سایر نهادهای روستا و رهبران جامعه با در نظر گرفتن عدالت جنسیتی است (بند «۱»).

ساختار سازمانی، رویه‌های کاری و تشکیل نهادهای همکاری بین‌روستایی، به موجب مقررات دهمدار انجام می‌شود (بند «۲»). نهاد همکاری بین‌روستایی در برابر دهمدار مسئول است (بند «۳»). تغییرات یا خاتمه همکاری بین‌روستایی باید با مشارکت طرفین همکاری روستایی مورد بحث قرار گیرد (بند «۱» ماده (۱۴۵)) تغییر یا خاتمه همکاری توسط طرفین انجام می‌شود. مکانیسم تغییر یا پایان همکاری مطابق با توافق‌نامه تنظیم می‌شود (ماده (۱۴۶)).

همکاری روستایی در صورتی پایان می‌یابد که:

الف) یک توافق بین طرفین از طریق رویه‌های تعیین شده در توافق‌نامه وجود دارد؛

ب) اهداف توافق‌نامه محقق شده باشد؛

پ) شرایط فوق‌العاده‌ای وجود دارد که منجر به عملی نشدن توافق‌نامه می‌شود؛

ت) نقض یا عدم اجرای مفاد توافق‌نامه توسط یکی از طرفین؛

ث) توافق‌نامه جدیدی منعقد می‌شود که جایگزین توافق قبلی می‌شود؛

ج) توافق‌نامه با مقررات قانونی مغایرت داشته باشد؛

ح) از بین رفتن موضوع توافق‌نامه؛

خ) مواردی در توافق‌نامه وجود دارد که برای منافع روستا، منطقه، یا ملی مضر است؛

چ) پایان دوره توافق‌نامه (ماده (۱۴۷) آیین‌نامه اجرایی قانون).

همچنین طبق ماده (۱۴۸) آیین‌نامه اجرایی قانون، هرگونه اختلافی که در همکاری روستایی به وجود آید، از طریق مشورت و براساس روحیه خویشاوندی^۲ حل می‌شود (بند «۱»). اگر اختلافات در زمینه همکاری‌های بین‌روستایی در حوزه یک کچامتان رخ دهد، حل و فصل اختلاف توسط چامات یا مقام منصوب دیگر تسهیل و اختلاف رفع می‌شود (بند «۲»). در صورت وجود اختلافات بر سر همکاری بین‌روستایی در کچامتان‌های مختلف در یک شهر/ریجنسی، حل و فصل اختلافات توسط شهردار/ریجنت تسهیل و اختلاف رفع می‌شود (بند «۳»). حل و فصل اختلافات مندرج در بند «۲» و بند «۳» قطعی است و در گزارش رسمی امضا شده توسط طرفین و مقامات تسهیل‌کننده حل اختلافات تعیین می‌شود (بند «۴»). اختلافات با اشخاص ثالث که مطابق بند «۱» تا بند «۴» قابل حل و فصل نیست، از طریق فرایندهای قانونی مطابق با مفاد مقررات قانونی انجام می‌شود (بند «۵»). آیین‌نامه اجرایی قانون، مقررات بیشتر در خصوص رویه‌های همکاری بین‌روستایی را موقوف به مقررات وزارتی کرده است (ماده (۱۴۹)).

۹-۳. نهادهای جامعه روستا و نهادهای سنتی روستا

بخش دوازدهم قانون به «نهادهای جامعه روستا و نهادهای سنتی روستا» اختصاص دارد. این بخش دربرگیرنده دو فصل است که احکامی را برای مشارکت نهادهای اجتماعی و سنتی در اداره روستا تعیین کرده است.

طبق ماده (۹۴) قانون، روستا از نهادهای موجود جامعه روستایی در کمک به اجرای وظایف اداره دولت روستا، اجرای [برنامه‌های] توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جامعه روستا استفاده می‌کند (بند «۱»). نهادهای جامعه روستایی مندرج در بند «۱»، انجمن‌هایی برای مشارکت جامعه روستایی به‌عنوان شرکای دولت روستا هستند (بند «۲»). نهادهای جامعه روستایی موظف به توانمندسازی جوامع روستایی، مشارکت در برنامه‌ریزی و اجرای توسعه و بهبود خدمات جامعه روستایی هستند (بند «۳»). در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که مسبب آن دولت، دولت منطقه‌ای استانی، دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی و مؤسسات غیردولتی است باید نهادهای اجتماعی موجود در روستا توانمند و از آنها استفاده شود (بند «۴»).

طبق ماده (۱۵۰) آیین‌نامه اجرایی، نهادهای جامعه روستایی^۳

1. Collective Agreement

2. Semangat Kekeluargaan

۳. طبق استفساریه آیین‌نامه اجرایی قانون، نهادهای جامعه روستا شامل انجمن‌های محله، انجمن‌های توانمندسازی رفاه خانواده، سازمان‌های جوانان، مؤسسات توانمندسازی جامعه و غیره است.

روستایی از طریق آموزش، تعلیم و مشاوره؛ (پ) به رسمیت شناختن و کار کردن با مؤسسات اصلی و/یا موجود در جامعه روستا (بند «۳»). توانمندسازی جامعه روستا، مندرج در بند «۳» با کمک (تسهیل)^۳ در برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر توسعه روستا و نواحی روستایی انجام می‌شود (بند «۴»).

طبق ماده (۱۲۶) آیین‌نامه اجرایی قانون، توانمندسازی جامعه روستایی با هدف توانمندسازی روستا انجام می‌شود (بند «۱»). توانمندسازی جامعه روستایی مندرج در بند «۱»، توسط دولت، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی و اشخاص ثالث انجام می‌شود (بند «۲»). توانمندسازی جامعه روستایی مندرج در بند «۱» توسط دولت روستا، شورای روستا، مجمع مشورتی روستا، نهادهای سنتی روستا، بنگاه‌های اقتصادی روستا، مؤسسات همکاری بین‌روستایی، انجمن‌های همکاری روستایی و سایر گروه‌های تشکیل شده برای حمایت از فعالیت‌های دولتی و در کل، توسعه انجام می‌شود (بند «۳»).

طبق ماده (۱۲۷) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی و دولت‌های روستایی برای توانمندسازی جوامع روستایی تلاش می‌کنند (بند «۱»). توانمندسازی جوامع روستایی مندرج در بند «۱» از طریق زیر انجام می‌شود:

الف) تشویق مشارکت جامعه برای برنامه‌ریزی و توسعه روستا که به شیوه خودگردان^۴ توسط روستا انجام می‌شود؛
ب) توسعه برنامه‌ها و فعالیت‌های توسعه روستا به‌طور پایدار با استفاده از منابع انسانی و منابع طبیعی در روستا؛
پ) تدوین برنامه توسعه روستا مطابق با اولویت‌ها، پتانسیل‌ها و ارزش‌های خرد محلی؛

ت) برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی که از منافع فقرا، معلولان، زنان، کودکان و گروه‌های به‌حاشیه رانده شده حمایت می‌کند؛
ث) توسعه یک سیستم شفاف و پاسخ‌گویی در خصوص اداره دولت روستا و توسعه روستا؛

ج) استفاده از نهادهای جامعه روستا و نهادهای سنتی؛
ح) تشویق مشارکت جامعه در تدوین خط‌مشی^۵ روستا، که از طریق تبادل نظر در مجمع مشورتی روستا انجام می‌شود؛

در انجام بهبود جوامع روستایی، مشارکت در برنامه‌ریزی و اجرای توسعه و بهبود خدمات به جامعه روستا، باید کارکردهای زیر را پیگیری کنند:

الف) برآورده کردن و کانالیزه کردن درخواست‌های جامعه؛
ب) القا و تقویت حس وحدت جامعه؛

پ) بهبود کیفیت و تسریع خدمات دولت روستا به جامعه روستا؛
ت) برنامه‌ریزی، اجرا، کنترل، حفظ و توسعه نتایج توسعه مشارکتی؛

ث) رشد، توسعه و هدایت ابتکارات، مشارکت اجتماعی، خودیاری و همکاری متقابل؛

ج) بهبود رفاه خانواده؛^۱

ح) بهبود کیفیت منابع انسانی^۲ (بند «۳»).

همچنین طبق ماده (۹۵) قانون، دولت روستا و جامعه روستا می‌توانند نهادهای سنتی روستا را ایجاد کنند (بند «۱»). نهادهای سنتی روستا، مؤسساتی هستند که وظایف سنتی و عرفی را انجام می‌دهند و بخشی از ساختار اصلی روستا هستند که به ابتکار جامعه روستا رشد و توسعه می‌یابند (بند «۲»). نهادهای سنتی روستا، وظیفه دارند به دولت روستا کمک کنند و به‌عنوان شریک در توانمندسازی، حفظ و توسعه سنت‌ها به‌عنوان نوعی از به رسمیت شناختن آداب و رسوم جامعه روستا محسوب می‌شوند (بند «۳»). تأسیس نهادهای سنتی روستا توسط مقررات روستا تعیین می‌شود (بند «۱» ماده (۱۵۲) آیین‌نامه اجرایی قانون).

شایان ذکر است که طبق مواد (۱۵۰، ۱۵۲ و ۱۵۳) آیین‌نامه اجرایی قانون، نهادهای جامعه و نهادهای سنتی روستا توسط دولت روستا در قالب مقررات روستا و براساس دستورالعمل تعیین شده توسط مقررات وزارتی تشکیل می‌شوند.

۱۰-۳. توانمندسازی جامعه روستایی

طبق ماده (۱۱۲) قانون، دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی، جوامع روستایی را از طرق زیر توانمند می‌سازد: الف) به‌کارگیری نتایج توسعه علم و فناوری، فناوری مناسب و یافته‌های جدید برای پیشرفت اقتصادی و کشاورزی جوامع روستایی؛ ب) بهبود کیفیت دولت و جوامع

۱. طبق استفسار به آیین‌نامه اجرایی قانون بهبود رفاه خانواده می‌تواند از طریق بهبود سلامت، آموزش، کسب‌وکار خانوادگی و اشتغال انجام شود.

۲. طبق استفسار به آیین‌نامه اجرایی قانون، ارتقای کیفیت نیروی انسانی را می‌توان از طریق ارتقای کیفیت دوره کودکی، کیفیت دوره جوانی و ... انجام داد.

۳. طبق استفسار به قانون منظور از کمک، تأمین منابع انسانی و مدیریت همراه است.

و دولت شهر/ریجنسی می‌تواند منابع انسانی دستیاران روستا را از طریق قراردادهای کاری که اجرای آن مطابق با مفاد مقررات قانونی انجام می‌شود تأمین کند. دولت روستا می‌تواند کادرهای توانمندسازی جامعه روستا را از طریق مکانیسم تبادل نظر در مجمع مشورتی روستا سازمان‌دهی کند.

طبق ماده (۱۳۱) آیین‌نامه اجرایی وزیران و وزیرانی که امور دولتی را در زمینه برنامه‌ریزی توسعه ملی انجام می‌دهند، دستورالعمل‌هایی برای اجرای توسعه روستا، توسعه نواحی روستایی، توانمندسازی جوامع روستایی و کمک به روستا، متناسب با اختیارات مربوطه خود تدوین می‌کنند (بند «۱»). وزیر/رئیس مؤسسه دولتی غیروزارتی ذی‌ربط می‌تواند پس از هماهنگی با وزیر و وزیر سازمان‌دهنده امور دولتی در زمینه برنامه‌ریزی توسعه ملی، دستورالعمل‌هایی برای اجرای توسعه روستا، توسعه نواحی روستایی، توانمندسازی جامعه روستا و کمک برای روستا مطابق با اختیاراتش ایجاد کند.

۱۱-۳. نظارت بر عملکرد روستا

بخش چهاردهم قانون «هدایت و نظارت» نام دارد. طبق ماده (۱۱۲)، دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی اداره دولت روستایی را هدایت و بر آن نظارت دارند (بند «۱»). دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی می‌توانند راهنمایی و نظارت را به مسئولین منطقه‌ای تفویض کنند (بند «۲»).

طبق ماده (۱۱۳) قانون، هدایت و نظارت انجام شده توسط دولت مرکزی، مندرج در بند «۱» ماده (۱۱۲)، شامل موارد زیر است: الف) ارائه رهنمودها^۴ و استانداردهایی برای مدیریت دولت روستا؛ ب) ارائه رهنمودهایی در رابطه با حمایت مالی از سوی دولت مرکزی، دولت منطقه‌ای استانی و دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی به روستاها؛ پ) قدردانی، راهنمایی و مربی‌گری^۵ نهادهای جامعه روستا؛

چ) بهبود بخشیدن به کیفیت و ظرفیت منابع انسانی جامعه روستا؛ خ) ارائه کمک‌های پایدار به جوامع روستایی؛ د) نظارت بر اجرای حکمرانی روستایی و توسعه روستایی به شیوه مشارکتی، توسط جامعه روستایی.

طبق ماده (۱۲۸) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت و دولت‌های منطقه‌ای، توانمندسازی جامعه روستایی را با انجام کمک در مراحل متناسب با نیاز روستا انجام می‌دهند (بند «۱»). کمک به جوامع روستایی مندرج در بند «۱»، به لحاظ فنی توسط واحدهای کاری دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی انجام می‌شود و در انجام اینکار می‌توان از دستیاران حرفه‌ای،^۱ کادرهای توانمندسازی جامعه روستایی و/یا اشخاص ثالث^۲ استفاده کرد (بند «۲»). چامات یا مقام منصوب دیگر، کمک‌ها به جوامع روستایی در ناحیه خود را هماهنگ می‌کند (بند «۳»).

طبق ماده (۱۲۹) آیین‌نامه اجرایی قانون، دستیاران حرفه‌ای مطابق بند «۲» ماده (۱۲۸) عبارتند از:

الف) دستیار روستا^۳ که وظیفه کمک به روستا در خصوص اجرای دولت روستا، همکاری‌های روستایی، توسعه بنگاه‌های اقتصادی روستا و توسعه در مقیاس محلی روستا را برعهده دارد؛

ب) دستیار فنی^۴ که وظیفه کمک به روستا در خصوص اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های بخشی را برعهده دارد؛

پ) کارشناسان توانمندسازی جامعه که وظیفه افزایش ظرفیت دستیاران در راستای اجرای دولت روستا، اجرای توسعه روستاها، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی روستاییان را برعهده دارند (بند «۱»).

دستیار باید گواهینامه شایستگی و صلاحیت راهبری^۵ در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و/یا فنی را داشته باشد (بند «۲»). کادرهای توانمندسازی جامعه روستایی مقرر در بند «۲» ماده (۱۲۸)، از میان عناصر جامعه، توسط روستا برای رشد و توسعه و بسیج‌ابتکار، مشارکت، خودیاری و کمک متقابل انتخاب می‌شوند (بند «۳»). طبق ماده (۱۳۰) آیین‌نامه اجرایی قانون، دولت، دولت استانی

1. Professional Assistant Staff

۲. طبق استفساریه آیین‌نامه اجرایی قانون منظور از اشخاص ثالث، سازمان‌های غیردولتی، دانشگاه‌ها، سازمان‌های اجتماعی یا شرکتهایی است که منابع مالی و فعالیت‌های آنها از بودجه دولت، دولت منطقه‌ای استانی، دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی و یا روستا تأمین نمی‌شود.

3. Village Assistants

4. Technical Assistants

5. Mentoring

۶. در استفساریه قانون در توضیح این بند آمده است: دولت در این مورد وزیر امور داخله است که رهنمودهای کلی اجرای دولت روستا را انجام می‌دهد. دولت منطقه‌ای استانی در این مورد استاندار به‌عنوان نماینده دولت مرکزی است.

7. Guidelines

8. Pembimbingan, Dan Pembinaan

ذ) تقویت و نظارت بر ایجاد ترتیبات بنگاه‌های اقتصادی روستایی شهر/ریجنسی و نهادهای همکاری بین روستایی.

طبق ماده (۱۱۵) هدایت و نظارت انجام شده توسط دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی، مندرج در بند «۱» ماده (۱۱۲)، شامل موارد زیر است:

الف) ارائه رهنمودهایی برای وظایف شهر/ریجنسی که اجرای آن به روستا واگذار شده است؛

ب) ارائه رهنمودهایی برای تدوین پیش‌نویس مقررات روستا و مقررات دهم؛

پ) ارائه رهنمودهایی برای تهیه طرح‌های توسعه مشارکتی؛

ت) کمک به اجرای دولت روستا؛

ث) ارزیابی و نظارت بر مقررات روستا؛

ج) تعیین تأمین مالی تخصیص اعتبارات متوازن سازی برای روستا؛

ح) نظارت بر مدیریت امور مالی روستا و استفاده از دارایی‌های روستا؛

خ) مربی‌گری و نظارت بر اجرای دولت روستا؛

چ) سازمان‌دهی آموزش و تعلیم برای دولت روستا، شورای روستا، نهادهای اجتماعی و نهادهای سنتی روستا؛

د) اعطای جوایز برای دستاوردهای انجام شده در اجرای دولت روستا، شورای روستا، مؤسسات اجتماعی و مؤسسات سنتی روستا؛

ذ) تلاش برای تسریع توسعه روستایی؛

ر) تلاش برای سرعت بخشیدن به توسعه روستا از طریق کمک‌های مالی، راهنمایی و کمک‌های فنی؛

ز) افزایش ظرفیت بنگاه‌های اقتصادی روستا و مؤسسات همکاری بین‌روستایی؛

س) تحمیل مجازات‌هایی برای انحرافات مرتکب شده توسط دهمار مطابق با مفاد مقررات قانونی.

طبق ماده (۱۵۴) آیین‌نامه اجرایی قانون، رئیس کچامتان یا مقام منصوب دیگر، وظیفه راهبری و نظارت بر روستاها را انجام می‌دهد (بند «۱»). راهنمایی و نظارت مندرج در بند «۱» از طریق زیر انجام می‌شود:

الف) کمک به تدوین مقررات روستا و مقررات دهمار؛

ب) کمک به مدیریت اداره امور روستا؛

پ) کمک به مدیریت مالی روستا و استفاده از دارایی روستا؛

ت) کمک به اجرای قوانین و مقررات؛

ث) کمک به اجرای وظایف دهمار و کارکنان روستا؛

ت) ارائه رهنمودهایی برای تهیه طرح‌های توسعه مشارکتی؛

ث) ارائه دستورالعمل‌های استاندارد سمت شغلی^۱ برای کارکنان دولت روستا؛

ج) هدایت، نظارت و مشاوره در مورد اجرای دولت روستا، شورای روستا و نهادهای اجتماعی؛

ح) ارائه جوایز برای دستاوردهای انجام شده در اجرای دولت روستا، شورای روستا و نهادهای اجتماعی روستا؛

چ) تعیین کمک مالی مستقیم برای روستا؛

خ) انجام آموزش و تعلیم معین^۲ برای کارکنان دولت روستا و شورای روستا؛

د) انجام تحقیقات در مورد اداره دولت روستایی در روستاهای معین؛

ذ) تشویق به تسریع توسعه روستایی؛

ر) کمک و انجام تحقیقات به منظور تعیین واحدهای جوامع سنتی/عرفی به عنوان روستا؛

ز) تهیه و کمک در خصوص دستورالعمل‌های فنی برای بنگاه‌های اقتصادی روستا و نهادهای همکاری روستایی.

طبق ماده (۱۱۴) قانون، هدایت و نظارت انجام شده توسط دولت منطقه‌ای استانی، مندرج در بند «۱» ماده (۱۱۲)، شامل موارد زیر است:

الف) هدایت شهر/ریجنسی به منظور تدوین مقررات منطقه‌ای شهر/ریجنسی حاکم بر روستاها؛

ب) هدایت شهر/ریجنسی در زمینه تخصیص اعتبارات روستایی؛

پ) مربی‌گری^۳ برای تقویت ظرفیت دهماران و کارکنان روستا، شورای روستا و نهادهای اجتماعی روستا؛

ت) توسعه مدیریت دولت روستا؛

ث) هدایت تلاش‌ها برای تسریع توسعه روستا از طریق کمک‌های مالی، کمک‌های آموزشی و کمک‌های فنی؛

ج) هدایت فنی در نواحی خاصی که انجام آن توسط دولت منطقه‌ای شهر/ریجنسی امکان‌پذیر نیست؛

ح) تهیه فهرستی از اختیارات استانی که توسط روستا اجرا شده است؛

خ) هدایت و نظارت بر تعیین طرح بودجه درآمدی و هزینه‌ای شهر/ریجنسی در تأمین مالی روستا؛

چ) هدایت شهر/ریجنسی‌ها در زمینه ترتیبات نواحی روستایی؛

د) کمک به دولت در تعیین واحدهای جوامع سنتی/عرفی به عنوان روستاها؛

1. Guidelines For Position Standards
2. Certain Education And Training
3. Pembinaan (Coaching)

ج) کمک به اجرای انتخابات دهماران؛

ح) کمک به اجرای وظایف و کارکردهای شورای روستا؛

خ) انجام توصیه‌هایی برای انتصاب و عزل کارکنان دولت روستا؛

چ) کمک به همگام‌سازی برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای با توسعه روستا؛

د) کمک در خصوص تعیین موقعیت‌هایی برای توسعه نواحی روستایی؛

ذ) کمک به حفظ صلح و نظم عمومی؛

ر) کمک در خصوص اجرای وظایف، کارکردها و تعهدات نهادهای

اجتماعی روستا؛

ع) کمک به آماده‌سازی برنامه توسعه مشارکتی؛

غ) کمک به همکاری بین روستایی و همکاری روستایی با اشخاص ثالث؛

ف) کمک در خصوص ترتیبات و استفاده از فضای روستا و همچنین

تعیین و تأیید مرزهای روستا؛

ق) کمک در خصوص تدوین برنامه و اجرای توانمندسازی

روستاییان؛

ک) هماهنگ کردن کمک‌های روستایی در ناحیه کچامتان؛

گ) هماهنگ کردن اجرای توسعه روستایی در قلمرو کچامتان.

۴. دلالت‌های سیاستی

و نیروی کار اختصاصی با مهارت‌های تخصصی، رهبری قوی، اقتدار و نفوذ سطح بالا در سطوح ملی، منطقه و محلی وجود داشته باشد. علاوه بر اینکه وزارت امور داخله به امور دولت‌های روستایی رسیدگی می‌کند (از طریق اداره کل دولت و جامعه روستایی^۱ در وزارت امور داخله) دولت اندونزی، وزارت جدید «روستاها، توسعه مناطق محروم و مهاجرت»^۲ را در اکتبر ۲۰۱۴ به‌عنوان بخشی از دولت جدید جوکو ویدودو^۳ تأسیس کرد که وظیفه تنظیم و نظارت بر توسعه روستاها و توانمندسازی جامعه روستایی را برعهده دارد [۱۳]. به عبارت دقیق‌تر امر توسعه دولت‌های روستایی برعهده وزارت امور داخله و امر توسعه جامعه روستایی و نواحی روستایی برعهده وزارت امور روستا قرار دارد [۱۴].

هر چند وجود دو وزارتخانه متولی امور روستا در کنار وزارت دارایی که متولی امور بودجه روستاهاست، تا حدی هماهنگی امور روستاها را دشوار ساخته است (برای مثال وزارتخانه‌های مذکور، بعضاً دستورالعمل‌هایی را صادر می‌کنند که در تضاد با یکدیگر هستند

اندونزی «قانون ۲۰۱۴/۶ جمهوری اندونزی درباره روستا» استفسار به قانون مذکور و آیین‌نامه‌های مرتبط با آن، در کل بیان می‌دارد که یک روستا چگونه تشکیل (از منظر شاخص‌ها و فرایند) و «اداره» می‌شود. این قانون، روستا را با تمام مسائل و امور آن از ابعاد مختلف در نظر می‌گیرد. در گزارش پیشین، به بررسی احکام قانونی در خصوص چگونگی تشکیل، انحلال و ادغام روستاها در اندونزی پرداخته شد. در گزارش حاضر به نحوه اداره روستا پرداخته شده است. محتوای گزارش حاضر دربردارنده دلالت‌هایی به شرح زیر است:

۱- تجربه تمرکززدایی اندونزی در سطح روستا حاکی از اهمیت بالای وجود پایه‌های قانونی کافی و ترتیبات نهادی قوی برای تمرکززدایی است. ترتیبات نهادی باید به‌وضوح وظایف، نقش‌ها و مسئولیت‌ها را در تمام سطوح دولت برای تحقق حکمرانی کارآمد در سطح محلی تعیین کند. تجربه اندونزی نشان می‌دهد که برای اجرای موفقیت‌آمیز اصلاحات نهادی، ضروری است یک نهاد

1. The Directorate General of Village Government and Society
2. The Ministry of Villages, Disadvantaged Regions and Transmigration (MoV)
3. Joko Widodo

۴. شایان ذکر است که وزارت روستا به فرمان ریاست‌جمهوری در مورد نامگذاری وزارتخانه‌ها در کابینه ویدودو پایبند است. در فرمان ریاست‌جمهوری آمده است که وزارت روستا وجود دارد تا همه امور روستا تحت صلاحیت آن تفسیر شود. قبل از تشکیل وزارت امور روستا، وزارت امور داخله به «قانون شماره ۲۰۱۴/۲۳ درباره دولت منطقه‌ای» و «قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا» پایبند بود. بند «۱۶» ماده (۱) قانون ۲۰۱۴/۶ بیان می‌دارد که روستاها توسط یک وزیر خاص اداره می‌شوند. پس از تشکیل وزارت امور روستا، وزیر امور داخله و وزیر روستا از فرمان ریاست‌جمهوری در مورد وزارتخانه‌ای که روستا را مدیریت می‌کند پیروی می‌کنند. در جلسه کابینه به ریاست رئیس‌جمهوری جوکووی در جاکارتا در ۱۳ ژانویه ۲۰۱۵، رئیس‌جمهور تصمیم به تقسیم اختیارات مربوط به روستاها گرفت. براساس این تصمیم امور اداری دولتی تحت صلاحیت وزارت امور داخله است، در حالی که امور توسعه، هدایت، برنامه‌ریزی، نظارت و توانمندسازی جوامع روستایی در اختیار وزارت روستاست. طبق «فرمان ریاست‌جمهوری شماره ۲۰۱۵/۱۱ در مورد امور داخله»، وظیفه وزارت امور داخله در مورد روستاها توسعه دولت‌های روستایی است (یعنی برنامه‌ریزی روستایی، مدیریت دولتی روستا، مدیریت امور مالی روستا، انتخابات روستا و محصولات قانونی روستا). طبق «فرمان ریاست‌جمهوری ۲۰۱۵/۱۲ درباره وزارت روستا»، وظایف وزارت امور روستا مربوط به توسعه و توانمندسازی جوامع روستایی و توسعه نواحی روستایی است که توسط دو اداره کل انجام می‌شود اداره کل توسعه و توانمندسازی جوامع روستایی وظیفه مدیریت خدمات اولیه اجتماعی، توسعه مشاغل اقتصادی و بهره‌برداری از منابع طبیعی و فناوری مناسب و توانمندسازی روستاها را برعهده دارد و اداره کل توسعه نواحی روستایی سیاست‌های برنامه‌ریزی توسعه روستا، تسهیلات/زیرساخت‌ها و اقتصاد روستایی را تدوین و اجرا می‌کند.

خدمات محلی مؤثر مستلزم نظارت دولت مرکزی و منطقه‌ای برای نظارت و تشویق حکومت‌های محلی برای ارائه خدمات بهینه به جامعه روستایی است [۱۳].

۳ دولت روستایی در اندونزی از دو شاخه اجرایی (دهدار و دستگاه روستا) و مشورتی (شورای روستا) تشکیل شده است. در قانون ۲۰۱۴/۶ جمهوری اندونزی درباره روستا، شیوه انتخاب و عزل و شرح وظایف دو شاخه مذکور را به صورت دقیق شرح داده است. همچنین قانون شرحی دقیق از ساختار و تشکیلات روستا، نحوه انتصاب کارکنان دولت روستا و وظایف آنها ارائه داده است. مهم اینکه تعداد برخی کارکنان دولت روستا به تناسب نیاز و ظرفیت مالی روستا تعیین می‌شود.

رهبر شاخه اجرایی (دهدار) توسط مردم و به شیوه مستقیم انتخاب می‌شود. با این حال عزل دهدار توسط شهردار/ریجنت صورت می‌گیرد. شایان ذکر است که تجربیات جهانی نشان می‌دهد که مدل انتخاب مستقیم رئیس نهاد محلی توسط شهروندان، به طور گسترده‌ای به عنوان یک اقدام اصلاحی برای بهبود فرایندهای دمکراسی محلی، افزایش اثربخشی رویه‌های حکمرانی محلی و ایجاد شکل قوی‌تر و پاسخ‌گوتری از رهبری محلی متداول شده است [۲۱].

دامنه اختیارات روستا در اندونزی و نیز وظایف دهدار در اندونزی که شامل مواردی از جمله رهبری اداره دولت روستا؛ انتصاب و عزل کارکنان دولت روستا؛ مدیریت امور مالی و دارایی‌های روستا؛ تنظیم مقررات روستا؛ تعیین بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا؛ تقویت زندگی جامعه روستا؛ ایجاد صلح و نظم در جامعه روستا؛ تقویت و بهبود اقتصاد روستا و نظام بخشیدن به آن برای حداکثر شکوفایی رفاه جامعه روستا؛ توسعه منابع درآمدی روستا؛ پیشنهاد و پذیرش انتقال بخشی از دارایی‌های دولتی برای بهبود رفاه جامعه روستا؛ توسعه زندگی اجتماعی و فرهنگی جامعه روستا؛ استفاده از تکنولوژی مناسب؛ هماهنگی توسعه روستا در یک شیوه مشارکتی است، بسیار گسترده است که در مقایسه با اختیارات و وظایف دهیار و دهیاری‌ها در ایران که عمدتاً متمرکز بر امور خدماتی-کالبدی است قابل تأمل است.

۴ قانون روستا در اندونزی، روابط دولت روستا را در دو سطح عمودی و افقی (چگونگی روابط با سایر سطوح دولت و جامعه محلی و نیز چگونگی روابط با شورای روستا و بوروکراسی محلی)

و باعث سردرگمی در این زمینه می‌شوند. و بر سر اختیارات سه وزارتخانه مذکور اختلافاتی وجود دارد [۱۵]، اما این رویکرد در مقایسه با کشور ما، که شاهد نبود متولی تخصصی واحد، مقتدر و پاسخ‌گو برای تدبیر امور توسعه روستایی هستیم و امور روستایی بین حداقل ۱۷ وزارتخانه و معاونت ریاست جمهوری پراکنده شده و به صورت جزیره‌ای مدیریت می‌شود [۱۶] و این دستگاه‌ها بدون کمترین نظارت، هماهنگی و بدون سیاست‌ها، چشم‌انداز و شاخص‌های مشخص و هماهنگ‌ساز در حال فعالیت هستند [۱۷] قابل تأمل است.

۲ قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا، مرحله جدیدی را در تاریخ سیاستگذاری حکمرانی روستایی در اندونزی آغاز کرد و روستا را از یک ناحیه اداری تابع کچامتان یا ریجنسی در یک سیستم از بالا به پایین، به سمت یک جامعه تقریباً خودگردان سوق داده است. در نتیجه تصویب قانون مذکور روستا در اندونزی دیگر به عنوان یک ناحیه اداری در نظر گرفته نمی‌شود، بلکه یک شخصیت حقوقی^۱ مستقل با مقامات و حقوق خود تلقی می‌شود [۱۸] که حق تنظیم و اداره امور خود بر اساس ابتکار عمل جامعه محلی را دارد [۱۹]. از چهار نوع اختیارات روستا، اختیارات نشئت گرفته از حقوق خاستگاه اختیاراتی نیست که از طریق تفویض اختیار به روستا به دست آمده باشد، بلکه طبق تفسیر صورت گرفته از مفاد قانون اساسی سال ۱۹۴۵، اختیاراتی متعلق به روستاست [۲۰].

با این حال روستا در اندونزی دارای خودمختاری مطلق نیست. با وجود اختیارات گسترده‌ای که به روستاها داده شده است، سطوح دولتی مرکزی، استانی و شهر/ریجنسی، همچنان هدایت و نظارت بر روستاها را بر عهده دارند. در این زمینه قانون، مفادی را به تفکیک دولت‌های مرکزی و منطقه‌ای برای راهبری و نظارت بر روستاها پیش‌بینی کرده است. برای مثال هدایت و نظارت دولت مرکزی از طریق سیاست‌هایی همچون ارائه دستورالعمل‌ها و استانداردهایی برای مدیریت دولت روستا و ارائه دستورالعمل‌های استاندارد سمت شغلی برای کارکنان دولت روستا صورت می‌گیرد. همچنین در امر نظارت بر روستاها به‌ویژه قواعد سختگیرانه‌ای در مورد پاسخ‌گویی در خصوص اعتبارات دریافتی توسط روستا وجود دارد [۱۸].

این وضعیت حاکی از این است که جایگاه دولت روستایی در اندونزی، ترکیبی از جامعه خودگردان و خودگردانی محلی^۲ است [۲۰]. بنابراین تجربه اندونزی حاکی از این است که ارائه

1. Legal Entity
2. The Self-Governing Community and the Local Self-Government

عمودی رو به پایین) رانیز تعیین کرده که از جمله شامل الزام دولت روستا به این است که پیش‌نویس مقررات روستا را با جامعه روستا به مشورت بگذارد و الزام دهدار به ارائه اطلاعات مکتوب در خصوص اداره دولت روستا در پایان هر سال مالی برای جامعه روستاست.

۵ قانون، حقوق و وظایف جوامع روستایی را نیز تعیین کرده است. از جمله حقوق جوامع روستایی در اندونزی در خواست و کسب اطلاعات از دولت روستا و نظارت بر فعالیت‌های اداره دولت روستا، اجرای توسعه روستا، توسعه جامعه روستایی و توانمندسازی جامعه روستا؛ بیان در خواست‌ها، پیشنهادها و نظرات شفاهی یا کتبی مسئولانه در مورد فعالیت‌های اداره دولت روستا و دریافت حمایت و محافظت در برابر تعرض نسبت به صلح و نظم روستاست. این وضعیت در مقایسه با کشور ما که اغلب روستاییان، اطلاعی از فعالیت‌های دهیاری و شورای اسلامی روستا ندارند و عموماً مطلع نمی‌شوند که چقدر بودجه برای روستا تخصیص داده شده و این بودجه در کجا، برای چه موضوعی و چگونه هزینه شده، قابل تأمل است. این وضعیت موجب شده است در برخی از روستاها، تخلفاتی توسط دهیار و یا شورا اتفاق بیفتد که از چشم مردم و مقامات مسئول دور بماند [۲].

علاوه بر این، در اندونزی یک مجمع مشورتی با حضور همه ذی‌نفعان در روستا و از ترکیب شورای روستا، دولت روستا و نمایندگان گروه‌های مختلف جامعه روستا (نمایندگان اصناف و مشاغل، رهبران مذهبی و ...) برای بحث در مورد موضوعات راهبردی مربوط به اجرای دولت روستا پیش‌بینی شده است. در واقع جامعه روستا گذشته از اینکه دهدار و شورای روستا را انتخاب می‌کند، هم‌زمان دارای حق برای اطلاع و اظهار نظر در خصوص مسائل راهبردی دولت روستا از طریق نمایندگان خود در مجمع مشورتی روستا (نمایندگان اصناف و ...) است. در واقع مجمع روستا، بالاترین نهاد تصمیم‌گیری روستاست که باید تصمیمات مهم روستا را تأیید کند. مهم‌ترین برابند وجود این مجمع این است که از احتمال خطر فساد می‌کاهد [۱۳].

همچنین طبق قانون، دولت روستا از نهادهای موجود جامعه روستایی در کمک به اجرای وظایف اداره دولت روستا، اجرای توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جامعه روستا استفاده می‌کند. نهادهای جامعه روستایی، انجمنی برای مشارکت جامعه روستایی به‌عنوان شرکای دولت روستا هستند. همچنین قانون الزام کرده است که در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که مسبب آن دولت، دولت منطقه‌ای استانی، دولت منطقه‌ای شهر/

تعیین کرده است. قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا، نوع روابط دولت روستا با سطوح بالاتر دولت را تشریح کرده است. هر چند دولت روستا اختیارات زیادی دارد، اما پاسخ‌گویی دولت روستا به سطح بالایی خود در قالب «گزارش» پیش‌بینی شده است. دهدار در انجام وظایف، اختیارات، حقوق و تعهدات خود، در پایان هر سال مالی و در پایان دوره تصدی خود یک گزارش در مورد اجرای دولت روستا به ریجنت/شهردار ارائه دهد. ضمن اینکه مقررات روستا در خصوص بودجه درآمدی و هزینه‌های روستا، مالیات، برنامه‌ریزی فضایی (آمایش سرزمین) و سازمان دولت روستا باید قبل از تصویب به‌عنوان مقررات روستا، توسط ریجنت/شهردار ارزیابی شود. همچنین مقررات مربوط به سایر مسائل روستا و مقررات دهدار که با منافع عمومی و یا مفاد قانون و مقررات بالادستی مغایرت داشته باشد، توسط ریجنت/شهردار لغو می‌شود. در مقابل ریجنت/شهردار، دهدار را معارفه می‌کند و همچنین قدرت تعلیق و یا اخراج دهدار را دارد.

گذشته از پیش‌بینی نوع رابطه دولت روستا، با سطح بالایی دولت، قانون شرح دقیقی از چگونگی روابط افقی (روابط دولت روستا با شورای روستا) ارائه داده است. البته شورای روستا در اندونزی صرفاً یک نهاد مشورتی نیست، بلکه بخشی از نظام سیاسی روستاست [۱۳]. شورای روستا در اندونزی نهادی است که وظایف دولتی را انجام می‌دهد («بند ۴» ماده (۱) قانون ۲۰۱۴/۶). پیش‌نویس مقررات روستا باید به‌صورت دوجانبه مورد توافق دهدار و شورای روستا قرار گیرد. این وضعیت در مقایسه با کشور ما که دهیار موظف است مصوبات شورای روستا را اجرا کند قابل تأمل است. هر چند قانون به شورای روستا قدرت مقرر کننده (با توافق متقابل با دهدار) و نظارتی داده است، اما حق استیضاح دهدار را از شورا (که در قانون ۱۹۹۹/۲۲ وجود داشت) سلب کرده است. گذشته از بحث و توافق در مورد پیش‌نویس مقررات روستا با دهدار، سایر وظایف شورای روستا عبارتند از: همساز کردن و هدایت در خواست‌های جامعه روستا و نظارت بر عملکرد دهدار. همچنین قانون حقوقی مانند نظارت و درخواست اطلاعات در مورد اداره دولت روستا از دولت روستا و اظهار نظر در خصوص اداره دولت روستا، اجرای توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جامعه روستا را به شورا اعطا کرده است. علاوه بر این، دهدار باید در پایان هر سال مالی گزارش مکتوب اطلاعات اداره دولت روستا را به شورای روستا ارائه دهد.

شایان ذکر است که قانون رابطه دولت روستا با جامعه روستا (روابط

از مالیات‌های منطقه‌ای و عوارض شهر/ریجنسی و نیز تخصیص اعتبارات روستا که بخشی از اعتبارات متوازن سازی دریافت شده توسط ریجنسی/شهر است و تخصیص اعتبارات از بودجه درآمدی هزینه‌ای دولت مرکزی. علاوه بر سه مورد مذکور، در قانون، کمک مالی از بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت‌های منطقه‌ای (استانی، ریجنسی و شهر) به روستاها؛ هبه و کمک‌های مالی غیرالزام‌آور از اشخاص ثالث و نیز سایر درآمدهای قانونی، به عنوان منابع درآمدی برای روستا پیش‌بینی شده است.

قانون ریجنسی‌ها را ملزم کرده است که حداقل ۱۰ درصد مالیات و عوارض منطقه‌ای و ۱۰ درصد اعتبارات متوازن سازی دریافت شده پس از کسر اعتبارات تخصیص خاص را به روستاها انتقال دهند. همچنین میزان بودجه‌ای که دولت مرکزی مستقیماً به روستاهای کل کشور اختصاص می‌دهد، ۱۰ درصد اعتبارات انتقالی به مناطق کشور را تشکیل می‌دهد که براساس ساز و کار تخصیص پایه و نیز تخصیص براساس جمعیت، نرخ فقر، مساحت و سطح دشواری جغرافیایی روستاهای هر شهر/ریجنسی تخصیص می‌یابد.

هر چند درآمدهای اصلی خود روستا در مجموع بسیار اندک است (برای مثال این رقم در سال ۲۰۱۵، حدود ۱۰ تریلیون روپیه بوده است [۱۵])، اما درآمدهای انتقالی از ریجنسی/شهر و به‌ویژه دولت مرکزی رقم چشمگیری را تشکیل می‌دهد که با استفاده از آن، حتی فقیرترین روستاها از بودجه‌ای قابل توجه برخوردارند. در این میان اعتبارات روستا، که از محل بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت مرکزی تأمین می‌شود، بزرگترین منبع برای تأمین مالی روستاست [۲۲] که در قانون نحوه تخصیص، توزیع و استفاده از آن و همچنین گزارش دهی، ارزیابی و نظارت بر آن تشریح شده است. تخصیص بودجه روستا از محل بودجه درآمدی و هزینه‌ای دولت مرکزی، از سال اول اجرای آن افزایش قابل توجهی را تجربه کرده است. در سال ۲۰۱۵، دولت ۲۰/۷ تریلیون روپیه تخصیص داد که پس از آن در سال ۲۰۱۶ به ۴۶/۹ تریلیون روپیه رسید. دولت اندونزی در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸، این اعتبارات را به ۶۰ تریلیون روپیه افزایش داد. در این خصوص در سال ۲۰۱۸، تخصیص پایه برای هر روستا تقریباً ۸۰۰ میلیون روپیه (یا حدود ۸۰,۰۰۰ دلار استرالیا) بوده است که با رشد ۱۸۵,۷٪ از اولین تخصیص (هر روستا ۲۸۰ میلیون روپیه) همراه بوده است [۲۳]. تخصیص پایه مبلغی حدود ۷۷ درصد از کل اعتبارات روستا را تشکیل می‌دهد. درصد باقیمانده (۲۳٪) با ساز و کاری براساس جمعیت، نرخ فقر، مساحت منطقه و سطح دشواری جغرافیایی

ریجنسی و مؤسسات غیردولتی است، نهادهای اجتماعی موجود در روستا توانمند و از آنها استفاده شود.

لذا اهمیت احیای زندگی انجمنی و توسعه ظرفیت جامعه به‌عنوان بخشی از پارادایم جامعه خودگردان در قانون پیش‌بینی شده است. بنابراین تجربه کشور اندونزی نشان می‌دهد که اصلاحات و حکمرانی محلی کارآمد تنها نتیجه سیاست‌های دولتی نیست، بلکه نتیجه تلاش‌های خود روستاییان نیز است. فرض اساسی این است که جوامع، خود باید روستاهای خود را اداره کنند. این امر، مستلزم وجود مقامات روستایی است که دارای نهادهای تصمیم‌گیری دمکراتیک و طیف گسترده‌ای از خودمختاری با توجه به مسئولیت‌های خود هستند [۱۳].

۶ توانمندسازی جامعه روستایی و کمک مؤثر یکی از مهم‌ترین پایه‌های کمک به حکمرانی محلی کارآمد است. قانون یک بخش را به توانمندسازی جامعه اختصاص داده و در این زمینه پیش‌بینی‌هایی برای توانمندسازی جامعه از جمله بهبود بخشیدن به کیفیت و ظرفیت منابع انسانی جامعه روستا کرده است. در خصوص کمک، آنچه مشخص بوده این است که دستیاران آشنا با پویایی اجتماعی روستاها می‌توانند به جوامع روستایی در برنامه‌ریزی، پیاده‌سازی و حفظ زیرساخت‌ها و خدمات در راستای نیازهای شناسایی شده جوامع کمک کنند. قانون ۲۰۱۴/۶، دولت مرکزی و دولت‌های منطقه‌ای (استانی و شهری/ریجنسی) را موظف به توانمندسازی جوامع روستایی از طریق «کمک» در برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر توسعه روستا کرده است. دولت اندونزی در این خصوص یک شبکه ملی از دستیاران حرفه‌ای را به رسمیت شناخته است که دارای وظایفی مانند حفاظت از اهداف توسعه و برنامه‌های توسعه فراگیر و پاسخ‌گو؛ تسهیل جریان‌های مختلف بودجه به روستاها و ردیابی برنامه‌ها و هزینه‌های آنها، برای اطمینان از اینکه اولویت‌های ملی مانند سازگاری با تغییرات آب‌وهوایی و سلامت مادران و نوزادان در برنامه‌های روستا گنجانیده شده است، هستند [۱۳]. در سال ۲۰۱۵، حداقل ۱۶ هزار کادر دستیار روستایی در اندونزی وجود داشته است [۱۴].

۷ یکی از الزامات ضروری برای تحقق حکمرانی محلی کارآمد وجود منابع مالی پایدار است. قانون ۲۰۱۴/۶ و آیین‌نامه‌های وابسته به آن، دارای احکامی مفصلی در خصوص مالیه روستا، دارایی‌های روستا، نحوه مدیریت آنها و نیز ارزیابی و نظارت بر آن است. درآمدهای اصلی روستا در اندونزی عبارتند از: منابع درآمدی خود روستا؛ انتقالات مالی از ریجنسی‌ها (بخشی از درآمد حاصل

است. به سخن ساده‌تر، در اندونزی ده‌هزار که برای یک دوره ۶ ساله انتخاب می‌شود، باید یک برنامه مشخص ۶ ساله برای توسعه روستا طی دوره تصدی خود داشته باشد. در این راستا، برنامه توسعه میان مدت روستا حداکثر طی سه ماه پس از معارفه ده‌هزار مقرر می‌شود. برنامه ریزی برای توسعه روستا با مشارکت جامعه روستا انجام می‌شود. تمام طرح‌هایی که در محدوده روستا انجام می‌شوند باید در برنامه میان مدت روستا گنجانده شوند. برنامه میان مدت توسعه روستا هماهنگ با سیاست‌های برنامه ریزی توسعه شهر/ریجنسی است و اولویت‌های توسعه شهر/ریجنسی را مدنظر قرار می‌دهد. در واقع برنامه میان مدت توسعه روستا، نقش هماهنگ کننده میان سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه دولت روستا با سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه دولت در سطح منطقه‌ای و مرکزی است. ساز و کار برنامه ریزی توسعه روستا در اندونزی از این جهت قابل توجه است که در جمهوری اسلامی ایران برنامه ریزی توسعه با رویکرد ملی و به صورت بالا به پایین انجام می‌شود، در حالی که نواحی روستایی در مناطق مختلف کشور ظرفیت‌ها و نیازهای توسعه‌ای متفاوت دارند.

۹ هر چند مدیریت روستایی و توسعه روستایی در اندونزی به صورت نقطه‌ای است و امور دولتی هر روستا به صورت منفرد مدیریت می‌شود، اما قانون احکامی را برای رویکرد پهنه‌ای در خصوص امر توسعه پیش‌بینی کرده است. در این راستا قانون مفادی را برای رویکردهای توسعه‌ای تعیین کرده است که موضوع آن چند روستا در درون یک شهر/ریجنسی است. برنامه‌های توسعه نواحی روستایی هم از پایین به بالا (به ابتکار دولت‌های روستایی) و هم از بالا به پایین (به ابتکار دولت مرکزی و دولت‌های منطقه‌ای) قابل انجام است. گذشته از توسعه نواحی روستایی، قانون احکامی را برای همکاری بین روستاها و همکاری روستاها با اشخاص ثالث پیش‌بینی و ساز و کار چنین همکاری‌هایی را تعیین کرده است. چنین همکاری‌ها با اهدافی مانند توسعه کسب و کارهای مشترک متعلق به روستاها برای دستیابی به ارزش اقتصادی رقابتی صورت می‌گیرد.

۱۰ قانون دولت (مرکزی) و دولت‌های منطقه‌ای را موظف به توسعه «خدمات اطلاعات» روستا و توسعه نواحی روستایی کرده است. همچنین به روستاها حق دسترسی به اطلاعات از طریق خدمات اطلاعات روستا که توسط دولت شهر/ریجنسی ایجاد شده را اعطا کرده است. بدین ترتیب جامعه روستا و همه ذی‌نفعان

تخصیص می‌یابد [۲۴]. مدیریت اعتبارات روستا در حال حاضر بین سه وزارتخانه مشترک است: جنبه‌های مالی (تخصیص و توزیع) تحت اختیار وزارت دارایی؛ جنبه‌های اداری تحت اختیار وزارت امور داخله؛ و جنبه‌های استفاده و بهره‌برداری تحت اختیار وزارت روستاها، مناطق محروم و مهاجرت [۲۲].

قانون و آیین‌نامه‌های مربوط به آن شرح دقیقی از اولویت بندی بودجه هزینه‌های روستا، ارائه کرده است. بدین ترتیب که ۳۰ درصد بودجه صرف اجرای عملیات دولت روستا و شورای روستا، حقوق و مزایا (حقوق و مزایا، هزینه‌های شورای روستا و ... و کمک به نهادهای اجتماعی روستا و ۷۰ درصد صرف اداره دولت روستا، اجرای توسعه روستا، توسعه جامعه روستا و توانمندسازی جوامع روستایی می‌شود. همچنین نحوه مدیریت مالی روستا، گزارش دهی و پاسخ‌گویی درباره آن در قانون و آیین‌نامه‌های مربوطه تشریح شده است. به عبارتی دقیق‌تر ۳۰ درصد صرف هزینه‌های جاری و ۷۰ درصد صرف توسعه و توانمندسازی جامعه می‌شود.

قواعد مربوط به تأمین مالی روستاها در اندونزی در مقایسه با جمهوری اسلامی ایران از این جهت قابل تأمل است که اولاً، در لوایح و قوانین بودجه سنواتی فصلی مستقل در خصوص بودجه (هزینه‌ای و تملک‌دارایی سرمایه‌ای) مناطق روستایی وجود ندارد. این وضعیت در حالی است که برای مثال جزء «۲» بند «الف» ماده (۲۷) قانون برنامه ششم توسعه، سازمان برنامه و بودجه را موظف به «تنظیم و ارائه هدفمند و شفاف اعتبارات مربوط به عمران و توسعه روستایی و عشایری در بودجه سنواتی، تحت پیوستی با عنوان «عمران و توسعه روستایی» و اختصاص بودجه عمرانی مربوط به این فصل» کرده است. ثانیاً، بودجه‌ای که در تبصره‌ها و جداول مختلف به صورت پراکنده به روستاها اختصاص می‌یابد سهم ناچیزی از بودجه عمومی کشور را تشکیل می‌دهد و این بودجه عمدتاً به سمت امور خدماتی - کالبدی روستاها جهت گیری دارد^۱ [۲۵].

۸ هر روستا در اندونزی دارای یک برنامه توسعه میان مدت برای یک دوره ۶ ساله و یک برنامه توسعه سالیانه (برنامه کاری دولت روستا) است که در واقع شرح برنامه توسعه میان مدت روستا برای یک دوره یک ساله است. برنامه‌های مذکور، طبق مقررات دولت روستا تعیین می‌شوند. بودجه درآمدی و هزینه‌ای روستا نیز با توجه به برنامه‌های مذکور تدوین و تصویب می‌شود. نکته مهم هم‌زمانی تصویب برنامه ۶ ساله با دوری تصدی یک ده‌هزار

۱. برای مثال سهم قابل احصا و شفاف مدیریت و توسعه روستایی و عشایری از کل بودجه عمومی کشور در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ (۱/۲ درصد) و در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، معادل ۰/۹۷ درصد بوده است که در مقایسه با قانون بودجه ۱۴۰۱، کاهش ۱۷/۵ درصدی داشته است. مهم اینک که ۲۱/۸ درصد از کل اعتبارات قابل احصای توسعه و مدیریت روستایی و عشایری در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ از نوع اعتبارات متفرقه بوده است.

وقوع فساد می‌کاهد. این ساز و کار در مقایسه با جمهوری اسلامی ایران از این جهت قابل تأمل است که در ایران، الزام قانونی برای شفافیت مدیریت روستایی و دسترسی جامعه روستایی به اطلاعات مربوط به مدیریت و توسعه روستا وجود ندارد.

می‌توانند به خدمات اطلاعات روستا که شامل داده‌های روستا، داده‌های توسعه روستا، نواحی روستایی و نیز سایر اطلاعات مرتبط با توسعه روستا و توسعه نواحی روستایی دسترسی داشته باشند. این ساز و کار، مدیریت محلی در اندونزی را شفاف کرده و از احتمال

۵. نتیجه گیری

انتخاب مستقیم ده‌دار توسط مردم، انتخاب شورای روستا توسط مردم، پیش‌بینی وجود مجمع مشورتی روستا و واگذاری مهم‌ترین تصمیمات روستا به آن، شفافیت مدیریت روستایی، حق دسترسی جامعه روستا به اطلاعات مربوط به اداره روستا، مشارکت جامعه در امر برنامه‌ریزی، مقرر کردن نقش برای نهادهای جامعه روستایی در امر حکمرانی روستایی ... پیش‌بینی شده است. وجود نهاد روستایی قوی و دمکراتیک، با تعیین اختیارات گسترده و قابل توجه در قانون برای دولت روستا و ده‌دار، در نظر گرفتن ده‌دار به‌عنوان رهبر روستا و نه مدیر روستا و در عین حال اتخاذ ساز و کارهایی برای ممانعت از اقتدار مطلق ده‌دار (از طریق نقش نظارتی شورا و پیش‌بینی وجود مجمع مشورتی روستا، در قانون پیش‌بینی شده است. توانمندسازی جامعه روستایی نیز از طریق گنجاندن احکامی برای آموزش و مشاوره به جامعه روستایی و سیاست‌هایی همچون بهبود بخشیدن به کیفیت و ظرفیت منابع انسانی در قانون پیش‌بینی شده است.

آنچه از تجربه اندونزی برمی‌آید که می‌تواند به‌عنوان درس آموخته‌ای برای اصلاح قوانین مرتبط با روستاها مدنظر قرار گیرد، نیز همین رویکرد دو گانه از بالا به پایین و پایین به بالا برای ایجاد حکمرانی محلی کارآمد روستایی است. تحقق دو رویکرد مزبور در ایران، صرف‌نظر از ترتیبات نهادی قدرتمند در سطح ملی، نیازمند وجود قانونی است که جایگاهی مستحکم برای روستا در نظام اداری - سیاسی کشور قائل باشد و حکمرانی روستایی را با تمام ابعاد و جوانب آن به‌صورت جامع در نظر بگیرد. چنین قانونی ضرورتاً باید شامل مفادی از جمله نحوه انتخاب/انتصاب شاخه اجرایی و مقرر کردن روستا؛ وظایف و اختیارات روستا؛ ساختار و تشکیلات دولت روستا؛ تأمین مالی روستا و پیش‌بینی بودجه روستایی در خور تعداد روستاها و جمعیت روستایی کشور؛ نحوه نظارت دولت مرکزی و دولت‌های منطقه‌ای و محلی و جوامع روستایی بر اداره روستا؛ شفافیت فرایند اداره روستا؛ پیش‌بینی ساز و کاری مستحکم برای

قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا، استفساریه آن و آیین‌نامه‌های مربوط به آن، تغییرات اساسی در حکمرانی روستایی در اندونزی ایجاد کرده و روستا را از موقعیتی به‌عنوان یک واحد اداری ذیل ریجنسی، به نهادی تبدیل کرده است که حق تنظیم و اداره امور خود براساس ابتکار عمل جامعه محلی را دارد. قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا، حکمرانی روستایی را با تمام ابعاد و مسائل آن در نظر گرفته و احکامی را تعیین کرده است.

مفروض اساسی سیاست پس‌زمینه تدوین و تصویب این قانون این است که روستاها به‌عنوان پایین‌ترین سطح مدیریت دولتی در اندونزی باید توانمند شوند تا مترقی، مرفه و خوداتکا شوند. دولت اندونزی برای توانمندسازی روستاها به یک رویکرد ترکیبی از «بالا به پایین» و از «پایین به بالا» قائل است. در رویکرد از بالا به پایین، به‌ویژه پایه‌های قانونی مستحکم، ترتیبات نهادی قوی که به وضوح وظایف، نقش‌ها و مسئولیت‌ها را در تمام سطوح دولت برای تحقق حکمرانی کارآمد در سطح محلی تعیین کند و پیش‌بینی منابع مالی پایدار برای توسعه روستاها نقش مهمی دارد. ایجاد نهادهای تخصصی قوی در سطح ملی و با رسالت کمک به توسعه مدیریت روستایی و توسعه نواحی روستایی، در کنار تخصیص بودجه به روستاها، از محل بودجه دولت مرکزی و دولت‌ها منطقه‌ای به‌منظور تأمین مالی برای اداره دولت روستا، توسعه روستا، توسعه جامعه و توانمندسازی جامعه روستا و تعیین ساز و کار تخصیص، توزیع، استفاده و نظارت و ارزیابی آن در قانون مهم‌ترین راهبردهایی است که دولت اندونزی برای حکمرانی محلی کارآمد روستایی اتخاذ کرده است.

در رویکرد از پایین به بالا، قائل شدن به مردم‌سالاری نیرومند، نهادهای روستایی قوی و دمکراتیک و اتخاذ سیاست‌هایی برای توانمندسازی جامعه روستایی، راهبردهایی است که برای حکمرانی محلی کارآمد اتخاذ و در قانون نهادینه شده است. مردم‌سالاری نیرومند در قانون ۲۰۱۴/۶ درباره روستا در قالب

و تملک‌داری سرمایه‌ای) در نظر گرفته شود و سازو کار کار قانونی اتخاذ شود که همه روستاهای کشور از سهمی عادلانه از این بودجه برخوردار باشند.

توانمندسازی جوامع روستایی، مشارکت جوامع روستایی در اداره و توسعه روستا باشد. همچنین ضروری است در لوایح بودجه سنواتی فصلی مستقل برای بودجه مناطق روستایی (شامل بودجه هزینه‌ای

منابع و مآخذ

- [۱]. میراحمدی، فاطمه‌سادات. بررسی ارزیابی عملکرد دولت دوازدهم در خصوص تأسیس شهرستان، بخش، دهستان و شهر از منظر مطابقت با قوانین موجود دفتر مطالعات سیاسی، مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل: ۱۸۳۰۲، تیرماه ۱۴۰۱.
- [۲]. ورمزیاری، حجت و بابایی، محسن و دوستی سبزی، بهزاد. محورهای اساسی اصلاح نظام مدیریت محلی روستایی ایران؛ درس‌آموخته‌هایی از حکمرانی محلی در کشورهای منتخب، دفتر مطالعات زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۸۶۵۳، ۱۴۰۱.
- [3]. Undang-Undang Republik Indonesia Nomor 6 Tahun 2014. Tentang DESA. Retrieved 23/12/2023 from <https://peraturan.bpk.go.id/Details/38582/uu-no-6-tahun-2014>.
- [4]. Taliha, T., T. Firman, and D. Hudalah, Welcoming two decades of decentralization in Indonesia: a regional development perspective. Territory, Politics, Governance, 2020. 8(5): (p. 690-708.
- [5]. Lewis, B.D., Decentralising to villages in Indonesia: Money (and other) mistakes. Public Administration and development, 2015. 35(5): p. 347-359.
- [6]. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/220661590726265687/pdf/Indonesian-Village-Governance-Under-the-New-Village-Law-2015-2018-Sentinel-Villages-Report.pdf>, W.B.I.V.G.u.t.n.V.L.-S.V.R.R.f.
- [7]. Atmaja, J.M.W.T.O.O.D.A.C.V.I.U.A.C.R.O.D.A.I.B.R.F.
- [8]. Peraturan Pemerintah Republik Indonesia Nomor 43 Tahun 2014 Tentang Peraturan Pelaksanaan Undang-Undang Nomor 6 Tahun 2014 TENTANG DESA. retrieved 17/12/2023 from www.djpp.kemendikham.go.id.
- [9]. Peraturan Pemerintah Republik Indonesia Nomor 60 Tahun 2014 Tentang Dana Desa Yang Bersumber Dari Anggaran Pendapatan Dan Belanja Negara. Retrieved 12.12.2023 from www.peraturan.go.id.
- [10]. Penjelasan Atas Peraturan Pemerintah Republik Indonesia Nomor 60 Tahun 2014 Tentang Dana Desa Yang Bersumber Dari Anggaran Pendapatan Dan Belanja Negara. Retrieved 12.12.2023 From www.peraturan.go.id.
- [11]. Peraturan Pemerintah Republik Indonesia Nomor 22 Tahun 2015 Tentang Perubahan Atas Peraturan Pemerintah Nomor 60 Tahun 2014 Tentang Dana Desa Yang Bersumber Dari Anggaran. Retrieved 12.12.2023 From www.peraturan.go.id
- [12]. Penjelasan Atas Peraturan Pemerintah Republik Indonesia Nomor 22 TAHUN 2015 Tentang Perubahan Atas Peraturan Pemerintah Nomor 60 Tahun 2014 Tentang Dana Desa Yang Bersumber Dari Anggaran Pendapatan Dan Belanja Negara. Retrieved 12.12.2023 From www.peraturan.go.id
- [13]. Antlöv, H., A. Wetterberg, and L. Dharmawan, Village governance, community life, and the 2014 village law in Indonesia. Bulletin of Indonesian economic studies, 2016. 52(2): p. 161-183.
- [14]. Rosyid, M., Aplikasi UU Nomor 6 Tahun 2014 Dalam Mewujudkan Kesejahteraan Masyarakat Perdesaan. Yudisia: Jurnal Pemikiran Hukum dan Hukum Islam, 2015. 6(2): p. 360-393.
- [15]. World Bank (2020). Indonesian Village Governance under the new Village Law (2015-2018) Sentinel Villages Report. world Bank. Report No: AUS0001377. May 2020. Retrieved 20/12/2023 from <https://documents1.worldbank.org/curated/en/220661590726265687/pdf/Indonesian-Village-Governance-Under-the-New-Village-Law-2015-2018-Sentinel-Villages-Report.pdf>.
- [۱۶]. گزارش الزامات نهادی تحقق جزء «۳» بند «ب» ماده (۲۷) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر یکپارچه‌سازی سیاستگذاری و مدیریت توسعه روستایی، دفتر مطالعات زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۴۰۰، ۲۵۰، ۱۸۰، ۷۸.
- [۱۷]. طاهری جبلی، سجاد. اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح جامع مدیریت شهری و روستایی، دفتر مطالعات زیربنایی، مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۴۰۱، ۲۵۰، ۱۸۴۴۳».
- [18]. Jacqueline, V., Y. Zakaria, and A. Bedner, Law-making as a strategy for change: Indonesia's new Village Law. Asian Journal of Law and Society, 2017. 4(2): p. 447-471.
- [19]. Esfandiari, F. and S. Al-Fatih. Village Laws Dilemma: What Can the Village of Indonesia Do? in International Conference on Law Reform (INCLAR 2019). 2020. Atlantis Press.
- [20]. Amsari, F., C. Simabura, and B.K. Illahi, Content Material for the Nagari Regulation Based on the Rights of Origin According to Law 6 of 2014. Regulatory Reform in Indonesia A Legal Perspective: p. 273.
- [21]. Sweeting, D. and R. Hambleton, The dynamics of depoliticisation in urban governance: Introducing a directly elected mayor. Urban Studies, 2020. 57(5): p. 1068-1086.
- [22]. Bismo, P.A. and R.E. Sahputra, Increasing the Effectiveness of Village Development Through the Simplification of Village Funds Disbursement. Matra Pembaruan, 2019. 5(2): p. 77-88.
- [23]. Saragi, N.B., M.K. Muluk, and I.G.E.P.S. Sentanu, Indonesia's Village Fund Program: Does It Contribute to Poverty Reduction? Jurnal Bina Praja: Journal of Home Affairs Governance, 2021. 13(1): p. 65-80.
- [24]. Adi, N., Three essays on village development in Indonesia, in Thesis of Doctor of Philosophy of The University of Western Australia UWA Business School Economics. 2022. Supervisor Professor Anu Rammohan. 2022.
- [۲۵]. بابایی، محسن و رازانی، بهروز. بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ کل کشور (۲۵): بخش مدیریت و توسعه روستایی و عشایری، دفتر مطالعات زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۸۷۰۶، ۱۴۰۱.

گزیده سیاستی

ضرورت وجود ترتیبات نهادی قدرتمند در سطح ملی و وجود قانونی جامع که حکمرانی روستایی را با همه ابعاد آن (به‌ویژه منابع مالی پایدار) در نظر می‌گیرد، از جمله دلالت‌های سیاستی بررسی «قانون ۲۰۱۴/۶ اندونزی درباره روستا» برای مدیریت روستایی در ایران است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ | صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ | پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir